

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Insistenti: do 9 petič vrt 1 D, od 10—15 petič vrt 1 D 50 p, večji insistenti petič vrt 2 D; novice, poslane, izjave, reklame, prekriti petič vrt 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrt 30 D; ženske ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Insistenti davek posebej. Vprašanjem glede insistentov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Banka“ Knafljeva ulica št. 5, pritiščno. — Telefon št. 304.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopolnje sprejema le pošiljane in zadostne frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
12 mesecev	Din 144—	po pošti	Din 144—	Din 264—	
6	72—		72—	132—	
3	36—		36—	66—	
1	12—		12—	22—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 25% po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Ali bo vodila Italija še nadalje protislovansko politiko?

Po končani svetovni vojni so pričeli Čehoslovaki takoj misliti na svoj zunanji promet. Pogledali so proti severu in proti jugu, kjer jim je stopil pred oči Trst kot glavno pristanišče za nekdanji izvoz in uvoz. Računali so s severom in jugom, v glavnem pa so se obrnili proti jugu, proti Italiji, na katero so jih vezali tudi vojni spomini. Tako so dali Čehoslovaki po vojni izmed zalednikov Trstu prvi precejšen kos dobrega prometnega življenja. Ali trde vojne razmere so ubijale Trst, Čehoslovaki niso dobivali tam za svoj razmah potrebnih tal in tako so se polagoma preokrenili proti Hamburgu, kateri se je zelo trudil, da bi navezal nase Čehoslovako v pomorski trgovini. Tržaški listi so takrat s pikiranimi opazkami udarjali zlasti po čehoslovanskem poslaniku Šebi, ki je bil dolgo časa v Trstu, potem pa je organiziral čehoslovanski zunanji trg na severu.

Čehoslovaki so se sedaj znova obrnili do Trsta. Te dni se je mudil tamkaj čehoslovanski trgovski minister Ladislav Novak. Pripravljeno je Italijanom, da je čehoslovanska pozornost orientirana proti Trstu, kateri je čehoslovanski minister industrije in trgovine tradicionalno znan v njihovem izvoznem delovanju in kateri postane lahko v do glednem času glavno zatočišče za čehoslovanski zunanji promet. Prav v to svrhu je prišel minister Novak v Trst, da tam vse dogovori in uredi, kar bi treba Čehoslovaki v njenem pomorskem udeleževanju. Čehoslovaki hočejo pred vsem revizijo trgovske pogodbe z Italijo iz leta 1921, kar bi konsolidiralo trgovske odnose med obema državama; pa tudi politične, je do stalil minister Novak. Čehoslovaki so pripravili tudi otvoriti svoj domači trg nekaterim italijanskim industrijskim izdelkom. Minister Novak je govoril naravnost, odkritosrčno in »Piccolo« meni, da tudi precej optimistično. Na pozdrav italijanskega trgovskega ministra Rosija, ki je želel pogovorom v Trstu polnega uspeha, je odgovoril Novak, da deli povsem njegovo misel za utrjevanje trgovskih stikov med Čehoslovako in Italijo preko krasnega tržaškega pristanišča v obojestransko propevanje.

Ali bodo znali Italijani obdržati Čehoslovako roko, v katero so segli v Trstu, ali pa ta roka znova pokaže na sever, kakor je to že storila in sicer tudi po krivdi italijanskih faktorjev, ki niso umeli potreb za pritegnitev zaledne trgovine na Jadranu. Čehoslovaki trgovski minister Novak označa tržaško pristanišče za krasno in pričakuje takojšnje postavitev temeljev za razvoj dobrih trgovskih vezi med svojo državo in Trstom.

»Piccolo« je zapel tem povodom visoko pesem o Trstu. Kaj Hamburg, kaj Gdansk! Hamburg služi Čehoslovakom lahko za zapad, Gdansk lahko za baltičke dežele, ali Trst je obdržal za vse svoje zaledje ono prerogativo, ki jo je imel v preteklosti in ki ga vsvarja za vrata vzhodnim morjem za vso Srednjo Evropo. Ponesen na svoj Trst misli navedeni list, da je njegova bodočnost neizpodbitna. Gotovo je, da je čehoslovanski trgovski minister Novak s tem, da se je odzval vabilu tržaške trgovske zbornice, hotel afirmirati najspeclnejšo važnost Trsta za gospodarske odnose s svojo deželo, toda zagotovitev Trsta za Čehoslovako ne tiči v oni fizični geografiji, katero povdara »Piccolo«, izvajajoč, da je in ostane Trst veliko pristanišče za Srednjo Evropo in da ne zmore proti njemu nič politična geografija. Previdnejša in manj navdušena je bila »Era Nuova«, ki je pisala povodom bivanja ministra Novaka v Trstu o hudi konkurenci, ki jo dela Hamburg Trstu. In ta konkurenca se tiče poti na Vzhod. Trst se obdrži na svoji poziciji, ki mu jo pripisuje omenjeni dnevnik, samo, ako bo znal porabiti sedanjost priliko in urediti povoljno in udobno svoje zveze z zaledjem. Ako pa se pojavijo nepravilnosti in nevedčnosti, med katere se pomeša morda še kako izkazovanje sovraštva Slovanom, katerega je v Trstu še vedno mnogo preveč, potem je odzvonilo Trstu kot tistemu naravnemu pomorskemu iztočju za Srednjo Evropo, ki se zdi »Piccolo« čisto samo po sebi nemavno.

Čehoslovaki ne opuste Hamburga, ako se razmahnejo proti Trstu. In istočasno, ko mislijo na Trst, si iščejo po Dunavu primerno plovbo, zato je bil med čehoslovako in bolgarsko vlado pred kratkim odobren načrt za ustanovitev bolgarsko-čehoslovanske plovbe ne družbe po Dunavu. Čehoslovaki mislijo na vse strani in si iščejo kjer močnejše koristne vodne ceste. Zato le počasi s tržaškim bahaštvom! Pamet — in preudarnost!

Nato pa politična stran! Ali naj tisti čas, ko Italijani iščejo slovansko pomoč za bodoče življenje gornjega Jadrana, vodi rimska vlada protislovansko politiko in naj se postavlja za hrbet Avstrije in Madžarske proti Čehoslovaki in Jugoslaviji? Nedavno temu so bili v Trstu poljski novinarji. Ves službeni Trst je bil po koncu in razlagali so jim potrebo tržaškega pristanišča za poljski uvoz in izvoz napram Vzhodu. Sedaj je bil v Trstu čehoslovanski trgovski minister dr. Novak. Sprejem, zborovanja, in posvetovanja so imela tako svečano lice, da ne bi bilo svečaneje, ako bi bil prisel v Trst sam tolikokrat že napo-

vedani, pa vedno izostali ministrski podtajnik Acerbo. Pa kaj more prinesli Trstu uspešnega Acerbo iz Rima? Polno lepih besed in blagodnečih fraz brez realne vsebine. Čehoslovak Novak pa prinaša Trstu življenje in bodočnost. Svoje sreče in dobrobiti nima Trst pričakovati od Rima, marveč v glavnem od slovanskega zaledja. V Rimu se mu di jugoslovanska delegacija, da se uredi reško vprašanje in se sklene trgovska pogodba z Italijo. Tako je Italija vedno v stikih s Slovani, računa na odnose z njimi in si išče velik del svoje bodočnosti v ugodnih zvezah s Slovani. In taka Italija naj bo še nadalje protislovanska? In Trst naj bi jej služil kot predstraža? Ako hoče Trst živeti, mora biti bolj tržaški in manj rimskoitalijanski, bolj orientiran na svoje zaledje, kakor pa na Rim, kjer so mu že rekli, da je nadležen berač. Ako hoče Italija dobro sosedstvo z Jugoslavijo in ugodne stike s Čehoslovako, mora kreniti

s sedanje na drugo pot, na ono, ki jo vodi na strani Slovanov, Avstrija, Madžarska in Nemčija so v resnici nevarne Italiji za njene aspiracije na Jadranu, v Srednji Evropi in na Balkanu. Svoj primeren in miren razvoj na te strani more dobiti Italija samo v prijateljskem razmerju s Slovani. V zvezi z njimi jej bo mogoče uveljaviti svoje želje, namerjane na Vzhod, v napetosti in sovražstvu do njih pa nikdar. Ni treba meniti, da se bodo dali Slovani potlačiti, marveč Italija naj misli rajše na to, da se bodo dvigali in da bodo rasti. Jugoslavija, Bolgarska, Čehoslovaska, Poljska in vstane tudi Rusija! Proti tako ogromnemu slovanskemu svetu Italija pač ne more zavzemati sovražnega stališča.

Ako je Mussolini res dalekoviden državnik, porabi Novakov poset za preokrenitev italijanske politike napram Slovanom.

Zunanja in notranja politika.

Kakor strela iz jasnega neba so udarili v našo politično javnost nepričakovani dogodki bolgarske revolucije. Z žarko razsvetljavo smo izpregledali nevarnosti, ki smo jim izpostavljeni. Uvideli smo, kako jaka je bolgarska propaganda, ki javno in odkrito deluje proti suvereni pripadnosti makedonskega ozemlja k naši kraljevini. Po vsem evropskem časopisju se tiskajo članki revolucionarnih organizacij Makedonstvujuščih, ki z neverjetno potvorbijo dejstvo blatiijo ugled naše države in ji podkajajo nezasišena dejanja. V pariški »Revue contemporaine« na pr. priobčuje sofiški univ. prof. N. Millev članek »La Macedonia inquitet«, kjer predstavlja evropski znanstveni javnosti Makedonijo kot bolgarsko ozemlje, našo politično upravo pa kot nazadnjaško in nasilno brez primere. Istočasno se oglašja madžarski zunanji minister Daruvarj v budipeštanskem parlamentu z obdolžitvijo, da si je naša država ustvarila današnjo svojo veličino na račun madžarskega ozemlja. Vidimo torej, da nekatere sosednje države nočejo priznati suverenosti jugoslovanske države in da izpovedujejo odkrite iredentistične cilje. Tako stanje je nevarno. Za tem v mednarodni politiki nenavadno nelojalnim početju tiči Italija, ker vidi v jugoslovanski državi nasprotnika svoje gospodarske ekspanzije na jadranskem morju. Poleg tega ji tiči v kosteh strah pred jugoslovansko osveto za ugrabljeno deželo Julijske krajine.

Vpričo takega zunanje-političnega položaja ne bo odveč, ako pregledamo stališče, ki ga zavzemajo naše opozicijske stranke pri svojem boju za notranjo veljavo. V prvi vrsti mislimo tu-

kaj na način, kako vtemeljujejo svoj brezobzirni in nebrzdani boj proti državi avtoriteti in državni misli sami.

Ene so direktno proti državi, druge vsaj navidezno priznavajo državo, pravijo pa, da je mednarodni položaj tako trden, da si v notranjosti lahko dovolijo današnjo skrajno borbo proti državi konsolidaciji. V do glednem času, pravijo, ne bo svetovnega spopada in tudi naša država ne prihaja za eventualnost mednarodnega zapletitja v poštev. Zato si lahko dovolimo desetletno odlogo notranje konsolidacije in smemo dobojevati sedanjí brezdušni dvoboj jugoslovanskih strank za oblast in moč. V to drugo vrsto opozicijskih politikov postavljamo srbske opozicijske, bosanske muslimane in slovensko ljudsko stranko. To priznavamo resnici na ljubo, dasi ne zakrivamo, da so te stranke v poslednjem polletju zradikalizirale opozicijo zlasti po svojih strankarskih listih do skrajnosti, ki se dotika Radičeve domagovanja.

Sedanji, nepričakovano ogroženi mednarodni položaj jugoslovanske države pa je (upajmo) dokazal vsakemu treznemu politiku in lojalnemu državljanu, da zunanje-politično še dolgo nismo konsolidirani in da tvorí mala antanta samo pogodbo za slučaj efektivne vojne, da pa zaenkrat še ni v stanu zatreči direktnih iredentističnih stremmadžarskih in bolgarskih mest po jugoslovanskem državnem ozemlju.

Ta nevarnost tudi za do gleden čas ne bo odstranjena. Mere, katere bomo ukrenili v tej smeri, bodo morale biti čuječe in preudarne, vedno agilne in previdne. Toda največji faktor mednarodne konsolidacije naše države bo vse-

kakor naša notranja moč, naša nacionalna konsolidacija. Neizmerne bi bile posledice, ako bi to zveznost med zunanjo in notranjo ter partijsko politiko uvidele naše opozicijske stranke, ker smo prepričani, da bi v tem slučaju ne nadaljevale z dosedanjim brezobzirno borbenostjo proti državi, proti vladni avtoriteti, proti utrditvi državne misli v naših širokih narodnih slojih.

Veliko govorimo o »balkanizmu« po naših južnih krajih, ne vidimo pa, da je to, kar uganja Radić po Hrvatskem, kar dela Spaho po Bosni in kar čisto piše in govori slovenski klerikalec neprimeren hujši balkanizem in da nima ta opozicijske pravice sklicevati se na zapadno-evropske parlamentarne in demokratične vzore, ker jih sama v svoji politični taktiki dnevno tepta. K tem vzorom spada namreč umerjenost ter dobrohotnost in strokovna pripravljenost, ki je te opozicije nimajo. Gotovo velja to za Radića, ki šele danes sestavlja svoj državno-pravni program in stopa na pota spravičljivega delovanja.

Jugoslovanska opozicija ima v tem trenutku priliko, da se nauči marsičega. V prvi vrsti si lahko predoči nevarnosti, ki bi nastale za posamezne pokrajine, ako bi obveljala volja naših sovražnikov. Po drugi strani lahko razmisli o vplivu, ki jo ima notranji razdor na mednarodni položaj, pa na nevarnost, ki jo za obstoj države pomeni notranja ne pripravljenost in nesloga. Končno si lahko skesano prizna, da njeno dosedanje delovanje ni bilo prežeto z demokratičnimi in parlamentarnimi vzori zapadnih držav, ki narekujejo umerjenost, blagohotnost ter strokovnost opozicijskega političnega boja.

Radičeva agitacija.

Kdor misli, da je Radić v resnici za sporazum, se moti. Današnje prilike ga silijo, da popušča v svojem programu, a njegov končni cilj je republika, ki naj bi venčala njegovo častiljenje na zagrebškem Markovem trgu z njim kot prvim predsednikom.

Radić upa, da naraste njegova moč še bolj. Zato si želi na jesen novih volitev v skupščino, ko misli razširiti svojo agitacijo čez vso Slovenijo tja globoko v Makedonijo. Pri zadnjih volitvah se je vrغل izven mej nekdanje Hrvatske najbolj na Dalmacijo in Prekmurje. Prva naj bi mu služila za slučaj potrebe kot vez z Italijo, preko drugega pa bi podal roko Madžarski in Avstriji. Tako bi imel pri naših zunanjih sovražnikih oporo na desno in levo.

Njegovi agitatorji v Prekmurju so javno obljubljali Prekmurcem ne le odpravo mejne zapore napram Madžarski, ampak celo priklonitev Prekmurja k — Madžarski za slučaj Radičeve republike.

Conan Doyle:

3

Razpad in vstajenje svetovja.

Roman.

Od Mac Arda sem se poslovil. Na stopnicah sem čul, kako je nekdo v čakalnici zaklical moje ime. Bil je brzoljavni sel, ki mi je prinesel nekaj poročila, ker me ni dobil na mojem stanovanju v Steathamu. Brzjavko, ki mi jo je poslal prav tisti mož, o katerem je bilo prej govora, se je glasila:

Malone 17 hill street streatham prinesite s seboj kisika. Challenger.

»Prinesite s seboj kisika?« Domislil sem se, da je profesor imel pravi mamutov humor, ki je dal čisto povoda za nainerodnejše in zoperne skoke. Morda je bil to kak njegov dovpt, kakršni so ga vselej spravili v tak krohot, da so njegove oči docela izginile — iz povsem preprostega vzroka, ker se je nad takim dovptom tako smejal, da je od njegovega obraza ostalo vidno le široko zevajoče žrelo in pa kima joča, košata brada. Pri tem ga pa prav nič ni motila njegova resna in nečista okolica.

Vse v dilj sem čital in čital zagonetno poročilo, ne da bi utegnil opaziti, da je ta vest morda res le — šala. Torej je bilo naročilo vendarle resno, dasi nekam čudno resno. Vsekakor se nisem niti oddaleč protivil, da ne izpolnim njegovih naročil. Morda je imel v načrtu važen kemičen poizkus, morda —, toda kaj naj bi ugrabil in preiščeval, čemu bo potreboval kisika. Moral sem mu ga pač preskrbeti.

Do odhoda svojega vlaka sem imel še dobro uro časa; hitro sem si zabeležil naslov tovarne za pridelavo kisika v Oxford Street-u, kamor sem se koj odpeljal z avtomobilom.

Ko sem izstopil, sta mi prišla naproti dva mlada človeka, ki sta, vstopivša iz tovarne, dvignila z vsem napotom velik železni vali, ter ga položila na avto, ki je čakal na cesti. Pri tem jih je motril star mož, ki se je z njimi prepiral v hreščočem in zaničljivem tonu. Nemadoma se je okrenil k meni. Teh ostrih črt v obrazu in kozi brade ni bilo mogoče neopaziti. Brez dvoma — to je bil moj stari tovariš profesor Summerlee.

»Kaj,« je vskliknil, »vendar mi ne boste zadrževali, da ste tudi vi prešli prav tako nesmiselno brzoljavno naročilo glede dobave kisika?«

Iz žepa sem potegnil brzjavko in mu jo ponudil pred oči. Pogledal me je in dejal: »Torej tudi jaz sem prejel tak dopis in ugodil njegovi zahtevi — dasi proti svoji volji. Naš dobri prijatelj je že spet tak silnež kot vedno. Menda vendar ne potrebuje kisika tako nujno, da pri tem ne upošteva časa ljudi, ki imajo bolj važna opravila kot on! Zakaj ni tega naročil kar pri tovarišu?«

Na te očitke sem utegnil odgovoriti samo svoje mnenje, da tiči tu prav gotovo važen povod.

»Eh, morda se zdi ta povod važen le njemu. No, naj bo. Zdaj vam seveda ni treba kisika kupiti, saj ga vzamem s seboj dovoljno množino.«

»Toda zdi se mi, da je njegova posebna želja, da kisika preskrbim tudi jaz in ne bi rad nasprotoval njegovi volji.«

Ne meneč se za profesorjevo godrnjanje sem tudi jaz kupil prav toliko količino plina, in kmalu je bil v avtu poleg njegovega tudi moj vali. Summerlee me

je hotel vzeti s seboj na Viktorijin kolodvor.

Stopil sem k svojemu šoferju, da poravnam voznino. Toda povedal mi je nad mero visoko ceno ter se obnašal napram meni skrajno prepirljivo. Ko sem spet vstopil k Summerleeju, je njegova ozka, bela brada kar trepetala, mož se je pravkar ostro sprl z obema nosačema, ki sta spravila kisik na voz. Prvi od delavcev ga je, kolikor se spominjam, nazval »prismojenega, starega, osivelega kakaduja«, kar je profesorjevega šoferja tako ujezilo, da je skočil s svojega sedea in se hotel kar z roko zavzeti za svojega gospoda. Le s težavo sem preprečil pretep.

Vse te kot tudi sledeče majhne slučajnosti se bodo morda zazdele nevažne, in takrat jih tudi nihče ni upošteval. Če pa se danes zamislim vanje, vidim njih pomembno zvezo z dogodki, ki bom o njih poročal.

Kot sem mislil, je bil šofer novinec, ali pa mu je razburjenost nad pravkaršnim pripetljajem odvzela oblast nad avtom — vsekakor je gнал vozilo z vso divjostjo. Na poti na kolodvor bi skoro dvakrat zadeli v prav tako divje in ne-

brzdano dirajoče avtomobile, in še dobro pomnim, da sem Summerleeju z grajo omenil, da je ročnost londonskih vozačev precej popustila. Tako se je zgodilo, da smo šviglni čisto tik velikega troja ljudi, ki so pristopovali nekemu pretepu. Vsi ti ljudje, ki so bili že itak močno razburjeni, so se skrajno razljutili nad najimim nerodnim šoferjem, in neki fantain je skočil na stopnico ter zavhtel nad nama palico. Butnil sem ga proč in kar oddahnil sem se, ko so bili vročekrvneži že za nami ter smo nepoškodovani šli skozi park na plano.

Spet se me je polastila dobra volja, ko sem zagledal na kolodvoru lorda Johna Roxtona, ki je hodil po peronu gor in dol, razkazujoč svojo dolgo, suhotno postavo v svetli lovski obleki. Ko je naju opazil, se je njegov izrazit obraz s čudovitimi, tako prebadajočimi, a vendar velicimi očmi kar zasvetil v vzradoščenosti. Njegovi rdeči lasje so očrtavali že sive proge in gube na njegovem obrazu so se že poglabile, toda še vse eno je ostal stari dobri tovariš iz nekdanjih časov.

(Dolge prihodniti.)

Makedonsko vprašanje – pokrajinsko ali irendentistično?

Z nenadnim prevratom na Bolgarskem se je v naši javnosti pojavilo takozv. makedonsko vprašanje. Za nas to vprašanje ni novo. Vemo, da so se na makedonskem ozemlju v poslednjih petdesetih letih križala sunanjepolitična stremjenja stare Srbije in Bolgarske in da je zanj večkrat tekla bratska kri. Ne bomo ponavljali obširne znanstvene razprave, ki so jo vodili najboljši srbski in bolgarski učenjaki radi etnične pripadnosti makedonskega prebivalstva. Toliko pa smemo priznati, da je bil ta znanstveni dvoboj dovoljen radi tega, ker so obstoječi makedonski etnični momenti in podatki po večini potrjali nazor, da je Makedonija narodnostno amorfna in nerazvita in da je podana možnost jezikovno-kulturnega razvoja v srbski in bolgarski smeri. Poleg znanstvenega argumenta sta se Srbija in Bolgarska poslužili tudi vojnega orožja. Končno je med svetovno vojno Bolgarska napadla Srbijo na način, ki ji je naklonil simpatije celega kulturnega sveta. Po nadčloveški borbi za samostojnost in ujedinenje jugoslovenskega naroda od Triglava do Vardara je srbski pijemont podlegel bolgarski zavrtaštini. Toda samo trenutno. Končno je zmaga jugoslovenskega naroda, stala je mlada Jugoslavija s prelestnimi pokrajinami slovenskimi, hrvaškimi, dalmatinskimi, bosanskimi, črnogorskim in makedonskimi. Zavest pristnega jugoslovenskega državljanca smatra danes makedonsko pokrajino za integralen del svojega državnega ozemlja in nikakor ne čuti potrebe dokazovanja te suverenosti in njene upravičenosti s posebnimi filozofskimi ali etničnimi razlogi, ko je za to pokrajino in za to ljudstvo prelila gorko človeško kri. Logično smo se zavzeli za stališče bratov Srbov in smo zavrgli teorijo makedonstvujuščih, ki ni nič drugega kakor imperijalističen in ekspanziven sen bolgarske kraljevine. Kljub vsemu temu se pojavlja po opozicijskem protidržavnem tisku Jugoslavije propaganda, da je Makedonija bolgarsko ozemlje in da nismo v pravu, ko vršimo suvereno upravo nad tem delom jugoslovenske države.

In še v teh kritičnih dneh, ko je tizen in nepokvarjen jugoslovenski državljan razvidel pogubnost makedonskega irendentizma, so se našli člankarji, ki so pisali, da smo mi krivi tega irendentizma in naši državni sovražne revolucije v Sofiji. Nič izrednega za osebe in stranke, ki postavljajo na mesto Jugoslavije federacijo jugoslovenskih držav in narodov! Tudi v tem trenutku se drznejo očito govoriti, kako Makedonija spada pod Bolgarsko ali da zasluži samostojno državnost in federacijo s Srbijo, Hrvatsko, Slovenijo in Bolgarsko.

Napram tem zablodam zastopamo to-le, z jugoslovensko državno idejo edino združljivo stališče:

1. Makedonija je v etničnem ožrtju manj izrazita kakor Slovenija ali Hrvatska. Radi tega ne more biti govora o kakoli posebni državopravni določitvi Makedonije napram ostalim jugoslovenskim pokrajinam. Za vse te pokrajine veljajo enakopravne upravne, kulturne in gospodarsko-socialne potrebe ter zahteve, ki pa morajo biti v skladu z enotno jugoslovensko državno mislijo.

2. Če pride do revizije vidovdanske ustave, bo je Makedonija deležna v obsegu ostalih jugoslovenskih pokrajin.

3. Z vsoto odločnosti odklanjamo etnične in politične ideje makedonskega irendentizma, ki je umetna potvorba in težnja sofijskih vlad za razširjenje ozemlja bolgarske kraljevine.

4. Za lojalnega jugoslov. državljanca ne morejo biti makedonske upravne in kulturne ter gospodarske težave mednarodna zadeva, ki bi kompromitirala našo državno idejo ter našo suverenost nad makedonskim ozemljem. Makedonske težave so pokrajinske ter upravne, gospodarske ali kulturne, kakor tiste slovenske, hrvaške, bosanske ali črnogorske.

5. V notranjosti jugoslovenske države nimamo narodnostnega ali državnopolitičnega vprašanja. To vprašanje za Slovenijo, kakor za Hrvatsko ali Makedonijo.

6. Radi tega ne pobijamo samo zunanega in notranjega makedonskega irendentizma, temveč zanjamo tudi njegove ideje in moralni zagovori. Stališče makedonstvujuščih je čisto protidržavno in sicer v dejanju in propovedi. Tembolj je treba torej obojati početje neklih domačih opozicijskih strank, ki brani stališče in zahteve makedonskega irendentizma ter očita naši vladi, da je makedonska pokrajina kriva nesoglasja z Bolgarsko, da je treba v svrhu prijateljskega odnosa ustvariti federacijo z bolgarskim sosedom, žrtvujoč mu našo Makedonijo.

Nikdar! Do Makedonije Bolgari nimajo pravice, niti etnične niti filozofske, niti narodnostne, niti politične! Ona je integralen del jugoslovenske države in spada z enako nujnostjo v krog jugoslovenskih pokrajin, kakor Hrvatska, Slovenija ali Črna gora in Dalmacija. V notranjosti naše države ne priznavamo narodnostnega ali državnopolitičnega vprašanja. Ta vprašanja smo rešili z našo državnostjo. Naše državljanstvo naj se briga za gmojne, kulturne, finančne, prosvetne, gospodarske, umetnostne, industrijske, socialnozaščitne potrebe ter naj se posveti kulturni in civilizatorni misli moderne države!

Kam vodijo niti.

Naše stališče napram politični preorientaciji v Bolgariji je sedaj več ali manj jasno. Temeljna kršitev mirovne pogodbe, ki jo je zakrivil novi kabinet takoj, ko je prišel na krmo in skrivna želja razveljaviti niški sporazum, ki je pomenil začetek zblizanja med našim in bolgarskim narodom, je povzročila, da je naša vlada storila potrebne korake pri ostalih državah male antante, da se pravočasno prepreči nevarnost novih zapletov na Balkanu.

Napetost, ki se je polastila beograjskih političnih krogov, priča, da stojimo na pragu važnih dogodkov, čijih posledice danes še ni mogoče v polni meri presoditi. Prič, odkar je zmaga zavezniških držav omogočila na balkanskem polotoku obstoj kraljevine SHS se zbirajo nad nami črni oblaki in naš mednarodni položaj je ogrožen v toliki meri, da se niti sami ne zavedamo. Prevrat v sosednji državi je na prvi pogled interna zadeva bolgarskega naroda in v kolikor ti dogodki niso neposredno naperjeni proti naši državi, bi res ne smeli poudariti, da razburjenje, če bi korenine te kabinetske izpremembe ne tičale bolj globoko in bi ne bilo nevarnosti, da v doglednem času požene iz njih škodljiva rastlina, ki je ne bo mogoče več ugonobiti. Navidez običajna meščanska volna kot skrajno bojno sredstvo dveh političnih naziranj je v danem slučaju mednarodnega pomena in je prepričana z gostoto zakulisnih diplomatskih mahinacij. Sedanja Bolgarija je arena, kjer se bje boj ne samo med Stambolijskim in njegovimi nasprotniki, marveč med evropsko diplomacijo sploh. Izid te borbe je začasno še negotovo, smaga stare ali nove vlade je še problematično, kar zavisi od različnih faktorjev, toda bojimo se že sedaj, da bo končni rezultat tak kakršnega bi si s stališča državnih interesov ne želeli. Tudi najbolj površnega opazovalcu ni moglo ostati prikrito, da so pri sobotnih dogodkih v Sofiji igrali odločilno vlogo ne rezervni častniki in makedonski irendentisti, pač pa drugi veliko močnejši činitelji, ki se sicer skrbno skrivajo za neoprodno zaveso prebrisane diplomacije, ki pa vendar ne morejo docela utajiti svojega pravega obličja.

Naša država je že od samega postanka predmet zavisti onih sosedov, ki bi radi na naš račun postali gospodari položaja na Balkanu. Varnostna pogodba je sicer preuredila sredajočje Evrope, ni pa ustvarila onega položaja, ki bi zadovoljil vse narode in, kar je posebno važno, ni sprišla v sveta niti tistih sporov vprašanih in protislovlj, ki so bila med zavezniškimi državami še od nekdaj na dnevnem redu. Sporovno s pravnimi dogodki na carstvu, tje je

si bodo naši sovražniki zvrili v Bolgariji mehko gnezdo. V dveh ozirih smo danes v toliko na dobrem, da lahko še pravočasno preprečimo vsaj tisto nevarnost, ki nam preti s popolnim flaskom bolgarsko-jugoslovenskih odnosov. Francija in ostale države Male antante so na naši strani in nova sofijska vlada je zakrivila dejanje, ki v bistvu nasprotuje določbam neullike mirovne pogodbe. To je kapital, s katerim je mogoče za sedaj operirati. Tozadevna prostetna nota je sicer že izročena novi vladi, toda tudi v tem slučaju, če bi ona ne imela zaželenega uspeha, če bi Stambolijski s svojo protikračno podlegel, če bi revolucionarnem pod zaščito naših nasprotnikov zrasle peroti v toliko, da bi ne upoštevali naših zahtev, moramo z vsoto odločnosti poudarjati, da želimo mir na Balkanu in neoviran gospodarski in politični razvoj v ono smer, ki nam še preostaja. Če se revolucionarna vlada v Bolgariji definitivno utrdi, ne smemo voditi krogi naše zunanje politike odnehati dotlej, dokler ne dobe iz Sofije popolne garancije, da se mirovna pogodba v nobenem slučaju ne bo več kršila.

Dogodki na Bolgarskem.

Usoda g. Stambolijskega.

Razne vesti o smrti Stambolijskega. — Stambolijski baje ubiti! — Stambolijski živi! — Informacije našega zunanega ministarstva. — Sofijska poročila tendenciozna.

— Beograd, 16. junija. (Izv.) V vsi beograjski javnosti je večerjavalada neobičajna vznemirjenost in napetost. Tako naravnost kontradiktorične vesti še niso prihajale iz Sofije, kakor večerjajni dan. Vznemirjenost je dosegla vrhunec. Junak dneva je bil Stambolijski. Za njegovo usodo se je ves Beograd od preprostega meščana do uglednega politika tako intenzivno zanimal, da so vsa ostala notranjepolitična vprašanja potisnjena popolnoma v ozadje in se nihče ne zanimala za razprave v narodni skupščini. Stambolijski je skoraj postal pravi epski junak. Njegov pojav je zagoneten, njegova usoda še do danes zjutraj ni poljasnjena in ugotovljena. Tekom večerjajnega popoldneva so se najprej po Beogradu razširile vznemirjalne vesti, da je Stambolijski postal žrtev revolucionarne vlade. Ob 5. popoldne je izšlo »Vreme« posebno izdajo, v kateri javlja po baje oficijelnih vesteh iz Sofije, da je bil Stambolijski prijet in v poznejši borbi ubit. List je pripomnil, da izvira ta vest iz oficijelnega bolgarskega vira. V mestu se je nato pojavilo velikansko zanimanje za Stambolijskega. V vseh družinah in v vseh vodilnih krogih so neprestano povpraševali, kakšna je resnična usoda voditelja bolgarskih kmetov. Politični in parlamentarni krogi so to vest premetavali s političnega stališča in pristavljali zelo pesimistične komentare.

Proti večeru pa se je beograjska javnost nekoliko pomirila, ker so prihajale vesti, da Stambolijski ni ubit, da je živ in da se nahaja med svojimi zemljoradniki, še vedno organizirajo odpor proti nuzpatorski vladi.

Z ozirom na kontradiktorične vesti je vaš dopisnik skušal še tekom večerjajnega dneva dobiti na merodajnem mestu več ali manj zanesljive informacije. Okoli 6. zvečer je vaš dopisnik mogel dobiti v zunanem ministarstvu dve kratki poročili, ki so mu bili dani v originalu na razpolago.

I. Dopoldanska brzojavka, ki jo je prejelo zunanje ministarstvo, je javljala, da je bil Stambolijski v resnici aretiran in eskortiran proti Sofiji. Pri selu Panagurištu so oborožene kmetске mase napadle spremstvo. V splošni borbi in zmešnjavi je Stambolijski spremljevalcem pobegnil, a je bil na begu ubit.

To poročilo je zunanje ministarstvo dobilo tekom popoldneva iz Bolgarske. II. Popoldne ob 17.30 pa je zunanje ministarstvo prejelo drugo oficijelno poročilo našega poslanika v Sofiji g. Rakičiča. To poročilo izrečno naglašalo, da se je Stambolijskemu potom po srečilo pobegniti in da ni ubit. Vlado čete ga zasledujejo in preganjajo.

III. Dospela pa so tudi druga privatna poročila, katera so pozneje razni beograjski listi v vseh važnejših javnih lokalit in krajih dali afiširati in katera ponovno zatrjujejo, da je Stambolijski pri življenju.

Naravno in umevno je, da so taka poročila v Beogradu povzročila nenavadno zanimanje in tudi s plošno napetost.

Tekom današnjega popoldneva je pričakovati popolnoma točnih poročil o usodi g. Stambolijskega.

Beograd danes zjutraj stoji pod splošnim utisom, da usoda g. Stambolijskega ni tako tragična in je že upati, da se pojavi voditelj bolgarskih kmetov v politični areni.

Po zatrdilu merodajnih sofijske razmere dobro poznavaajočih političnih krogov je treba takozvana »oficijelna poročila bolgarske brzojavne agencije« sprejemati s veliko rezervno in kritičnostjo, kajti prozorna je tendenca, da vlada v Sofiji skuša potom oficijelnega tiska napraviti v Beogradu malodušnost, vznemirjenost in neodločnost, na drugi strani pa inozemstvo premetati o resničnem položaju na Bolgarskem. Oficijelna poročila

in kar je še bolj važno, da se bo Bolgarija dosledno izogibala vsake proti naši državi naperjene politike tudi med onimi elementi, ki bi morda rovarili po vzorcu makedonstvujuščih in madžarskih nacionalistov. V to svrhu bi morala naša vlada zahtevati, da se pristupi v kontrolno komisijo tudi naše člane, ki bi bili v neposrednih stikih z bolgarsko javnostjo tako, da bi takoj opazili vsako nevarno gibanje. Z druge strani pa je naša dolžnost z vsoto odločnosti podpreti pristaje Stambolijskega tudi če podležje in zahtevati, da nova vlada ne vrši nad njimi represalij, ker edino na ta način bo mogoče rešiti v Bolgariji prestiz jugoslovenske orijentacije. Če je zemljoradniška stranka samo internirala one, ki so faktično zakrivila vso nesrečo bolgarskega naroda, bi bil s slovenskega stališča zločin, če bi revolucionarji segli po življenju odkritim prijateljem naše države. Nastop vlade v tem smislu mora odobravati in podpreti vsa naša javnost brez razlike stanu in političnega prepričanja, kajti to je zahteva naših skupnih interesov.

Čila sofijske vlade so namenjena tudi bolgarskemu meščanstvu, da je pomirilo in da udeuše v Sofiji nastalo paniko pred bolgarskimi zemljedelci.

Bolgarsko poročilo o usodi Stambolijskega.

— Sofija, 16. junija (BTA) Stambolijski je bil ubit večerj ob 7. zjutraj. Poveljniku čet je Stambolijski izjavil, da se hoče predati. Ob 15. popoldne so Stambolijskega prepeljali v avtomobilu iz Vetrene v Tatar-Pazardžik (?). Ker ga je množica zmerjala in ga hotela celo kamenjati, so ga zopet odpeljali v Slavovico, da ga rešijo od razjarjene množice (?). Na poti v Slavovico je četa oboroženih kmetov napadla avtomobil in Stambolijskemu se je posrečilo ubežati. Takoj je bilo izdano povelje, naj ga vladine čete zasledujejo, ujamejo in pod stražo pripeljejo v Sofijo. Med zasledovanjem je prišlo do spopada in Stambolijski je bil pri tej priliki ubit.

»Vlada globoko obžaluje ta dogodek in je uvedla strogo preiskavo.«

— Beograd, 16. junija. (Izv.) Poročilo o smrti Stambolijskega v »Vremenu« glasi: »Sofija, 15. junija. Oficijelno poročilo, da je bil Stambolijski večerj okoli 15. popoldne v bližini Slavovice ubit. (1) Po poročilu bolgarskega ministarstva notranjih zadev so vladne čete v noči med 13. in 14. junijem dospole do sela Golak. Voditelj kmetov je bil obkoljen in je sam ponudil predajo. To se je zgodilo okoli 7. zjutraj. Poveljnik vladnih čet je odredil, da se Stambolijski v vozu prepelje najprej v Vetro in od tam v Slavovico. Pri prehodu skozi Tatar-Pazardžik je prišlo do velikih demonstracij. Uradno poročilo pravi, da se po tem, ko je eskorta prispela do Slavovice, dvignila vsa vas, prišla za orožje in napadla vladne čete. Razvila se je ogrožena borba, med katero se je Stambolijskemu posrečilo pobegniti. Ko so se vladne čete zopet zbrale, so ga začele preganjati. Pri prvem spopadu in med strajkanjem je bil Stambolijski ubit.«

Ta posebna izdaja »Vremena« je v Beogradu vzbudila splošno senzacijo. Vest pa je bila takoj nato proti večeru demantirana, ker je bila vlada popoldne informirana, da je Stambolijski še živ. Ob 17.30 je zunanje ministarstvo prejelo od poslanika g. Rakičiča brzojavko, ki je bila v Sofiji oddana ob 16. Poslanik Rakičič med ostalim obvešča našo vladno, da so vesti o smrti Stambolijskega, katere priobčuje vlada g. Cankova potom vladne agencije, popolnoma neresnične. Vse št o Stambolijskega smrti niso potrjene od drugih zaupnih virov.

Bolgarska vlada razpošilja v inozemstvo vesti o Stambolijskem in o njega neuspelih tendencioznih cilji, da ohrani zaupanje meščanstva in da med bolgarskim kmetским narodom povzroči splošno zmedenost in disorijentacijo. Vesti bolgarske brzojavne agencije je težko kontrolirati, ker so vse zveze z Sofijo in provincijami popolnoma v neredu in skoraj pretrgane.

— Beograd, 16. junija. (Izv.) Prihajajo poročila iz Caribroda in Sofije, da se Stambolijski še vedno nahaja v borbi z makedonskimi komiti in pa vladnimi četami.

NOVA BOLGARSKA VLADA O POLOŽAJU.

— Sofija, 6. junija. (BTA.) Odpor, ki so ga skušali vzporediti ponokor pristaji Stambolijskega, je definitivno zlomljen. Vest, da se je pristaje Stambolijskega posrečilo odrezati Sofijo od ostalih kraljev države, je neresnična. Po vsji državi vlada popoln red (?).

NASPROTSTVA V BOLGARSKIH REVOLUCIONARNIH SKUPINAH.

— Beograd, 16. junija (Izv.) Med skupinami, ki so organizirale sofijski državni prevrat, se je začel pojavljati močan politični antagonizem. Dve struji sta se začeli med seboj boriti in pripravi za nadvlado. Vsaka hoče imeti v svojih rokah popolno vladno oblast. Med opozicijskim blokom in takozvanim »makedonstvujuščim« so nastale velike difference.

Zadnja struja, zastopana po takozvanih bolnih makedonskih organizacijah, odkrito in odločno zahteva, da pride vsa državna oblast v nje roke. Imperativno zahteva, da preidejo na važna odločilna in vodilna mesta osebe njenega popolnega zaupanja.

Prva struja, zastopana po opozicijskem bloku meščanskih strank (radikalov, demokratov, narodnih liberalcev, naprednjakov) pa zopet s vsoto odločnosti insistira na tem, da se izloči vodstvo državnih organov.

Sokolska slavnost
na Taboru v nedeljo dne 17. t. m.
Izkušnje dopoldne od 8. do 11.
Popoldne ob 4. TELOVADBA.
Vabimo vse prijatelje »Sokola«!

Poziv meščanstvu!

Dne 5., 6. in 7. avgusta t. l. se vrši v Ljubljani kongres jugoslovenskega učiteljstva. V teh dneh poseti Ljubljano ter važnejše industrijske in druge znamenite kraje Slovenije učiteljstvo iz vseh delov naše kraljevine. Slovenija obeta imeti v teh dneh nad 3000 gostov srbskega in hrvaškega učiteljstva.

Važnost in pomena kongresa v kulturnem, tiskovno-prometnem ožrtju in pri nas splošno z ozirom na industrijo in gospodarstvo menda ni potreba povdarjati. Najvažnejše vprašanje je v sedanjem času vprašanje prenočišč za toliko število gostov. V tem ožrtju je podpisano Udrženje primorano apelirati na gostoljubnost našega meščanstva. Upamo, da ne trkamoz zamenjati gostoljubnost brata, posebno ker bo ravno v teh dneh marsikatera družina odsojna za Ljubljano in bo v stanu sprejeti po enega ali več članov našega stanu pod svojo gostoljubno streho.

Priljubljeni odbor reflektira na brezplačno in tudi plačljiva poedina in za več oseb skupna privatna prenočišča. Prijave se sprejemajo v pisarni Poverjenstva U. J. U., ki se nahaja v I. nadstropju Učiteljske tiskarne (čez dvorišče) od 8. do 12. in od 14. do 18. ure vsak dan izven nedelj in praznikov. Prijave naj vsebujejo: ulico in nadstropje, število sob in razpoložljivih postelj v posameznih sobah in posebno želje ter ceno pri plačljivih prenočiščih. Da se izognemo nastanitvi srbskih in hrvaških gostov kolikor mogoče na skupnih ležiščih na stannjakih, reflektira pripravljati odbor tudi na pripravljene prenočišča na divenih.

Vsa mesta, kjer je do sedaj zbrorovalo v enakem številu jugoslovensko učiteljstvo, tako v Beogradu, Zagrebu in Sarajevu, so časno izkazala svoje gostoljubje in je meščanstvo radevolje sprejelo vnanje goste pod svojo streho, tako priča našemu, da tudi ljubljensko meščanstvo, posebno učiteljstvo naklonjena inteligenca, ne bodo pustila, da bi Ljubljana zaostala v tem ožrtju, in pričakuje obilnega odziva na naš apel.

POVERJENSTVO JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSTVA v Ljubljani.

Med obema strujama obstajajo načelne difference v zadevi spremembe političnega režima. Prva struja, bojne makedonske organizacije odločno zagovarja popolno in totalno vzpostavitev starega Ferdinandovega političnega režima. Struja opozicijskih meščanskih strank pa želi, da Bolgarska vodi nekoliko umerjeno politiko, je zato, da se v sedanjem trenutku mednarodne politične situacije uvede onkraj bolgarske politike, ki ga je vodil bivši ministrski predsednik Malinov po bolgarski katastrofi l. 1918, in po premirju v

Soluna do nastopa Stamboliškega. Računalo, da pride z ozirom na mentaliteto struj pozneje do odločilne politične borbe, ker so nasprotja neopremostljiva.

PRAŠKI POSLANIK DASKALOV NA ROMUNSKEM.

— Beograd, 16. junija. (Izv.) Po poročilu iz Bukarešte je bilvi minister notranjih zadev in bolgarski poslanik v Pragi Ralko Daskalov prispel včeraj v Romunijo ter prevzel vodstvo protiakcije bolgarskih kmetov v severnem delu Bolgarske.

Sumljivo gibanje Vranglove vojske.

— Zagreb, 16. junija. (Izv.) Poslednje dni je opažati med ruski begunci nenavadno sumljivo gibanje. Pričetkom tega tedna so bile v Zagrebu zaupne konference Vranglovih oficirjev. Sklepi te konference se varujejo v popolni tajnosti. Konferenca je v bistvu in v glavnem razmotrivala dogodke na Bolgarskem, povzročene po sofijskem prevratu. V zagrebških političnih krogih tudi zelo pazljivo razmotrivalo neobičajno pisanje beogradskega »Novega Vremena«, glavnega organa ruskih beguncov v Jugoslaviji. Zanimivo je dalje tudi dejstvo, da so zadnje dni oddali večji oddelki ruskih beguncov v inozemstvo pod preteklo, da gredo v Francijo na delo v severozapadnih opustošenih krajih. Odstopilo je iz Jugoslavije okoli 5000 Vranglovih volakov, toda pod vodstvom oficirjev. Splošno je opažati, da Vranglovi zasledujejo dogodke na Bolgarskem z velikim zanimanjem in da vrše tajno mobilizacijo.

Finančni položaj Poljske.

— Varšava, 15. junija. (CTU.) Na današnji seli sejma je imel finančni minister Grabski obširen eksponat o finančnem položaju Poljske. Med drugim je omenjal: Prve meseca leta 1923. je Poljska dosegla stabilizacijo financ. Eksport Poljske je dosegel tak razmah, kakor še nikdar poprej. Toda pokazalo se je pozneje, da je gospodarski položaj Poljske nekaj časa v ozki zvezi z gospodarskim položajem Nemčije. Z ozirom na sedanji položaj je eksport premoga iz Gornje Silezije v Nemčijo znatno nazadovale, kar je plovilo zelo na trgovinsko bilanco Poljske. Gospodarski položaj Poljske pa je dovolj močan, da premagata gospodarsko odvisnost od Nemčije.

Glede stabilizacije poljske marke je zunanji minister izrazil upanje, da se doseže stabilizacija tečajja poljske valute, kakor hitro bo izveden sanacijski program. V tem slučaju nastopi izboljšanje tečajja poljske marke.

SMRT SLOVASKEGA PISATELJA.

V četrtak zjutraj je umrl v Pežinku na Slovaškem znani slovaški pisatelj, častni doktor praške Karlove univerze in odlični narodnjak dr. Jozef Holuby. Rojen je bil 25. marca 1836 v Lubinu, svoje študije je dovršil na luteranski teološki fakulteti v Bratislavi, pozneje pa je obiskoval tudi dunajsko univerzo. Po končani študiji je bil nekaj časa kaplan, potem pa župnik luteranske župnije v Zemavski Podhradi. Štirideset let je neumorno deloval kot dušni pastir in znanstvenik in si je pridobil mnogo zaslug zlasti za zatrti slovaški narod, ki mu je bil pravi duhovni oče. Kot znameniti botanik in zgodovinar je znan tudi za mejo. Pokojnik je bil vnet priistač češkoslovaške republike. Svojo župnijo je zapustil 1909. leta in je do smrti služboval v Pežinku, kjer je v krogu svoje družine doživel visoko starost 86 let. Slovaški narod je izgubil z njim enega svojih najboljših sinov.

PREOKRET V REPARACIJSKEM PROBLEMU.

— Berlin, 16. junija. (Izv.) Napetost med zavezniškimi državami in Nemčijo, ki jo je povzročil nepovoljni razvoj reparacijskega problema v zadnjem času, nekoliko popoja. Vest iz Londona in Pariza so nekoliko bolj ugodne in upravičujejo domnevo, da bo mogoče rešiti konflikt mirnim potom. Nemčija pa bo morala popustiti še v nekaterih točkah. Tukajšnji politični krogi so prepričani, da Francija ne vztraja več na svoji zahtevi glede popolne kapitulacije, temveč se strinja z angleškimi predlogi in je pripravljena skleniti z Nemčijo premirje. Za kompromis zahteva Francija kot glavni predpogoj, da Nemčija ukrene vse potrebne, ta takoj preneha pasivni odpor v Poruhru, in da bo belgijski in francosko gospodarstvo lahko nemoteno izkoristilo poruhne rudnike. Meritorična pogajanja se začne baje koncem prihodnjega tedna. — Francija bo zahtevala v tem slučaju tudi politične kompenzacije. Kakšne bodo te zahteve napram Angleški, še ni znano. Nekateri politiki domnevajo, da bo zahtevala internacionalizacijo Poruhruja. Pri tozadevnih pogajanjih pa bo igralo glavno vlogo vprašanje nadaljne okupacije Poruhruja. Če bi bil sklenjen med obema strankama kompromis in bi Nemčija pristala na vse zahteve, sta Francija in Belgija pripravljene okupirati svoje okupacijske čete in poslati v Poruhruje civilne organe, ki naj bi nadzirali nemško industrijo v toliko, da bi v polnem obsegu pošiljala zaveznikom premog in koks.

KABINETNA KRIZA V BELGIJI.

— Pariz, 16. junija. (Havas.) Listi poročajo iz Bruslja, da bo sestava belgijskega kabineta zopet poverjena Theunisu.

SVEČAN SPREJEM RUSKEGA OPOSLANCA V ANGORI.

— Pariz, 15. junija. (Izv.) Po poročilih iz Angore je tja včeraj prispel novi zastopnik ruske sovjetske vlade Surič. Sprejet je bil od turških oblasti in turških parlamenta na najsvečaniji način. Zastopniku Rusije so bile izkazane posebno izredne časti.

ROMUNSKA KRALJEVA DVOJICA OBIŠČE POLJSKO.

— Varšava, 16. junija. (Izv.) Romunska kraljeva dvojica obišče še ta mesec Poljsko. V Varšavi se bo mudila od 24. do 26. junija. Istočasno obiščeta Poljsko tudi romunski zunanji minister Duca in ministrski predsednik Brătianu. V političnih krogih pripisujejo temu posetu važen pomen.

MEDNARODNI KONGRES DIJASTVA.

— Budimpešta, 16. junija. (MBA.) Tu se je začel II. mednarodni kongres svetovne dijaške zveze, ki so se ga udeležili zastopniki 31 držav. Kongres se bo pečal v glavnem z gmotnim položajem dijaštva in bo razpravljal o potrebnih korakih, da se odpo- more sedanji splošni bedi akademске mladine.

Politične vesti.

garskem dobivajo te konference mnogo globokejši značaj. Stojan Protić ni prišel v stik z dr. Korošcem in dr. Spahom, ker sta ta dva precej odpotovala iz Zagreba v Beograd.

— Avdičena. Po sprejemu druge brzojavke o usodi Stamboliškega je bil včeraj zunanji minister dr. Ninčič sprejet od kralja v daljši avdičeni. Zunanji minister je kralju poročal o dogodkih na Bolgarskem.

— O Italijansko - jugoslovenskih odnošajih piše znani italijanski novinar Giulio Caprin v »Corriere della Sera«. Govoreč o italofobiji, obstoječi v Jugoslaviji, meni, da, ako bi sestavljali kraljevino SHS sami Slovenci in ako bi se upravljala samo po ljubljanski lokalni mrznji, bi morda Jugoslavija zagazila v vojno, in ako že ne proti Italiji, pa gotovo proti Trstu. Neprijateljstvo bi bilo že morda manjše, ako bi tvorili Jugoslavijo samo Hrvatje. Ako bi dobili eni in drugi premoč v državi, bi ustvarili z Italijo zelo težke odnošaje. Italofobija pa sega tudi že v srbske stranke, ako že ne drugače, pa kot cement za edinstvo. Ko so bili demokratje na vladi, niso vodili politike, različne od radikalov, ki naglašajo željo, da se zboljšajo odnošaji z Italijo. Jugoslavija v svoji celoti, tudi kjer je neprijateljsko razpoložena proti Italiji, gleda in občuti Italijo bolj nego druge države. Poslovni svet konstatira, da tudi brez trgovske pogodbe in preko carinskih pregrad zavzema Italija prvo mesto v trgovini. V menarodnem oziru je Italija, simpatična ali ne, faktično močan sosedni element, ki dominira. Pa tudi ni druge države, s katero bi imeli Jugoslovenci tako dolgo mejo; tudi Jadran znači mejo in kontakt. Italija je močan sosed, zato pa je edina med velikimi državami res popularna v vsej državi in tudi tam, kjer je popularnost nastala iz animoznosti. Ali je mogoče tudi med narodi prijateljstvo, ki se pričenja s sporom? Ali, ugovarjal bi kdo, predmet spora ostaja: Jadran! Da, ali telo SHS čuti, da je napram Jadranu obrnjeno bolj s hrbum nego s čelom! Dobro pa je, imeti hrbet zavarovan...

— Češki list, ki pozdravlja Cankova. »Narodni List« na uvodnem mestu priobčujoče članek o prevratu v Bolgariji, v katerem opisujejo obupne razmere, ki so vladale v državi v času zemljoradniške vlade, naštevajo vse pregrehe Stamboliškega in razloge, ki so povzročili padec njegovega kabineta, in izjavljajo: Sam prevrat je vsenarodno delo in ni dvoma, da se je izvršil z vednostjo mladega carja. Ko sem lansko leto govoril z njim o bolgarskih notranjepolitičnih razmerah, se je car pritoževal, da v Bolgariji ni apolitične narodne skupine, ki bi v slučaju potrebe združila okrog sebe vse ostale stranke v svrhu zaščite vsenarodnih interesov. Nato je bila ta apolitična skupina intelligenc po zaslugi univerzitetnih profesorjev, zlasti pa Aleksandra Cankova stvorena in s tem je bil omogočen prevrat. Aleksander Cankov, ugleden bolgarski gospodarski strokovnjak, ki je že l. 1920. ob priliki vseslovaškega izleta obiskal kot rektor sofijske univerze Prago in uživa pri Rusih in med Slovani sploh velik ugled, je danes ministrski predsednik. In prvi njegov politični akt je proglas, da bo dosledno vstrajal na dosedanj zunanji politiki, torej da bo vlada tudi nadalje lojalno izvrševala vse mirovne pogodbe in da bo vstrajala v politiki miru in konsolidacije balkanskega položaja. Bojazen sosedov Grkov, Rumunov in Jugoslovanov je torej neutemeljena. Bolgarija se druge politike, kakor miroljubne, sploh ne more držati. Prevrat v Bolgariji je treba celo pozdraviti kot zmago demokracije nad nasilno razredno samovlado. Iz dosedanjih vesti je težko sklepati, da-li je situacija za novo vlado ugodna in da-li ne bo poskusil Stamboliški s protiprevratom, kar bi pomenilo krvavo meščansko vojno. Toda upajmo, da se to ne zgodi in da se nova vlada obdrži, da privede Bolgarijo do notranjega miru, ki ga že več let ni imela, in da ustanovi prijateljske stike z Jugoslavijo in ostalimi zavezniki. Članek je brzkone posnel svoje informacije o bolgarskih razmerah iz svojega pogovora s carjem Borisom in zato ni čudno, da se je temeljito zmotil.

— Kako so se ločili Nemci v Bohu od Jožefa II. Na odlok okrajnega glavarstva Žlutiškega je bil končno spomenik Jožefa II. v Bohu odstranjen. To se je zgodilo v polnočni uri ob veliki udeležbi Nemcev. Ko je bil kip vzdignjen s podstavka, so mu oddali na čast tri salve. Na podstavku so potem obesili hrastov venec s črnim trakom, katerega je mestni stražnik naslednji dan na uradno povelje odstranil. Ko je umrla soproga Masarykova, so se delali Nemci kakor da bi ne premogli žalnih zastav, a pri tej priliki so imeli velike črne prapore takoj pri rokah. Da bo njih žalost popolna, bodo morali podreti tudi podstavek z zlatim napisom: »Sic transit gloria mundi«.

KUPUJTE KARTE ZA KNJIZEVNO TOMBOLO »JUGOSLOVENSKE MATICE«

Telefonska in brzojavna poročila Demarša balkanskih držav v Sofiji preložena.

Ultimativna nota ni izročena sofijski vladi. — Pritisk zaveznikov na Beograd. — Demarša medzavezniške komisije.

— Beograd, 16. junija. (Izv.) V zadevi kršitve neullimske mirovne pogodbe od strani sedanje sofijske vlade napovedana in v beogradskem tisku mestoma vsebinsko objavljena ultimativna nota ni bila včeraj izročena ministrstvu zunanjih zadev sofijske vlade. Napovedana diplomatska akcija je izostala. Tekom včerajšnjega dneva so le konstatirali, da je to sledilo zaradi neodločnosti naših vodilnih krogov in pa na pritisk od gotove strani velesil. Po informacijah vašega dopisnika, ki jih je dobil na merodajnem mestu, vodilni krogi za ta korak ne navajajo jasnih in točnih razlogov, naglašajo in ugotavljajo samo, da je demarša izostala oziroma je bila odložena, ker je na našo zahtevo medzavezniška komisija v Sofiji napravila odločne korake pri g. Cankovu. Medzavezniška komisija je po brzojavni depeši iz Sofije intervenirala zaradi kršenja mirovne pogodbe pri sofijski vladi in da je ta intervencija komisije imela dovoljen rezultat. Vlada g. Cankova je sprejela zahteve komisije. Zaradi te demarše zaveznikov je postala demarša balkanskih držav skoraj brezpomembna.

Nekateri parlamentarni krogi so prepričani, da je izročitev nove note izostala na pritisk diplomatskih zastopnikov Anglije in Italije. Tekom včerajšnjega dneva so v zunanjem ministrstvu sledili važni razgovori zunanjega ministra s poslaniki držav male antante in Grške. Francija odobrava stališče naše vlade, Italija in Anglija pa zahtevata, da se vsebina note znatno omili. To zahtevo je posebno zagovarjal angleški poslanik Young, kateremu je uspelo, da je zuna-

nji minister v to privolil. Splošno se nahaja naša zunanja politika v zelo delikatnem položaju.

Zunanji minister pa je na večer izjavil nekaterim novinarjem, da je bil edino zgoraj omenjeni prvi razlog merodajen za opust demarše, hkratu naglašajoč, da se naši javnosti ni treba vznemirjati, ker vlada s paznim očesom zasleduje razvoj dogodkov na Bolgarskem in bo znala v ugodnem momentu dostojno in s popolnim uspehom varovati interese naše države, kakor tudi obstoj miru na Balkanu.

DEMARŠA MEDZAVEZNIŠKE KOMISIJE.

— Beograd, 16. junija. (Izv.) V parlamentarnih krogih zelo živahno premotivirano zunanjo politično situacijo. Obširno razpravljajo o razlogih, ki so prisilili vlado, da je opustila demaršo v Sofiji. V parlamentarnih krogih so prepričani, da glavnega razloga ni iskati v Beogradu, nego pri nekaterih naših zaveznikih. Dejstvo, da je Anglija z uspehom prisilila na našo vlado, je v parlamentu vzbudilo splošno vznemirjenje. Narodna skupščina bo v tem oziru od zunanjega ministra zahtevala točna pojasnila.

— Sofija, 15. junija. (Izv.) Medzavezniška komisija je na predlog beogradske vlade napravila demaršo pri sofijski vladi. Ta demarša pa je sledila tudi iz lastne inicijative komisije. Vlada g. Cankova je dala svečano izjavo, da ne bo kršila neullimske mirovne pogodbe. Začela je odpuščati pod orožje poklicane rezervne oficirje in je ustavila mobilizacijo. Vlada g. Cankova je komisiji izrazila tudi dobro voljo, da ne bo prekoračila v mirovni pogodbi določenega vojaškega kontingenta 30.000 mož.

DOGODKIH V BOLGARIJI.

vornost za svoj resor, nakar je bil odobren tozadevni kredit v znesku 80.049.300.34 Din. Končno se je razpravljalo še o kreditu za ministrstvo vere, ki je bil odobren po kratki debati v znesku 7.194.149 Din. Prihodnja seja se začne danes ob osmih zjutraj.

DEMOKRATJE ZAHTEVAJO POJASNILA OD ZUNANJEGA MINISTRA.

— Beograd, 16. junija. (Izv.) Demokratje zahtevajo od vlade točnih in jasnih pojasnil o resničnem položaju na Balkanu. Svetozar Pribičević je že stavil za vedno vprašanje v narodni skupščini, na katero pa včeraj ni mogel odgovoriti minister zunanjih del dr. Ninčič radi preobremenosti s tekočimi posli in radi številnih konferenc. Včeraj je tud posl. Wilder sprožil vprašanje tajne seje v narodni skupščini. Po seli demokratskega kluba pa je včeraj predložilo 24 demokratskih poslancev pri predsedstvu narodne skupščine pismeno zahtevo na zunanjega ministra, da da na današnji seli skupščine pojasnila, kako se razvijajo dogodki na Bolgarskem in kakšne varnostne odredbe in kakšna diplomatska sredstva namerava vlada ukreniti v zavarovanje naših državnih interesov. Demokratje zahtevajo tajno sejo. V parlamentu pričakujejo, da bo zunanji minister ugodil tej zahtevi in da poda tekom današnjega dneva v tajni seli skupščine daljši eksponat o Bolgarski.

MADŽARSKA RADOSTNO ZASLEDUJE DOGODKE NA BOLGARSKEM.

— Budimpešta, 16. junija. (Izv.) Madžarski tisk z odkrito radostjo in z velikimi nadami zasleduje razvoj dogodkov na Bolgarskem. Nastop pristaveš starega režima v Sofiji je dal madžarski vladi pogum, da začne s popolnoma novo akcijo v zadevi reparacijskega vprašanja. Madžarska vlada namerava nasloviti na zaveznike noto, ki jo smatrajo politični krogi za začetek akcije, da se omilijo določila o reparacijah. Madžarska vlada pazno smotri dogodke na Bolgarskem. Zanimivo pa je, da bo nota madžarske vlade direktno naslovljena na veliko antanto in bo indirektno naperjena proti mali antanti. Grof Bethlen pa je poprej v Parizu dobil migljaj, da je bolje, če se direktno obrne na malo antanto v zadevi zunanje posočila.

— Budimpešta, 15. junija. (Izv.) Državni upravitelj Horthy se je nenadoma vrnil s svojega potovanja po Madžarski in to na poziv vlade z ozirom na resnost položaja na Balkanu. Pod njegovim predsedstvom je bila danes dolga seja ministrskega sveta. Na tej seli so razpravljali o odredbah, kako ojačiti severno mejo proti Češkoslovaški, ker madžarski vladni krogi pričakujejo, da bo treba v slučaju oborožene intervencije kraljevine SHS proti Bolgarski držati v šahu vojsko Češkoslovaške republike.

Ministrski svet je tudi obširno razpravljaj o vojaških pripravah držav male antante. Sklenjeno je, da se v posebni notli o teh pripravah informira Rim in Anglija.

PREDLOŽITEV PRORAČUNSKIH DVANAJSTIN.

— Beograd, 16. junija. (Izv.) V ministrski sobi narodne skupščine je bila včeraj dopoldne seja ministrskega sveta, ki je razpravljaj o težkočih resornih zadevah, o delu v parlamentu in o dogodkih na Bolgarskem. Ministrski svet je sklenil, da pooblasti finančnega ministra za predložitev zakona o dvanaestih za mesec julij, avgust in september narodni skupščini. Rednega proračuna ni iz tehničnih in parlamentarnih razlogov mogoča predložiti.

NOVE REPRESALIJE V PORUHURJU.

— Dortmund, 16. junija. (Wolff.) Danes dopoldne so Francozi zasedli vse kolodvore v Dortmundu. Ves železniški promet je ustavljen. V Hörde so okupacijske čete zaprle mnogo železničarjev v čakalnicu. Zaprtevali so, da tekem 48 ur stopijo v francosko službo, sicer bodo odpuščeni. Tekom včerajšnjega dneva so Francozi izgnali nad 220 železničarjev s postaja Wanne. Gelsenkirchen in Katernberg in vse uslužbence in železniških postajal Altesen in Bergevorbeck. Družina morajo slediti izgnancem v tujino.

Gospodarstvo.

Dr. Konrad Vodusek:

CUDNI VALUTNI DOGODKI.

Ljubljana, 16. jun.

Revolucija, prevrat ali kakorkoli se že kisti v vseslovenskem časopisju zadnje dogodke in zapletitve na Bolgarskem, imajo svojo nepričakovano posebnost. Med tem, ko teče kri, ko brat mori brata v tel, od nekdanjega potuhnjene državi in deželi, med tem, ko grozi najhujše klanje, najhujša domača morila med bojevitimi, v dva smrtno-vražna si tabora razganemu ljudstvu, med tem, ko se bobni in odmeva grom bratskih topov in se pripravljajo najhujši najnovši izmed nalkrvačevskih bolgarskih bratomornih spopadov, se valuta te nesrečne države dviga. Dne 8. t. m. je notirala v Curihu 5.90, skočivši od 6.00 prejšnjega dneva. In od 8. do 15. junija t. l. se je bolgarski lev v Švici premikal in zibal od 6.90 na 6.25, 6.20, 6.30, 6.80. In danes je obstal na 6.95.

Čudno so te številke, ki dokazujejo, da se je bolgarski denar takorekoč v domači volsti, v bratski krvi, opomogel in vzdržal ne samo na predrevolucijski višini, marveč se v bojni divji scenarii še celo dvignil zmagosno, na še tudi kravato, vendar višjo vrednost in stopnjo!

Ta dogodek je gotovo sanitiv. Aparaten je in skoro da nerazumljiv. Vaj pa do sedanjih valutni pameti in takozvani praksi je dokaj težko razumeti in si pravilno ali naravno razlagati to ljuto bolgarsko revolucijo. Saj mori s grozno neusmiljenostjo človeška bitja, preplavljena s neodolno domačo krvjo domača polja, ravnine in planine. Denar te kravato oškropilene države, pa — vsaj do sedaj, ni trpel nobene škoda in bolgarska valuta raste v svoji krvi.

Res je žalibog, da ima denar že davno večjo vrednost nego človeško bitje in življenje! Ali ni te čez vse žalostne resnice dan na dan dokazovala nesrečna svetovna vojska? Vsi vemo, da se je slasti ob njem koncu topovski in drugi, sploh vsak materialni bol in vse drugače štiti nego cele kope do smrti izmučenih, in larkih povolanih in sestranih volakov — trdnjav. Pa naj si bodi na katerikoli fronti in v katerikoli državi!

Bolgarija deli gori in vsaki čas utegne ta meščanski plamen tega prokletega požara živigniti čez vso deželo in še celo čez njene meje. Lev v Švici in drugod pa raste.

Da je ta situacija umetna, da je kombinacija teh in takih dogodkov prisliljena in skrbno pripravljena, je jasno ko beli dan.

Manj jasno in zelo zakonitno na prvi hip pa je nehoče — vprašanje, kedo vse je režiser te izvanredne bolgarske sedanje scenarii.

Da so domači strastneži in revolucijonarji, izkušeni v tem žalostnem, v Bolgariji žalibog neodpravljenem poklicu in metieru, igrali veliko vlogo, verjame in misli ves svet.

Vendar pa bi ti revolucijonarji — domačni nikdar in nikakor ne mogli uspeti s svojimi prevratnimi namerami in poskusi, če ne bi dobili in imeli znanj bolgarskih me in — vrat svojih akrih zaveznikov, ščuvancev in škodoželjnih pomagačev. Toda diplomatična meglja še vedno zagrinja to bolgarsko tragedijo in njene vzroke ter namene.

Nimamo namena danes na tem mestu do dna preiskati, kedo je ta tretji gaudens. Nočemo nadalje zasledovati itak neizbežno resnico, — ki mora sčasoma sama na dan in na plan —, katera izmed evropskih držav ima največji interes, največje veselje in dobičke na tem, da se naši Jugoslovijci sosedna bolgarska država še ne umiri, ne pokori in preokrene na najlepšo pot iskrenega prijateljstva s nami v tisti meri, ki jo je ubiral eden izmed najbolj junaških, poštenih in spravljivih sinov danes zopet tako nesrečne in razburkane Bolgarije.

Jasen je tedaj namene vse te revolucije, a čimur naj se to prijateljstvo s nami na celoti in v vsakem oziru pokoplje in onemogoči. Zategadelj pa je bilo treba prihiteti na pomoč in vzeti predvsem v roke tudi vse arrangemente glede bolgarske valute, ki naj se takorekoč še ob odprtem grobu nevarnega Stambolijskega dvigne in ojači v dokaz vseobse upravičenosti te nesrečne revolucije! Ravno kar dole zanesljive vesti oznanjajo namreč, da je Stambolijski vjet in — zapisan smrti!

Brez vsakega dvoma je bolgarska valuta imela za namene in sredstva najnovejšega prevrata svoje denarne varuhe in kasiirje. Brez vse težave se da posumnati, kje da so se našli ti valutni dobrotniki, ki so, kakor vidimo, zlahka dosegli, da se je bolgarski lev krepko držal in poganjal na revolucijonarnih svojih gredah. Narodna bolgarska banka je v teh izvenrednih časih menda s pravo virtuoznostjo onemogočila vsako vznemirjanje bolgarske valute. In da se je revolucijonarni vlad vse to posrečilo, se ima po našem mnenju najbrž zahvaliti v prvi in zadnji vrsti še vedno spretni in univerzalni Angliji. Konsolidacije balkanskega prijateljstva, iskrenega prijateljstva Stambolijske Bolgarije z Jugoslavijo in malo antanto, angleški imperijalizem v Evropi ni hotel nikdar in tudi danes ne dovoli dopustiti. Prelepo in prekrepo bi se razvijal in razcvetel bogati slovanski lev v celi svoji najnovosti in živahni konstrukciji, če bi se pokonalo tako uspešno preskušeno sredstvo nesrečnega sovražstva med nami in Bolgari, ki je malo da ne že umiralo in se umikalo odkritosrčnemu prijateljstvu.

Zategadelj je bilo treba vreti bakljico domačemu bratomornemu revoluciji v to ubogo bolgarsko deželo in zadušiti njeno pravilno zavednost, in hitro so se našli sredstva. In naj posvetijo vse to, tudi za nas in našo državo zle namene. Sredstva pravimo in se ne motimo. Kajti bolgarska valuta in njeni gori uvodoma navedeni sedanjí težaji nam dokazujejo, da je tista močna — po našem trdnem prepričanju — angleška roka, ki je vrgla to baklo nesrečne revolucije v bolgarsko državo in ljudstvo.

Istočasno zagrabil in zaščitil tudi bolgarsko valuto. In kot znamenje boljših časov, kot garancijo še ugodnejše gospodarske bodočnosti, jo je poglajala še celo kviziku nekako v zasmeh bridke domače vojske in nesreče.

Le tako, na ta egoistično — krvočni način tujih interesov in interesov se je mogel zgoditi valutni čudež, da je domača, bratska kri poglajala bolgarski lev kviziku in da so revolucija in njeni izvenredni dogodki povzročili namesto valutne katastrofe denarni dvig in — blagoslov.

VAŽEN SESTANEK LJUBLJANSKIH TRGOVCEV.

V dvorani Mestnega doma je bil sredi dobro obiskan sestanek trgovcev gremija za mesto Ljubljano. Sestanek je stvarno temeljito razpravljalo o vseh za trgovstvo in njega nadaljnji razvoj važnih vprašanjih, tako so bila podana poročila o trgovskem šolstvu, o razširjenju telefonskega omrežja in zidavi carinskega posloja. Sestanek je z velikim odobravanjem in soglasno sprejel tele

RESOLUCIJE.

I. Na sestanku v Mestnem domu dne 15. junija 1923 zbrano trgovstvo apelira na vse narodne poslance, da se v finančnem odboru zavzamejo za to, da se strokovnemu trgovskemu šolstvu dovolijo za vzdrževanje in razvoj potrebni krediti, da se s tem zalahči našemu trgov. naraščajo potreba teoretična in praktična strokovna izobrazba, da so slovensko trgovstvo moglo biti kos inozemskemu trgovstvu, ki se v vedno večji meri pojavlja na naših trziščih in grozi izpodrediti domače trgovce. Prav posebno apeliramo na poslance, da se zagotovijo tudi potrebni krediti za nabavo učnih sredstev in za izpopolnjevanje strokovne knjižnice na trgovskih šolah kakor tudi krediti, ki so potrebni za izdajo šolskih knjig in ki so bili v proračunu za tekoče leto črtani.

Zagotovi se naj kritje honorarjev učitelstva, da radi izpopolnjevanja tozadevnih kreditov še pred sklepom šolskega leta ne bo onemogočeno redno nadaljevanje pouka.

Trgovstvo apelira na Ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu, da posveti več pažnje vzdrževanju strokovnega trgovskega šolstva v Sloveniji in skrbijo za to, da se itak skromni predlagani krediti šolam tudi neokrnjeni dovolijo in nakazuje, obenem pa zagotovi naknadno kritje morebitnega primanjkljaja, da ne bo ogroženo na veliko škodo učencev redno nadaljevanje pouka.

Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani se naproša, da sezone anketo trgovskih šolnikov ter zastopnikov trgovskih korporacij, da se vprašanje vzdrževanja in ustroja našega trgovskega šolstva resno pretrese in pospeši njega ugodna in modernim zahtevam primerna ureitev. Ustanovitve posebnega sveta za trgovsko šolstvo pri Ministrstvu trgovine in industrije, oddelku v Ljubljani, bi bila za uspešno delo izredne važnosti.

II. Gremij trgovcev v Ljubljani apelira na vse narodne poslance, da s primerljivi budžetskimi krediti zagotovijo čimprej namestitve avtomatične telefonske centrale v Ljubljani, ki je od ministrstva že odobrena, da se odgovorne neznosni telefonski mizeriji, ki je za poslovne kroge, naše denarne zavode, industrijo in trgovino direktno uničujoča in onemogočuje vsak gospodarski razmah Ljubljane. Apeliramo, da se poslanci pobrižajo, da se nakazuje poštnemu ravnatelstvu potrebni krediti za izpeljavo telefonskih kablov po Ljubljani, posebno pa proti Šiški, Viču, Udmatu, da se omogoči zgradbo telefonskih naročniških postaj prosticem, ki že leto dni zamani čakalo na telefonske zveze. Zastarele naprave sedanje centrale in preobremenjeni strelci vodi v Ljubljani onemogočajo nadaljnji razvoj telefonskega omrežja v Ljubljani na ta način, da nad 200 interesentov ne more dobiti telefonskih postaj.

III. Na poštno ravnatelstvo v Ljubljani apeliramo naj posveti zgradbi telefonskih central v Ljubljani in ljubljanski okolici posebno pažnjo, da se vsi večji kraj posebnost St. Vid, Črnuče, Zalog, Laverca, Fužine, Brezovica, Preserje, Breg in Borovnica priklonijo na obstoječe telefonske vode in da se v njih zgradijo krajevne telefonske centrale.

IV. Z ozirom na rastoči razvoj ljubljanskih predmestij zahtevamo, da se otvorijo nove telefonske centrale pri vseh poštnih uradih v Ljubljani, kjer še ne obstaja in da se zgradi javne telefonske govornice na Viču, Šiški in v Udmatu.

V. V interesu naše razvite izvozne in uvozne veletrgovine zahtevamo od ministrstva pošte in brzojava, da nemudoma odredi otvoritev telefonskega prometa med Slovenijo in Italijo, posebno med Ljubljano in Trstom in protestiramo najodločneje proti temu, da ministrstvo že nad leto dni zavlačuje otvoritev telefonskega prometa med Trstom, radi česar trpi naša trgovina ogromno škodo. Najodločneje protestiramo proti temu, da je ministrstvo brez vsakega zaslišanja gospodarskih krogov oddalo Italijanom dva direktna telefonska voda za promet med Trstom, Gradcem in Prago in preko Ljubljane, medtem ko naša trgovina ki participira z nad 30% na celokupnem tržiskem prometu, nima s Trstom telefonskih poslovnih zvez.

Apeliramo na vse narodne poslance, da poskrbijo za remeduro proti taki izolaciji našega trgovstva proti inozemcem v telefonskem prometu. Zahtevamo, da se sgradi nova telefonska linija med Ljubljano in Mariborom in med Ljubljano ter Zagrebom, ker sedanjí vodi absolutno ne obvladajo prometa.

— Z žitni trg. Minul teden so cene v Voivodini malo narasle in notirajo postavno bučka postala: pšenica 4.35—4.45, moka 4.40—4.50. V Ljubljani knjižice

Zivahnejša, cene neizpremenjene in notira moka: 4.75, 4.85, 4.95, 5.00, 5.15, 5.25. Za temnejše moka še vedno ni pravega zanimanja, dasiravno so cene izredno nizke.

— g Novosadska blagovna borza dne 15. junija. Novi Sad, 15. junija. Na produktivni borzi notirajo: Baska pšenica 76/77 kg, 2 do 3%, 2 vagona 432.50 do 435, baska na potu 75/76 kg, 2 do 3%, 2 vagona 431.50, baska na potu 75/76 kg, 2 do 3%, 2 vagona 432.50, baski ječmen 64/65 kg, 3 vagonov 285 do 287.50, baski oves, 3 vagon 295 do 300, baska kromča 5 vagon 255 do 260, okrogla baska 2 vagon 260, okrogla kromča ab Beograd 3 vagon 270, okrogla banatska, iskanje, 262.50, baska moka 4.35 vagon 645 do 655, 4.25 vagon 597.50, krušna po vzorcu 2 vagon 425, 4.35, iskanje, 475, 4.75, iskanje, 410, otrobi papirnatih vrečah 3 vagon 125. Tendence stalne.

— g Državna borza dela. Pri vseh »Državnih Borzah Dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptutu in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 3. do 9. junija 1923. dela 222 moških in 105 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 338 moških in 82 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 151. Dela iščejo: kovači, stavbni in strojni ključavničarji, mizarji, sedlarji, krojači, šivilje, čevljarji, peki mlinarji, mesarji, natakarike, pisarn. moči, vzgojitelji, ce, sluge, vajenci, važenke itd. V delo se sprejmejo: rudarji, švelarji, železostugarji, čevljarji, zidarji, natakariji, pletarji, železovljarji, kleparji, šivilje za perilo, služkinje, kuharice, vajenci itd.

— g Razstava! Drž. strok. šola za puškarstvo v Kranju priredi ob sklepu šolskega leta dne 28. VI. razstavo puškarških, kopitarških in graverskih izdelkov ter risb in dela modeliranja v gimnaziji. II. nadstropje na levo. Razstava bo otvorjena dne 28. junija t. l. na Vidov dan ob 10. dop. ter bo odprta: dne 28. VI. od 10. do 12. in od 14. do 17. ure; dne 29. VI. od 9. do 12. ure.

— g Dobava mesa. Pri komandi mesta v Mariboru se bo vršila dne 25. junija t. l. ob 11. uri dop. ofertalna licitacija glede dobave mesa za garnizijo Maribor za čas od 1. julija do 30. septembra 1923. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Glas iz Korotana.

Pišajo nam iz Rožne doline na Korotanu:

Krasna je naša Rožna dolina, da malo takih. Ker je ta lepi kos zemlje slučajno slovenski, zato je tudi obsojen, da morajo ne prebivalci trpeti.

V tisoč letih sužnosti se nam ni nikdar tako hudo godilo kot sedaj in še nikdar ni bilo v ti lepi dolini potocihnik toliko grenkih solza, kot danes. Proti nam korotanski Slovincem je na delu ves aparat: Heimatsdienst, policija orožniki, okralna glavarstva, občinski uradi, šole, z eno besedo vse, karit vse našeto — katerim se je pridružil zadnje čase še državno pravdnštvo in deželno sodišče v Celovcu — stoji na migljaj pod uplivom in poveljstvom Heimatsdiensta. Slovinci ne smemo več prirediti ne veselice, ne lger, ne zborovanj. Če se nam slučajno taka prireditev dovoli, pošlje Heimatsdienst na lice mesta svoje razgrajne, da vse skupaj razženejo, ali pa udeležence denuncirajo, čemur sledi nemudna preiskava in zaslišavanje po orožnikih in konča po navadi — kriv ali ne kriv — s policijsko kaznijo, karit udeležence proglasi kot: »jugoslavski orientirte, »serbenfreundlich« itd. ter kot tak eo ipso — veleizdajalec. Če veleizdajalec de facto ni, se jih ustvari. V to svrhu vporablja Heimatsdienst vsa sredstva in vsaka preteveza mu prav pride.

Ob novem letu so se pojavili v Rožni dolini neki letaki s puhlo vsebino, kateri pameten človek sploh ne nasede. Kdo je te letake izdal, se še danes ne ve. Sumi se pa, da je to delo Heimatsdiensta, ki si je s tem ustvaril vzrok, da zasleduje nedolžne ljudi in uprizori gonjo proti korotanskim Slovincem. Tako je sedaj obtožen neki mladenič iz družine Gabriel iz Sent Janža v Rožni dolini, pri katerem so našli nekaj omenjenih letakov, radi »velezidajale« in pride pred celovške porotnike. Mladencu je izročila letake neka nepoznana oseba; se pa zanje ni brigal in niti kam naložil, marveč jih je vrget doma v kot, kjer so jih končno izsledili orožniki. Kljub temu, da se mu ne more dokazati nobenega kaznjivega dejanja, je veleizdajnik: to pa samo za to, ker se čuti Slovencem, oziroma kakor pravijo Heimatsdienstlerji: ker je »jugoslavski orientirte«.

Slučajev zatiranja slovenskega življa v Korotanu kar mrgoli. Sploh o kakem pravu ni govora. Mi smo brezpravne pare, ki moramo biti po mnenju Heimatsdienstlerjev — sploh zadovoljni, da se nas pustijo živeti. Komur postopanje »Heimatsdienst« ni všeč, pa lahko gre — »über den Lohr«. Pritožbe mi, ker je Heimatsdienst prva in zadnja instanca.

Korotanski Slovinci sicer še vztrajamo, ač že ne bo imali odpora, bomo omagali. Krivce tega krivdnega postopanja pa v Jugoslaviji ne išče samo v Celovcu in na Dunaju, marveč v prvi vrsti v Rimu, od koder prihaja Heimatsdienst stalna potuha in zagotavlja, da se mu v boju proti Slovincem ni bati nič hudega. Breg je potube bi se Nemci in nemurji nikdar ne upali tako brezskrbno nastopati proti nam, kakor to delajo dan na dan. Heimatsdienstu je proti Jugoslovenom tudi sicer toli obsojen »Katzelmacher« dobrodošli prijatelj. Treba, da si Jugoslovenci to dobro zapomnijo. Bog ne plačuje vsake sobote. Sicer pa: Blago! Nemcem v — Jugoslaviji!

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Sobota, 16. junija: 2X2=5. Red B. Nedelja, 17. junija: Kar hočete. Izven. Ponedeljek, 18. junija: 2X2=5. Red C. Tosek, 19. junija: 2X2=5. Red E.

OPERA.

Sobota, 16. junija: Zrinjski. Začetek ob pol 8. zvečer. Red A. Nedelja, 17. junija: Gorenjski slavček. Vloga Franja poje g. Banovec. Začetek ob 8. zvečer Izven.

— Umetnostna razstava M. Jame in Iv. Zajca. Opozarjamo javnost, da ostane razstava le še čez nedeljo 17. junija odprta.

— Vladimir Dvornikov: Studije za Psihologijo Pesništva I. Shakespeare — Hamlet. — II. Kranjčević. Kranjčevićev genij danes je aktualnij v našoj sredini nego kdaj prije. Pisac ovoga dela oživljuje v celovitosti siličnost Kranjčeviću, pesničku, filozofu i čovečijem, donoseći naročito »posljednjeg Kranjčevića«, apsolutnog pesništva, uz nove podatke iz svojih ličnih sjećanja na Kranjčeviću. Vrstu i opseg Kranjčevićeva genija osvjetljuje time, da najprije daje psihologiju Shakespearovog »svetlog Hamleta«, velikog genija-patnika nad niskočom čovečijom, čije tragove i sam Hamlet u sebi osjeća. Isti taj hamletski tip genija — zgrožen nad čovjekom i kozmosom — nalazi autor na čovjeku i pjesniku, Kranjčeviću. Tom psihološkom dijagnozom određena je i vrsta i veličina Kranjčevićeve poezije. Na kraju iznosi pisac svoju ideju Poredbene psihologije velikog pesništva i daje prvi nacrt za takovo djelo. Iznost primiere i tipove tog »velikog pesništva« genija (osnivača religija, pjesnika i filozofa). — Djelo je pisano u literarni, opće-razumljivoj formi. Iz sadržaja: 1. Put do shvatanja Hamleta; »Ludilo« Hamletovo; Hamlet i Ofelija; Historija duše Hamletove, rast njegove ličnosti do »hamletizma«; Hamletovo gadjenje i ironija na čovjeka; Put do »velikog gadjenja«, apsolutni pesništva; Hamlet i žensvo; »Kozmički cinizam« i tragički pad Hamleta; Duševni tip Hamletov, vrsta njegova genija; Hamlet neurastenik, psihopat?; Psihološko određene večnog i tipičnog »hamletizma« na primjeru Hamleta; Tip lažnog Hamleta i »živi Hamlet«. — II. Kranjčević, naš živi Hamlet; Prvi utisak čitave Kranjčevićeve ličnosti: sav čovjek jedan organ duševnog bola Sudar »velikog htjenja« i »velikog minusa« života; Tragističnost svakog nosioca »svetovječnog bola, svijest i osjećaj svoje »ludosti«; Cjelina Hamletove i cjelina Kranjčevićeve ličnosti; Prvi otporni Kranjčević: Slom otpora i pad u bezlazni pesništva; Hamletski smijeh »gorkoga srca«; Ironija i mržnja na glumu i »glupu laž« života; Zadanje zgroženje nad čovjekom, mizantropija posljednjeg Kranjčevića; Kozmički pesništva. »posljednja šutnja« i pad u Prazninu; Pogled na život i ličnost Kranjčeviću, sluteza šitavog tipa. — III. Ideja »Komparativne psihologije velikog pesništva«: Psihologija bola kao prapodataka života, sveljudski osnov pesništva; Nacrt i opseg Psihologije velikog pesništva; Filozofski smisao te Psihologije. — IV. Dodatak: Informativne i bibliografske bilješke. Sve narudžbe obavlja Moderna Knjižnica Zagreb Marovska ulica 30. Dobiva se u svim knjižarama.

Glasbeni vestnik.

— Občni zbor Glasbene Matice v Mariboru. Glasbena Matica v Mariboru je imela 14. t. m. svoj občni zbor. Ne bomo se mudili pri podrobnostih in obilježjih takih občnih zborov. Že za take prilike nenavadno dobra udeležba je kazala, da se pripravila nekaj posebnega. Običajnim poročilom odbora, ki so izkazala dosedanje poslovanje Matice, izmed katerih je bilo najbolj zanimivo poročilo o glim. ravnatelja dr. Tomiška kot nadzornika glasbene šole, je sledila volitev. Dosedanji predsednik Dev je že vnaprej odločno odklonil zopetno izvolitev ter predlagal novo volitev po listkih. Glasovalo je: 64 za dr. Tomiška, 6 za Deva, 1 za dr. Ravnika. Torej je bil izvoljen g. dr. Tomišek. Že pri razglasu izida glasovanja je po dvorani zavladalo odobravanje. Izvoljeni dr. Tomišek se je sicer upiral izvolitvi, toda končno se je vendarle vdal in sprejel čast in breme novega predsednika. Sprejel je to s primernim nagovorom in navedbo programa bodočega dela. Sprejetju predsedniškega mesta je sledilo veselesno odobravanje. Nato je predsednik orkestralnega oddelka g. dr. Hrašovec ob prisrčnem navdušenju stavil predlog, naj se imenuje dosedanjega predsednika Deva za častnega člana obnem z virino dosmrtno pravico posvetočiceja in glasujočega člana v odboru. Predlog je seveda našel navdušeno odobravanje vseh Matičarjev. Častni član g. Dev se je kratko, a prisrčno zahvalil za izkazano mu izredno čast ter obljubil svoje nadaljnje sodelovanje. Od predsedstva odstopa z mirno zavestjo, da je Matica prešla v spretne roke priznanu najbolj delavnega novega predsednika. V imenu odbora pevskega zbora se je v toplih besedah spominjal nevelitnih zaslug za Matico, ustanovitelja Deva. Nato je bil izvoljen večinoma stari odbor g. ravnatelj Grbac, tajnik: Scheff, gospodar: Štefin, dr. Hrašovec, Križnič, Trofenik, Oršar, gđca. Rozman, Parma, Beran in Družovič. — Tako je ena najbolj košljivih kriz srečno razrešena. Matica je dobila svoj novi, oziroma prenovljen centralni odbor. H koncu naj navedemo nekaj važnejših podatkov: Matica se deli v centralni odbor, v odbor pevskega zbora (predsednik g. Arnuš), v orkestralni odsek (preds. g. dr. Ciril Hrašovec) in odsek »Struna«. Poleg ravnatelja (g. Topič) ima štiri redne in štiri pomožne učitelje, 184 instrumentalnih goincev, a 353 vseh goincev. Pevski zbor šteje 95. orkestralni 40. dijaški orkester 36. Članov: 110 ustanovnih, 235 podpornih, 468 rednih. Tekom sednjega

časa je Matica nabral nad 50.000 Din podpore. Zasluži pa še večjo podporo, ker jo teži huda breme: plače učiteljske in vzdrževanje uprave. To breme zlažati, bodi ena izmed glavnih nalog novega odbora. Novi predsednik je gotovo moč tudi za to nalogo!

Ljubljanskemu prebivalstvu!

V dneh od 4. do 6. avgusta se vrši v Ljubljani glavna skupščina Jugoslovenskega novinarskega združenja. Očvč bi bilo, da bi povdarjali pomen te skupščine, saj je slišenemu mnenju, kako važna mesto zaseda na časnikarstvu in javnem življenju, političnem, kulturnem, gospodarskem itd. Ravno mesec avgusta in septembra se vršijo v Ljubljani prireditve, ki so za napredek našega pokrajine izrednega pomena. Naj omenimo predvsem tretji velespej, ki bo zopet pokazal razvoj našega gospodarstva. V dneh, ko se vrši skupščina časnikarjev, se bodo zbrali v naši Ljubljani ne le zastopniki časnikarstva brez razlike strank, posesti bodi naše mesto tudi češko-slovaki in poljski novinarji, da v skupnem delovanju s svojimi jugoslovenskimi tovaršji razpravljajo važna stanovska vprašanja. Važno je to bivanje toliko zastopnikov javnega mnenja pri nas. In zaradi tega moramo storiti vse, da pri pravimo našim gostom čim bolj prijetno bivanje v Ljubljani. Po dosedanjih prijavah moramo računati na približno 150 udeležencev. Obrčamo se do ljubljanskega prebivalstva i prajo, da po svojih močeh podpre delo ljubljanske sekcije JNU, kateri je poverjena naloga, da organizira vse priprave za glavno skupščino. Treba nam bo prenočišč. Zaradi tega prosimo ljubljanske prebivalstvo, da stavi razpoložljive sobe na razpolago. Prijave je nasloviti na: Zborec Anton, fiskalni referent pokrajinske uprave. — Pripravljalni odbor.

Sokolstvo.

— »Sokola na Viču je priredil v nedeljo dne 10. t. m. dobro uspešno javno telovadbo ob številni udeležbi domačega in ljubljanskega občinstva. Prireditelj se je izvršila točno po programu in določeni uri. Dopol dne ob osmih so se vršile izkušnje. Ob 15. pa so se vršili na telovadišču koncert vojaške godbe dravske divizijske oblasti. Ob 16. pa se je pričela javna telovadba. Vsi oddelki, moški kot ženski so v vzornem kritju in eksaktno izvajali predpisane vaje. Odlikovala sta se ženski naraščaj »Sokola« in pa moški naraščaj »Sokola II« iz Ljubljane, ki je izvajal »Petnajstoročje« in »Napredek« brezhibno. Oba naraščaja sta bila predmet viharnih ovacij občinstva. Pri orodni telovadbi sta nastopili dve vrsti članov in ena vrsta moškega naraščaja. Posebna točka je bila telovadba viškega »Sokola« na krogih. Vrsti petih članov je pokazala več lepih vaj, ki jim je občinstvo pazno sledilo. Javno telovadbo so zaključile skupne župne proste vaje članov in članice viškega »Sokola« (25), ki so bile kljub slabemu terenu eksaktno in precizno izvajane. — Po končani telovadbi se je nato vršila ob svojih godbe dravske divizijske oblasti antimirna zabava. — Viškemu »Sokolu« čestitamo k dobro uspehi prireditvi in mu ključemo: »Naprej — nazaj ne korak!« Zdravo.

— Društvo Sokol na Igu naznanja, da otvoril svoj novozgrajen dom dne 5. avgusta t. l. ter prosti vsa br. društva, da se blagovoljno ozirajo na to, da ne prirejajo svojih prireditev na ta dan. — Zdravo!

— Tombola za Sokolski dom. Ker hočejo Šiškarji na vsak način priti v najkrajšem času do svojega Sok. doma, prirediteljem započemu delu v podporitev Društvo za zgradbo Sok. doma v Sp. Šiški veliko javno tombolo dne 2. v slučaju slabega vremena pa 8. ozir. 9. sept. t. l. na Otroškem igrišču v Tivolju. Prvorvrstni dobitnik: Sobna oprava — moško kolo, zaboj sladkorja, kredenca s prikljini in stenska ura. Razen tega pa še nebroj kvatern in činkov. Vsa društva se naprošajo, da vzemo to prireditve v obzir ko določajo termine svojim prireditvam, občinstvo pa se pozivlja, da naj pridno sega po tomb. tablicah, ki se bodo začele takoj razprodajati. Komad po dva dinarja. — Odbor.

— Soštani, 8. julija se vrši pri nas zlet šavinsko-slovenskega sokolskega okrožja. Že danes opozarjamo na to prireditve in pričakujemo s strani društev, da s polnoštevilno udeležbo od strani članov in članice ter s pridno agitacijo pripomorejo h kar najlepšemu uspehu sokolske manifestacije. Kadar nas bodo druga društva klicala, bomo pa mi — kakor že večkrat obisk vrnili. Zdravo!

— »Sokolsko društvo v Mengšu« namerava prirediti v nedeljo dne 17. junija svoj redni letni telovadni nastop v zvezi z vrtno veselico. Vsa prireditve se vrši v krasnem, senčnatem vrtu g. A. Kanca, odkoder se posnetikom nudi krasen razgled na divne vrhove naših planin. Za ljubljanske posetnike je izredno ugodna žel. zveza, na kar opozarjamo vse prijatelje Sokolstva in narave, da to ugodne prilike in res pristne domače zabave ne zamuda. Zdravo!

— Sokol Cerknica: Izredni občni zbor se vrši dne 22. junija ob pol 18. uri v salonu br. Žumra s temle dnevnim redom: 1.) Volitev podstaroste, tajnika, arhivaria in matrikarija, načelnice oz. namestnice in enega odbornika; 2.) Zvišanje članarine za leto 1923; 3.) Slučajnosti. Ako se ob določenem času ne zbere zadostno število članov, se vrši ob 18. uri ob vsakem številu navzočih članov drug izredni obč. zbor.

— Slavnostna otvoritev Sokolskega doma v Borovnici se vrši 15. julija t. l. Vabimo vsa br. društva kakor tudi druge prijatelje Sokolstva, da se otvoritve Sokolskega doma v Borovnici udeležijo v čim največjem številu. Vlakovne zveze lako ugodne.

— Slavnj poljski virtuozi na klavir Paderewski je prirediti od novembra pa do konca maja 66 koncertov, pri katerih je zasluži 450.000 dolarjev. Kakšen ugled uživa med Amerikanci, le razvidno iz dejstva, da občinstvo redno vstane, ko se pojavi na odru.

Zbirajte znamke za »Jugoslovensko Matico«!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 16. junija 1923.

— **Narodni ponos, kje si?** Kakor smo že poročali, se imajo v naši državi osnovati zdravniške zbornice, katerih naloga bo zastopati interese zdravniškega stanu in narodnega zdravstva. Vse slovenske pokrajine dobe eno skupno zdravniško zbornico. Volitve v to zbornico bodo, kakor čujemo, razpisane v avgustu ali septembru. Obe zdravniški društvi v Ljubljani in Mariboru sta se o kandidaturah za zbornico že posvetovali in določili že kandidate. Med temi kandidati se baje nahajajo tudi Nemci. Nismo šovinisti, vendar pa se nam zdi, da bi slovenske korporacije — in naj so tudi stanovske — v danih razmerah ipak ne smele pozabiti, kako so Nemci postopali proti nam že v polpreteklem času in kako postopajo z nami še danes tam, kjer imajo oblast v rokah. Odvetniške zbornice so tudi v prvi vrsti stanovske organizacije. Ali je znano našim zdravnikom na primer, da ne pripusti odvetniška zbornica v Celovcu naselitve nobenega slovenskega odvetnika na Koroskem, kamoli da bi ga celo volila za člana zbornice same? Tako postopajo Nemci z nami. Najestno da bi jim mi vračali šilo za ognjilo, se postavljamo na visok piedestal pravičnosti in spravljamo sami Nemce v naše najvažnejše korporacije. Kje je tu narodni ponos? Ali smo res tako polni robskega duha, da se še sedaj v svobodi ne moremo otresti respekta pred bivšimi svojimi nemškimi gospodari in da smatramo za posebno čast, ako hočemo milostno med nami sedeti še sedaj, ko smo mi gospodari, tisti, ki so nam prej na vseh plateh dajali brce in nas proglajali za manjvredno pasmino, nad katero je treba vihteti dume bič in korobač? Pa smo v dno duše ogorčeni, ako nam očita robsko mišljenje in čustvanje, suženjsko razpoloženje! O čisto, daleč je od nas robska mentalnost, v nas prevladuje samo čustvo — absolutne pravičnosti in respektiranja tujih pravic!

— **Z ljubljanske univerze.** Za študijsko leto 1923/24. so bili izbrani sledeči funkcionarji: rektor dr. Fr. Kidrič; dekan: za filozofsko fakulteto prof. dr. Jovan Hačič, za juridično prof. dr. Fr. Eller, za medicinsko prof. dr. Alfred Šerko, za tehniško prof. ing. Jaroslav Foerster, za teološko prof. dr. Fr. Lukman; poslovođa: prof. dr. Lambert Ehrlich.

— **Stojan Protič pride v Rimsko toplico.** Po poročilu iz Zagreba odputuje tekom današnjega dneva bivši ministriški predsednik g. Stojan Protič v Rimsko toplico, kjer ostane mesec dni.

— **Imenovanje.** S predavanji iz higijene na kr. veterinarski visoki šoli v Zagrebu bi bil poverjen adjunkt zavoda za kužne bolezni g. V. dr. Leopold Ribar.

— **Scotus Viator v Pragi.** Dne 14. t. m. je prispel v Prago znani angleški publicist in velik prijatelj Slovanov, Seton Watson (Scotus Viator). Na Wilsonovem kolodvoru so mu priredili sijajen sprejem. Pri sprejemu so bili navzoči zastopniki vlade, mestne občine, vsučišča, praškega časopisa, vojaštva, dijaštva in češkoslovaškega narodnega sveta. Seton Watson se je nastanil v hotelu De Saxe. Tako sprejemajo na Češkem svoje prijatelje! In pri nas? Pri nas jih ignorirajo!

— **Iz zdravniške službe.** Imenovana sta: dr. Alfred Weiss za okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Središče in dr. Milan Papež za višjega okrajnega zdravnika pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani.

— **Vsem gg. narodnim poslancom!** Prejeli smo in objavljamo: Svetovna kriza je na vrhuncu in tudi naše trpljenje je doseglo vrhunec, gre sedaj za biti ali nebiti. Vse naše prošnje, da bi naš rešili in uredili prejemke vseh vpokojencev, provizijonistov, nezgodnih rentnikov, miloščinarjev, vdov in sirot, so ostale do sedaj brezuspešne, dasti beračimo okrog Vas že skoro pet let. Zakaj se ni rešil ta problem, tudi ni tisoč dobrih in neomadeževanih državljanov, zakaj se nas pušča še nadalje trpeti? V vseh časopisih čitamo dnevno, da bo uradna škola pravičnost in nekaj dnevih rešena, toda niti enkrat še nismo čuli, da bo tudi rešen zakon o vpokojenosti, posebno pa še o starejših vpokojenih. Zahtevamo, da se s pragmatiko uveljavljati tudi zakon za nas, tako da bomo dobivali iste mesečne prejemke kakor naši kolegi, ki so bili vpokojeni v letih 1920—23. Oospodje poslanci! Mi smo že preveč trenali, da bi mogli to krivico še dalje prenašati. Zahtevamo, prošnji smo se naveličali, od Vas zadnjič, da i nam uredite prejemke po resoluciji z dne 25. marca t. k. mi smo jo poslali vsem poslancom. — Koalicijski odbor upokojencev.

— **Svobodomiselnih abiturientov!** Še malo in zapustili boste srednjo šolo. Odločiti se bo treba za celo življenje, s stremilcem za doseglo izbranega poklica boste stopili v jeseni na visoko šolo. Osmotni položaj večine naših dijakov-akademikov je težak. Radi tega pa ne sme nikdo kloniti duhom, vsak kdor čuti za visoko šolo odprto glavo in veselje do študija, naj se ne straši preveč težkega gornega stanja, ker storilo se bo vse, da se študij omogoči vsakemu. Dolgo časa smo čakali Slovence, da smo dobili domačo univerzo. Kot avstrijski podaniki so predmeti abiturientov sanjali o tej največji in najvažnejši domači kulturni instituciji, ko so odhajali v tujino na Dunaj in v Gradec. Danes pa so

zdi, kot da bi ravno oni, ki izstopajo iz srednje šole, želeli na visoke šole v tujino. Opozorjamo takoj na dva razloga, ki govorita proti tujini in za dom. Prvi je: Težji gnetni položaj posamnika v tujini kot doma. Drugi pa: Zavedati se moramo, da naših jugoslovenskih univerz ne tvorijo samo učne moči, to so gg. profesorji, ampak ravnotako slušatelji. Čas za študij v tujini naj vsak preloži na poznejše semestre, ko nastopi za to potreba. Za sedaj pa pridite k nam, da okrepite vrste slušateljev naših univerz in da okrepite vrste naših društev. J. A. D. »Triglava«, podružnica Ljubljana vabi vse abituriente, ki nameravate študirati na ljubljanski univerzi, da stopite vanj in da tako pomnožite število akademikov svobodomiselnega, narodnega mišljenja in tako pomagajte že v »Triglavu« organiziranim pri delu za razširjenje naših idej, ter pri delu v društvu. Kulturnoznanstvena, pevka, dramska in sokolska sekcija rabijo delavcev. Kdor rabi kakršnekoli informacije, naj se obrne pisмено na »Odbor J. A. D. »Triglava«, podružnica Ljubljana, Univerza. Pridite k nam! Pozdravljeni! — Za odbor Fr. Baš, cand. phil. t. ž. predsednik, Engelbert Gostika, stud. iur. t. ž. tajnik.

— **Razpisane službe.** Ministrstvo za trgovino in obrt oddelke v Ljubljani je razpisalo nastopno službeno mesto: Na državni dvorazredni trgovski šoli v Mariboru mesto stalnega šolskega sluga z letno plačo 900 Din in pripadajočimi draginskimi dokladi. Prošnje je vlagati pri ravnateljstvu omenjene šole najkasneje do 28. junija t. m. Na državni šoli za puškarstvo v Kranju mesto strokovnega učitelja za basuliranje (Systemmacher) z letno plačo 2100 Din in 6 triletnic po 450 Din. Končna plača je 4800 Din poleg običajnih draginskih doklad. Prošnje je vlagati pri ravnateljstvu šole do 31. julija t. m. Na tehniški srednji šoli v Ljubljani s pričetkom prihodnjega šolskega leta 1923/24 proforska mesta za inženirje in sicer eno oziroma tri učna mesta za arhitektsko stroko in eno učno mesto za elektrotehniko. V slučaju, če bi nedostajalo primernih kandidatov, se sprejme tudi en gradbeni in en strojni inženjer. Letna plača znaša 2400 Din, ki se zvišuje za 600 Din na leto, v začetku po tretjem in šestem, pozneje pa po vsakem drugem letu do najvišje plače 6000 Din poleg pripadajočih draginskih doklad. Prošnje je vlagati z naslovom na oddelku ministrstva za trgovino in obrt pri ravnateljstvu tehniške šole do 10. julija t. m. Podrobnosti o pogojih za sprejem si interese lahko ogledajo v tiskanih oddelku ministrstva za trgovino in obrt.

— **Otvoritev poletne pošte Sv. Janez ob Boh. jezera.** Poletna pošta telegraf in telefon Sv. Janez ob Boh. jezera bo odprta letos od 1. junija do 30. sept. pomožna pošta v tem kraju pa tčas ne bo poslovala. Pošta bo opravljala celokupno pošto, telegrafsko in telefonsko službo. Zvezo bo imela direktno k poštni ambulanci Ljubljana Boh. Bistrica 72 v obeh smereh po tomo dnevne poštne vožnje »Bistrica Boh. jezera« postaja — Sv. Janez ob Boh. jezera. V okoliščini pošte Sv. Janez ob Boh. jezera spadajo kraji: Ribčev Laz, Sv. Duh, Ukanca, in Stara Fužina. V prvih dveh se bo dostavljala pošta dnevno, v Stari Fužini pa dostava ob nedeljah odpade. Pošta bo uradovala ob delavnikih od 8.—12. in 14.—18. ure ob nedeljah in praznikih pa od 9.—11. ure.

— **Zasleje Gorenji vrh je pošta Smarino pri Litiji.** Zasleje Gorenji vrh, občina Bukovica, pošta Sent Vid pri Stični, se izloči iz okolišča te pošte in priklonijo pošti Smarino pri Litiji, ki jo odpravlja pošiljke za ta kraj na pomožno pošto Javorje.

— **Čevlje za 65 Din.** Pišelo nam: Mnogo govorjenja povzroča po Ljubljani neka bežarska trdva, ki pošilja čevlje in — hane. Res je, da nekaterim pridejo v posest čevljev za 65 Din. A reveži so drugi, ki bodo ostali brez čevljev, čeprav so na ta račun že plačali 195 Din povzeta in 65 Din za kupon. Kako kupijo vrši ta čevljarna, naj služi sledeče: Vzemimo slučaj, da je 29.524 ljudi udeleženi pri tel. izr. Potem je od teh 19.633, kateri so v posesti bonov, a ne čevljev (čeprav so izdali že po 260 Din) in je 9841 ima čevlje po 65 Din. Trdva dobi v vsakem slučaju za vsak par čevljev 585 Din. Za današnje razmere izvrstna kupčija! Troške nosi zadnja vrsta, katere je plačala 195 Din trdvi in 65 Din darovala prodajalcu kupona. Vzemimo drug slučaj, da je 21.523.907 ljudi udeleženi. Od teh ostane 14.348.907 z dolгим nosom, čeprav so izdali vsak po 260 Din. Poleg tega čaka še te zadnje kazen, ker ne najdemo nadaljnjih kupcev kuponov (glej bon. sici). Je-li ta lotrija oblastno dovoljena, mi ni znano. Tudi mi ni znano v kakle dobrodelne svrhe porablja trdva nemali čisti dobiček, ko proda vsak par čevljev za 585 dinarjev. J. St.

— **Iz Most nam pišejo:** Tukašnji občinski svet, sestojeci iz klerikalno-komunistične večine, je na svoji seji z dne 6. maja t. k. sklenil uvesti občinski takso na luksuzna vozila (avtomobile in motocikle) ki jih ima v tukašnji občini le kakih pet, njim nepriljubljenih ljudi. Na druga taka vozila, ki jih imajo pa sami ta njim pristati v večjem številu, so pa namenoma pozabili, brzokone zato, ker se boje posesti v svoj žep. Če bi njihovi pristali morali plačevati od svojih kočij takso, bi se seveda iznevedli sedanjim vlastilnom in tega se občinski očetje dobro zavedajo. Priporočamo pa, da ta sklep ni bil običajno razglašen na vseh občinskih deskah, temveč le na deski pri županstvu, da bi prebivalstvo ne opazilo in bi se takoj ne pritožilo. Iz navedenega je torej razvidna pristranost občinskega sveta. Zato upamo, da se bo za ta sklep pokrajinska uprava temeljito zanimala ter ga tudi ne bo potrdila. Občino pa naj goduči, da je tako postopanje nepravilno in protizakonito. Pozabiti tudi ne smemo, da se to godi pod vodstvom znanega

— **Književna tombola Jugoslovenske Matice.** 11.—19. številka književne tombole je: 39, 59, 69, 45, 55, 56, 33, 73, 11. Po teh številkah bodo izbrani vsi činkvini. Oni, ki so s prvimi desetimi številkami, to so: 23, 64, 58, 13, 26, 50, 76, 54, 29 in 16, zadeli kvaterno, naj karte nemudoma doposljejo na naslov Jugoslovenske Matice, ker nekatero kvaterne še niso oddane. Ker se vedno prihajajo karte z ambami in ternami, prosimo, da se karte, glaseče se na ta dva dobitka, ne pošilja več, ker sta oba že davno izčrpana. Z današnjimi številkami se zaključuje prva faza naše igre kajli potem se prične boj za tombolo. Prihodnjic se večje nankrat toliko števil, kolikor jih je potrebnih za dosego prve tombole. Tako bo naša igra najkasneje do 25. t. m. zaključena. Prihodnje številke, potrebne za tombolo, se bodo zbrale dne 21. t. m., objavile pa v petek dne 22. t. m.

— **Celjske vesti.** Epidemija škrlatice in osepnic se je zadnje dni začela pojavljati v našem mestu in bližnji okolici. Na dekliški šoli šolskih sester se moral zbog tega zapreti par razredov. — Radi elektrifikacije Celja po falkski elektrarni so se med celjsko mestno občino in Palo pričela gonovna pogajanja. Falska elektrarna stavi tako visoke zahteve, katerih mestna občina najbrže ne bo mogla akceptirati in ni veliko upanja, da dobimo v Celju falkski tok. — Naraščajoči dan Celjske Sokolske župe se vrši v Celju 29. tm. na praznik sv. Petra in Pavla. Prireditelj obeta biti ena najlepših, kar jih bo letos v Celju. V Celje pripše ta dan čez 400 naraščalnikov v celjski sokolski župi včlanjenih društev. — Nogomet. Jutri v nedeljo ob 18. zvečer se vrši na igrališču pri »Skalni kleti« nogometna tekma med ljubljanskim »Slovanom« in celjskim »Atletiko«.

— **Lastniki se naj oglašijo.** Včeraj je bil aretirani delavec Josip Godc, pri katerem sta se našli ena temnomodra in ena črna ženska suknja. — Nadale je bil najden otroški voziček. Lastniki se naj oglašijo na policiji II. nadstropje, soba št. 17.

— **Tatovi.** V noči od torke na sredo so obiskali nepovabljeni gostje na Realičevi cesti št. 11 stanujočega blagajnika v p. Veljčana Finka ter mu odnesli 6 parov čevljev ter perila in skupni vrednosti K. 10.000. — V zadnjem času so se spravili tatovi nad uradniške družine, ki že itak nič nimajo.

— **Izletni deček štirinast oženjen.** V selu Ripanj pri Beogradu živi izletni Milan Petrovič, ki je menda najmlajši dan Juan na svetu. Sedaj je prišel pred sodišče radi mnogozna. Petrovič je bil namreč dosejal štirinast oženjen. Prva njegova ženska je bila neka izletna Danica Parnović, s katero je živel 8 dni. Kmalu za tem pa je zmešal glavo neki Stani Radosavljevič, s katero je živel 10 dni. Medtem ga je prva ženska tožila radi onevredne deviške časti. Petrovič je sodišču izjavil, da je Parnovičeva sama pobegnila od njega, med tem, ko ona trdi, da jo je odgnal z batinami. Petrovič je bil pripravljen, da jo sprejme nazaj, a se je ugotovilo, da je on že v četrty oženjen. Tretja žena, ki se ni javila, je pobegnila od njega že v prvih dneh. Razprava je bila preločena. Deček je, kakor videti, zelo podjeten...

— **Razni vlomni in tatvine.** V noči od 14. na 15. t. m. so tatovi vili v vilo dr. Ottona Wallentzchagga v Šubičevi ulici in odnesli več obleke in perila v vrednosti 25.553 kron. Vila je par korakov oddaljena od policijskega ravnateljstva. — Krojaču Ignacu Fabjanu iz Višnje gore je bil med vožnjo Višnja gora — Karlovac ukraden paket, v katerem se je nahajalo 15 gotovno izdelanih hlač in nekaj drugih predmetov, v vrednosti 15.000 kron. — Iz stanovanja Ivana Šušteršiča pri Dolenjskem kolodvoru je bila 13. t. m. ukradena večja množina perila za 5600 K. — Na Vodnikovem trgu je neznan žepar izmaknil Mariji Podgornik denarnico s 1400 K. — Mariji Zorman iz Seia je bilo v Sodni ulici odpeljano 400 kron vredno žensko kolo.

— **Za današnji eksperimentalni večer** v veliki dvorani »Uniona« je dr. Eugen de Gyn izbral sledeči vzpored: introdukcija o psihizmu, avtomatizmu misli, mnemotekni, ki, principi telepatičnih poizkusov, ki jih izvajajo razni eksperimentatorji kot znanstvene fenomene. Tolmačenje teh eksperimentov in njihova analogija s takozvano spiritističnim upitvom na mrtve stvari. Moč naših misli obvladuje naše nezvedne kretnosti. Primeri vzrojanja naše volje. Fiziološki učinki in njih izvrševanje potam avtosugestije. Primeri in tolmačenje raznih vrst sugestije, sugestija razuma, vzgajanja in posredna sugestija množice. Teorije dr. Bernheima (prof. v Nancyu), Dubois (prof. v Bernu), Gerarda Bonnetta (prof. v Orangeu) in dr. Senzualna in fizična sugestija. Primeri hipnoze na živalih (kokoši, zajci, žabe), prinese s seboj dr. Eugen de Gyn bo tolmačil slovensko in francosko. Predprodaja vstopnic v trafiki v Prešernovi ulici pri blagajni.

— **Promenačni koncert godbe Drav.** diviz. obl. (kapelink dr. Jos. Cerin) v nedeljo 17. tm. ob 11. dop. v »Zvezdi«. Spored: 1. Lincke: »Luna-overture«. 2. Ciba: »Serenade«. 3. Jaki: »V kresni noči intermezzo«. 4. Gleisner: »Diversissement iz Rich. Wagnerjevih oper«. 5. Gervais: »Jugoslov. pesmi«.

— **Ciganski orkester koncertira** v nedeljo 17. tm. v restavraciji Bečevca. Začetek ob 2 uri pop. Vstop prost.

— **Promenačni koncert v Šentpetru.** skom parka se vrši tudi na nedeljo 17. junija ob 11. na kar opozarjamo Šentpetrčane.

— **Čenjenemu občinstvu se vladno namena, da se vrši dnevni »Koncert«** v Narodnem domu, kjer igra tamburaški stor. Začetek ob sedmih, ob nedeljah ob petih zvečer. — Za obilen obisk se toplo priporoča Anton Tomšič, restavracija in kavarna.

— **Avtomobilni promet Krško-Novo mesto.** Vozni red od 18. junija dalje: Odhod iz Krškega ob 7. jutraj, dohod v Novo mesto ob 9.30; odhod iz Novega mesta ob 12, prihod v Krško ob 14.30.

— **»Kar hočete«,** vesela Shakespearjeva komedija, se vprizori zadnjikrat v tej sezoni v nedeljo, dne 17. tm. Začetek ob osmih zvečer.

— **No hodite v Španijo!** Generalni izseljeniški komisariat objavlja: Poslaništvo naše kraljevine v Madridu javlja potom ministrstva za zunanje zadeve, da prihaja v zadnjem času v Španijo veliko število naših delavcev, ki iščejo ondi službo. Ker je na Španskem zastoj in je velika množica španskih delavcev brezposelna, se opozarjajo naše delavci, zlasti v Sloveniji, da manjka na španskem delu in da naj zaradi tega nikakor ne hodijo tja, da ne bi imeli brezpotrebni stroškov in bili v breme naših inozemskih oblastev.

— **Kino Tivoli.** »Hrepenenje.« Lep in idiličen film z globoko vsebino se predvalja samo še danes in jutri. V glavni vlogi glasovita filmska umetnica Marija Orska. Film je pretresljiva slika iz umetniškega življenja.

— **Teslesno zaprtje.** Sprječevalo bolnice usmilenih bratov na Dunaju svedoči, da se grenčica »Franc-Josef« tudi pri najbolj trdovratnih slučajih rabi z uspešnim uspehom.

— **Kavarna - restavracija** na Striščju pod Rožnikom ob Večni poti vsako nedeljo koncert. Začetek ob 3. popoldne do 9. zvečer. — Vstopnina prosta.

Šolstvo.

— **Na državni ženskem učiteljskem v Ljubljani** je vpisovanje v I. letnik za šolsko leto 1923/24 v soboto, dne 30. junija od 9. do 12. Pogoj vpisa je dovršeni nastavni razred meščanske šole, oziroma 4. razred srednje šole ali licea. Učence naj prinese seboj zadnje šolsko spričevalo in krstni (rojstni) list. Podrobnosti so razvidne na oglasu v važi šolskega posloplja. Ravnateljstvo.

— **Na državni gimnaziji** v Novem mestu se vrši vpisovanje v I. raz. v sredo dne 27. tm. dopoldne od 8. do 10. Sprejemni izpiti se vrše v četrtek dne 28. tm. od 10. do 12. dopoldne.

— **Na državni gimnaziji** v Kranju se bodo vpisovali učenci v I. raz. v petek, dne 29. junija 1923 od 10. do 12. ure; zglasiti se morajo s starši ali odgovorni namestniki pri ravnateljstvu in prinesiti s seboj krstni (rojstni) list in obiskovalno izpričevalo za sprejem v srednje šole, v katerem morajo biti redi iz verouka, slovenščine in računstva. Vnanji učenci se lahko priklase pisмено, če pošljejo omenjeni listini po pošti do 28. junija. Sprejemni izpiti, ki se v istem šolskem letu ne smejo ponavljati, se bodo vršili v soboto, dne 30. junija od 9. ure naprej.

— **Na državni realni v Mariboru** prične sprejemni izpiti za prvi razred v soboto 30. junija 1923 ob 9.30 dopoldne in se nadaljuje popoldne ob 14. O sprejemu se še isti dan odloči. Priglasiti se je treba v spremstvu staršev ali namestnikov v petek 29. junija od 9.—12. v pisarni. Priglasiti se pa lahko do tega dne tudi pisмено po pošti. Pogoj za sprejem so: starost 10 let v teku 1923, dovršeni 4. razred osnovne šole (z obiskovalnim spričevalom ali pa s šolskim naznanilom z opombo, da je izdano za vstop v srednje šole). Prinešiti je treba tudi krstni ali rojstni list. — Zaradi pomanjkanja učnih sob bodo sprejemni izpiti v jenskem roku najbrže odpadli.

— **Vpisovanje učencev na državni strok.** šoli za puškarstvo v Kranju se vrši dne 2. in 3. julija t. m. od 9. do 12. in popoldne od 2.—5. ure v ravnateljski pisarni zavoda (posloplje gimnazije II. nadst. levo). Za sprejem se zahteva: 1.) da je posloplje dopolnil ali da dopolni v teku šolskega leta 14. leto in 2.) da je dovršil najmanj 5 razredno ljudsko šolo z najboljšim uspehom. Ker je število za sprejem rednih učencev z ozirom na prostore v delavnicah omejeno, bodo vsi vpisani prosilci podvrženi sprejemnemu izpitu, kateri se bo v glavnem nanašal na risanje. Sprejemni izpit se vrši dne 3. julija t. m. od 2. do 5. ure popoldne. K vpisovanju morajo priti prosilci v spremstvu staršev ali zakonitih namestnikov in prinesiti seboj rojstni in krstni list, domovnico in zadnje šolsko spričevalo.

— **Deška in dekliška meščanska šola** v Trzinu priredijo v četrtek dne 21. junija VIII. šolsko akademijo z izbranimi sporedom. Šolsko leto konča z običajno Vidovdansko razstavo dne 28. in 29. junija. Vpisovanje za I. raz. za novo šol. leto se vrši 28. junija od 9.—12. in v jeseni 14. sept. Z novim šol. letom bo šola popolna in nastanjanje v lastnem posloplju, ki se vzdigne za eno nadstropje. Menda je Trzič edina občina, ki v teh težkih časih zida — šolo.

— **Drž. dvorazredna trgovska šola** v Mariboru. Vpisovanje za šolsko leto 1923/24 se vrši dne 29. in 30. junija t. m. vsakokrat od 8. do 12. na Zrinjskega trgu 1/1. Brez sprejemnega izpita je možen vstop v I. letnik onim učencem in učenkam, ki so dovršili IV. razred srednje ali IV. (nastavni) oziroma III. razred meščanske šole ali IV. razred licea ali pripravljali razred dvorazredne trgovske šole. Na novo vstopajoči učenci in učenke morajo predložiti krstni (rojstni) list in zadnje šolsko izpričevalo. Vnanji učenci in učenke naj pošljejo omenjeni listini po pošti ravnateljstvu šole najkasneje do 4. julija. Pošiljatelj mora biti priložena znanaka za odgovor. Morebitni sprejemni izpiti se bodo vršili z ostalimi izpiti vred v prvih dneh septembra. Vseled pomanjkanja učnih prostorov je pripravljali razred na tukašnjem zavodu uklenjen.

— **Razstave šolskih risb.** Danes, dne 16. t. m., ob desetih dopoldne je bila odprta v telovadnici Tehniške srednje šole razstava figuralnih in ornamentalnih šolskih risb ter kiparskih del. Razstavljena bodo dela kiparskega oddelka in ženske obrtne šole. Istotako bodo razstavljena dela iz tečajev za opremo knjig na umetniški šoli »Probusa«. Razstava bo odprta od 9. do 12. in od 14. do 18. ter se zaključijo v ponedeljek dne 18. t. m. ob 12. — Vstop brezplačen.

Turistika in sport.

— **Podružnica S. P. D. v Kranjskgori** priredi ob priliki praznovanja 20. letnice svojega obstoja pri svoji koči na Gozdu pod Vrščem dne 8. julija 1923 veseličo z nastopnim sporedom: 1. ob 8. sprejem gostov na kolodvoru v Kranjskgori. 2. odhod h koči 3. ob 11. služba božja s petjem in godbo. 4. nagovori. 5. ob 14. planinska tombola. 6. prosta zabava. Koča na Gozdu, ki stoji ob lapi državni cestji čez Vršč na Bovec 1340 m visoko, je oddaljena od Kranjskogore le dve uri ter je dohod k njej po lepi romantični dolini Velike Pišence tudi turistom brez vsake kakršnekolik nevarnosti mogoč. Kdor se hoče navditi zdravega planinskega zraka brez vsakega truda in biti enkrat odkrito vesel naj na zamudi lepe prilike. — Godba 40. letnih let Jesenice je zagotovljena in sodeluje mešan pevski zbor iz Kranjskogore. Dobitki tombole so raznovrstni in obstojalo le iz turistovskih in lovskih potrebščin. Srečka po 3 Din. Zatorej v nedeljo dne 8. julija letos vsi h koči na Gozdu pod Vrščem! Zveza z vlaki: odhod iz Ljubljane z jutranjim turističkim vlakom ob 4.40, prihod v Kranjskogoro ob nekako 8. uri, odhod iz Kranjskogore ob 20.23 ter zveza iz Jesenice z Ljubljano. V slučaju slabega vremena se veseliča preloži na prihodnjo nedeljo.

— **Malnerjeva kočja** na Crni prsti je odprta, kar se objavlja turistom v znanje.

— **Koča na Gozdu** pod Vrščem pri Kranjski gori se odprla na Vidov dan dne 28. junija 1923. Oskrb kočje je vspretnih rokah. Kaj pa Erjavčeva kočja? Zakaj se ta ne odprvi istočasno? V koči na Gozdu so samo 4 postelje, v Erjavčevi koči jih lahko prenočuje 30 in več.

— **Otvoritev jame** pod Babjim Zobom. V nedeljo dne 10. tm. je bila slovesna otvoritev jame pod Babjim Zobom. Prometno društvo na Bledu je uredilo dohode in popravilo poti v jami sami. Na Bledu se je zbralo veliko število izletnikov, ki so odkorakali ob 10. dop. z radovljiskim godbo na čelu proti Bohinjski Beli in od tod do jame. Pred jamo je imel pozdravni nagovor g. Rapč, tajnik Prometnega društva na Bledu. V imenu Zveze za tujski promet je nazdravil otvoritvi zvezni tajnik. Nato so se izletniki napotili v jamo. Nepričakovano krasni prizori so se nudili obiskovalcem. Tudi v jami pod Babjim Zobom se nahajalo čudne tvorbe kapnikov, tu so orgle, tam prižlica, tu gotška kapela. V sredi pata je ob levi obloki, toda dobro varovan prepad, ki se menda še ni docela preiskal. Hvalažno delo čaka naše jamosledce! Po skoro polurni hoji je navidez konec jami, a kdo ve, ali se ne skrivajo za stenami še kakšne neznane čudeži podzemnega sveta. Po ozledu jame so se izletniki vrtnili na Bohinjsko Belo, kjer se je razvila na vrtu restavracije »Rota« neprilijena domača zabava.

— **Iz S. K. Primorja.** Sestanek rokometne sekcije S. K. Primorja se vrši v nedeljo, dne 17. tm. ob 10. uri dop. v šahovski sobi Narodne kavarne. Udeležba obvezna. Rokometna tekma med S. K. Ilirijo in S. K. Primorjem se vrši v nedeljo, dne 17. tm. ob 14. na igrališču S. K. Primorja.

— **Nogometne tekme** 17. t. m. na igrališču Ilirije se vrši ob 18. trening — tekma med I. moštvo Ilirije in Jadranu. Ob pol 17. izrajo junorji Ilirije proti rezervi Slovana.

— **Maškova hazena (rokomet)** igra 24. t. m. v Ljubljani proti Iliriji. 30. t. m. in 1. julija gostuje hazena Ilirije v Beogradu proti beograd. SK in proti Jugoslaviji.

Društvene vesti.

— **Akcijski odbor državnih nameščen.** ev. železničarjev in vpokelecev sklicuje v ponedeljek dne 18. t. m. ob pol 8. zvečer kiro soto v prostorih železničarskega doma, Turjaški trg 2. — Akcijski odbor.

— **Prireditelj »Ferjalnega Saveza«**. Na vrtu hotela »Tivoli« uprizaro v nedeljo, dne 17. tm. ob pol 9. zvečer Udrženje Ferjalnega Saveza rusko komedijo »Znate ali Docela neverjetno komičen dogodek« v 3 delanjih (Ogogli) v zvezi s prosto zabavo po predstavah. Prireditelj se vrši pri pogrnjenih mizah; poleg teh so gledalci na razpolago še posebni sedeži v bližini odra. Prireditelj je namenjen v prvi vrsti fondu za ustanovitev kolonije Ferjalnega Saveza, ki se namerava postaviti v Bohinjski Bistrici za ravne in bolne diake. Z ozirom na dobrodelni namen se predplačila hvaležno sprejemajo. Dijaštvo naklonjeno občinstvo in dijaštvo samo se vladno vabi, da poseti prireditelj v obilnem številu. V slučaju slabega vremena se vrši predstava v dvorani. Vstopnina za osebo Din. 8.—, za diake Din. 4.—. Blagajna se odpre ob 7. uri.

— **J. A. D. Triglav Zagreb**, uprizaro dne 17. junija t. m. ob 4. pop. v Žužemberku v Sokolski dvorani Ks. Meškovo dramo »Matie«. Po predstavi nastopi društveni pevski zbor s koncertom jugoslov. narodnih pesmi. Vse prijatelje društva opozarjamo na prireditelj, ter prosimo za čim večjo udeležbo!

— **Rezervni članki** bivših bosanskih vojni formacij se pozivajo, da se udeležijo sestanka dne 18. junija 1923 ob 20. zvečer v steklenem salonu hotela Lloyd na sv. Petra cesti. Namen sestanka je, da se dogovorimo glede medsebojnih družabnih stikov, kakor tudi o eventualnem skupnem letu. Komur je na izvedbi gornjega programa, naj se sestanka gotovo udeleži.

— **Kaj bo 24. t. m. v Trnovem?** Prejeli smo: Vprašanje je razjasnjeno! Vseled pod tega kolezijskega jezua je Gradaščica take močno padla, da nimalo niti žabe več prosta za kopanje. Sklenile so, da se preselijo v boljše kraje. Predno pa to store, prirede na žeganjski veselici Naprednega go spodarskega in prosvetnega društva z Krzkovo in Trnovu vnedeljo 24. t. m. veliki domačo poslopljo zabavo, na kateri se go

ročita njihova najmlajša žena in nevesta. Posebni vabil se ne razpošilja! Vseled tega drugo nedeljo vsi v Hribarjev gaj!

— Olepševalno društvo v Rožni dolini priredi v spomin proslave 25letnice obstoja naselbine izredne slavnosti dne 15. julija v neugodnem vremenu na 22. julija t. l. z običajnim velikim sejmom, s prvovrstnimi, izvanrednimi zabavnimi točkami, kakoršne se še niso nikdar in nikjer proizvajale. Naprosena so društva ozirati se na ta dan glede lastnih prireditev.

— Prostovoljno gasilno društvo društvo Brdo pri Ljubljani blagoslovi dne 1. julija 1923 ob 2. pop. novozgrajeni gasilni dom. Po blagoslovljenju velika vrtna veselica s plesom in bogatim srečelovom. Bratska društva, kakor slavno občinstvo se v ljudno vabi, da se prihiči razvedriti v gozdno in vrtno senco na Brdskem tratu, kjer bo z dobro postrežbo in zabavo v največji meri preskrbljeno. Natančnejši spored je razviden na lepkih oz. vabilih.

— V Hrastniku priredi dne 1. julija t. l. »Konzorcij za zgradbo Narodnega doma v Hrastniku«, s sodelovanjem vojaške godbe veliko vrtno veselico, nakar se opozarja na vsa hrastniška društva.

— »Jadrane« (društvo Primorcev) v Mariboru. Že pred dvema leti se je pokazala občutna potreba Primorcev v Mariboru da si ustanovijo lastno kulturno društvo ki bi odgovarjalo njihovim potrebam in njihove mentaliteti. Ustanovili so društvo »Jadrane«, ki je v začetku pokazalo lepe uspehe žal je gospodarstva in politična situacija zapovila moči drugje, ki bi sicer drugje delovali v društvu. Radi tega je delovanje društva dolgo časa počivalo. Na običnem zboru dne 14. maja 1923 pa je zavel osvobodilni mladinski dih v društvu. Izvoljeni so bili nekateri prejšnji in novi borci, ki so porok, da bo društvo vsestransko uspevalo in izpolnilo svoj namen. Naloga društva »Jadrane« je enaka društvu »Socia« v Ljubljani, ki pospešuje kulturne težnje Primorcev. Društvo nudi Primorcem, da se kulturno poglabijo in zblizajo. Prihajajo se bodo družabni večerji in predavanja; društvo bo imelo svojo čitalnico in svoj pevski zbor, dajalo bo Primorcem potrebne informacije itd. itd. Program je lep in obsežen; od Vas Primorci, je odvisna udeležitev in prosperiteta društva. Vsak mariborski Primorec mora biti član »Jadrane«, ki je popolnoma neustransko, zgolj kulturno društvo. Začasno nas je sprejela Jugoslovenska Matica pod streho v svoje prostore Sodna ulica 32. kjer uraduje tajnik našega društva ob sobotah od 18.—20. in ob nedeljah od 10.—12.

Julijska krajina.

— Reprezentativni izlet čistooslovaških industrijalcev in trgovcev v Jugoslavijo. »Čistooslovaško - jilioslovaško narodnohospodarske združeni v Prace«, je sklenilo prirediti jeseni reprezentativni izlet v Jugoslavijo. Obiščejo: Maribor, Ruše, Falo, Ljubljano, Trzin, Jesenice, Zagreb, Karlovac, Plitviška jezera, Beograd, Sarajevo, Dubrovnik, Boko Kotorsko, Split, Hrvatsko Primorje.

— O poškodbah na Vodicah. Poročali smo, da je poškodovan vojaški spomenik na Vodicah, v višini za Sveto goro, kjer so se bili hudi boji. Poškodbe je povzročil hud vihar, bronasta veriga, ki je vezala pritišče spomenika, ga je že lani ali predlansko izginila. Dne 13. tm. je bila na Vodicah izdana komisija, ki je spomenik natančno ogledala, na kar se je ugovorilo, da so brez podlage vse vesti, ki govorijo o kakem vandalskem činu.

— Kaj bo s Pulo? Kljub vsem prošnjam vstraja vlada na tem, da se ustavi delo v puljskem arzenalu. Istrski poslanci so radi tega že pogostoma intervenirali. Zadnji poskus za rešitev arzenala je napravil fašistijski poslanec Banelli, ki je predložil ministrskemu predsedniku in pristojnim ministrom vprašanje, ali se res, kakor se raznaša v informiran, krogih, da se opusti arzenal v Puli, kar bi izredno hudo zadelo delavstvo in vso Pulo, katera že tako ječi pod dolgo in grozno gospodarsko krizo?

— Sodno uradništvo v Gorici mora govoriti samo italijansko. Predsednik tribunala v Gorici je izdal na vse sodno uradništvo ukaz, da se mora posluževati v medsebojnih pogovorih kakor tudi v stikih z odvetniki in strankami izključno le italijanskega jezika. Pretekli teden je bil v Gorici predsednik kasacijskega dvora Biscardo, menda zato, da se uredi jezikovno vprašanje na sodnih v Gorici. Kako se to vprašanje po njegovem odhodu urejuje, nam kaže omenjeni ferman sodnega predsednika Brelicha.

— Z Notranjskega. V Postojni so priredili 10. tm. predstavo Puntkove drame »Tekma«, ki je uspevala prav dobro. — V nedeljo se je vršil v Biščinah šoh, katerega sta se udeležila tudi poslanca Lavrenčič in Šček. Inženir Rustja je razpravljal o domačih gospodarskih vprašanjih. Med drugim se je izrekla želja, da bi vlada dovolila uvoz za seme potrebnega krompirja z Goranskega. Posl. Lavrenčič je razpravljal finančni položaj države in omenjal potrebo, da oživi bivše podružnice Kranjske kme-

tiške družbe, ki naj se preustroji v smislu zadružnega zakona.

— Na Ustji pri Ajdovščini je odpuščena služba g. nadučitelja Kambič. Mož, ki je ostel v službi, tma danes to plačilo, da se nahaja z družino na cesti.

— Marij Kogoj na vspehdu italijanske koncerta. Dne 16. t. m. bo v Gorici knocert v korist dekliškega zavoda. Na vspehdu sta tudi dve točki g. Marija Kogoj: »Requiem« in »Poljski nagljie«.

— Kaka ironija! Društvo »Pro Montibus et Silvīs« (za pospeševanje planinskih krajev) je imelo svoj kongres v Idriji. Ob tej priliki je govoril profesor Del Piero, izrekač željo, da bi prebivalstvo teh krajev skoro vzljubilo italijansko dušo, kakor so to storili beneški Slovenci. Italija in Italijani gledajo z zaupanjem in ljubeznijo te kraje. Kaka bridka ironija! »Italijanska ljubezen« izganja slovenščino iz šole, uradov in cerkve v vsej Julijski krajini! In za to naj Slovenci ljubijo Italijane? Beneški Slovenci nimajo nobene svoje ljudske šole v domačem jeziku, samo v cerkvi živi še nekoliko slovenščina, pa tudi tam bo kmalu izginila. Sedaj vedo Idrijanci z okolice vred, kaj jih čaka, ako vzljubijo Italijo, kakor so to storili beneški Slovenci.

Razne stvari.

— Vladislav Michlewiz, sin največjega poljskega pesnika, je baš te dni slavil v Parizu šestdesetletnico svoje poroke. Poljska javnost ga je kar obsula s čestitkami in spomini na slavnega pevca Poljske, njegovega očeta.

Dopisi.

— Iz Brežic nam pišejo: Tudi breziki nemškutari so začeli zopet dvigati glave. Povdarjamo, da nismo in ne bomo nikdar proti nim pravim Nemcem, ki mirno žive v naših krajih, ter spoštujejo ne samo naš denar, temveč našo narodnost. Odločno pa bomo vsikdar nastopali proti poturcam-sinovom slovenskih očetov, ki so bili v dobi bivše Avstrije naši najhujši tlačitelji. Neverjetno je, da so še danes v Brežicah toliko nemškutari, ko vendar razun kakih 4 oseb sploh ni pravih Nemcev. Razni Paidaschi, Klobutcharli, Druschkovitschi, Swobode itd., vendar niso Nemci. Brežiško »nemštvo« je še pred vojno

naibolje karaktiziral Nemec-poštenjak g. Moscon, grajščak v Pišecah. Ko so takrat tuk. »Germani« zahtevali nemško šolo, je gospod Moscon javno izjavil: »Die Ranner brauchen ebensovienig eine deutsche Schule, als die Pišecer ein Dampfschiffe«. In ti »Urgermani« so se predzrli na binkoštno nedeljo t. m. na izletišču Stoj Draga na Gorjancih, na mizi napisati sramotilne izpade napram Jugoslovenstvu. Nemškutarska družba je nato domov grede s Stoj Drage v gruščah izživala s hajlanjem in hujskajočimi pesmami in sicer skozi Mrzlo vas, Malence, Krško vas in še v Brežicah, ali je to oblastem znano. Dosedaj smo brežiške nemškutarie pustili v miru. Nihče jim ni rekel žal besede. Prihajemo pa pred javnostjo da so z izjavljanjem začeli nemškutari. Razume se, da je mera polna! Na vsako izživanje bo sledil primeren odgovor.

Izpred sodišča.

SMRTNA OBSODBA.

Včeraj popoldne se je nadaljevala razprava proti Neži Jani, ki je s sekuro ubila svojega moža. Vršilo se je zaslišavanje prič. Glavni dve prič. 10letna hčerka Marija in pastorka Alojzija Jani, sta se pričevanju odpovedali. Nato je bil zaslišan dolgoletni hišni prijatelj Jakob Rožnarič, ki je omenjenega večera, ko je bil izvršen umor, sedel na vrtni. K njemu je prišla Janjeva hčerka in izjavila, da je ata mrtev. Nato je on Jančevi ženi rekel, da naj gre v Radovljico in se prijavi sama oblastim. Obtoženka je res odšla in med potjo pravila Rožnariču: Ubila sem ga, bo vsaj za otroke kaj ostalo! Obtoženka je, kot jo slikajo sosedje, z možem večkrat zelo brutalno postopala. Hujkala je proti njemu otroke, da so ga sovražili in med vojno je pisala na vojaško poveljstvo: Ni treba, da ga pošljete domov. —

Sosed Avsenek je obtoženko čul, ko je na pragu kričala: Pojte gledat, kako dec orkaval! Ostale priče so slikale ženo bolj hudobno kot moža in izpovedale, da je žena že pred nekako osmimi leti udarila moža s sekuro po glavi, da ga je obila kri. Tudi ga je pustila nekod od vojakov privezati na drevo in so ga šele sosedje rešili iz mučnega položaja. Obenem je bila obtoženka obdolžena, da je udarila neko Valjevčevico iz Poljske vasi s tako silo s pestjo po obrazu, da ji je izbila en zob. Vsa izpovedanja sosedov in spisi občine, ki jo slikajo kot zelo lahkomišno žensko, so vplivali skrajno obremenilno na potek obravnave. Sodišče je porotnikom stavilo štiri vprašanja, in sicer glede umora, glede uboja, eventualno vprašanje glede prekoračenja silobrana in vprašanje glede krivde poškodbe Valjevčeve.

Prvi državni pravdnik Domenico je nato v obširnem govoru slikal žolcin, kot enega najgrših, kar jih je do sedaj obravnavala ljubljanska porota in predlagal porotnikom, da potrdijo prvo vprašanje.

Zagovornik dr. Smole je omenil, da je obdolženka žrtev nesrečnega zakona. Kriva sta oba. Predlagal je, da porotniki potrdijo vprašanje glede krivde uboja, eventualno glede krivde prekoračenja silobrana, ker obtoženka ni imela namena umoriti svojega moža. Po rešitvi predsednika dr. Pavla Skaberneta so odšli porotniki v posvetovalnico in se po kratkem posvetovalju vrnili. Potrdili so prvo vprašanje glede krivde umora z 10 : 2 glasovoma, nakar je s sodni dvor obsodil po § 136, z edino kaznijo, ki jo določa ta zakon: Na smrt na vešalih.

Obtoženka je sodbno mirno sprejela. Tako se je končala ta krvava družinska tragedija.

S to razpravo je bilo zasedanje poletne porote končano.

Borzna poročila.

— Zagreb, 16. junija (Izv.) Danes borza ni poslovala.

— Curli, 16. junija (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.10, Berlin 0.005, Amsterdam 218.10, Newyork 5.565, London 25.67, Pariz 35.15, Milan 25.75, Praga 16.655, Budimpešta 0.07, Bukarešta 2.80, Varšava 0.0065, Dunaj 0.00785, avstr. žig. krone 0.00781/2, Solija 7.25.

— Curli, 15. junija Beograd 6.10, Berlin 0.0054, Praga 16.67, Milan 25.775, Pariz 35.30, London 25.675, Newyork 5.5675.

Poslano.

Šetu oddelka za socialno politiko v Ljubljani.

Podpisani le skoro 1/4 leta trpel v leti neznozne duševne in telesne muke, stal pred vojnimi sodiščem, poznate težko obdobja na živcih in postal tako za delo skoro popolnoma nesposoben.

Invalidna komisija je konstatirala njegovo 50% invalidnost. Vse njegove zakonite utemeljene vloge in prošnje so bile brez uspeha.

Radi njegove boleznitve potrebuje trajne zdravniške pomoči in zdravilnih sredstev, dobil pa še ni nobene podpore ali odškodnine. Zato se tem potom obrača na merodajno mesto in prosi, da se upošteva njegovo skrajno bedno stanje in mu po možnosti čim prej ugodi njegovim upravičenim zahtevam.

Opoltnica, 12. junija 1923.

Rudolf Murmayr.

* Za ta dopis uredništvo ne odgovarja.

Mesta blagajničarke

ali PRODAJALKE v Ljubljani ISCE GOSPODICA S PRAKSO. — Ponudbe pod »F. C. 6199« na upravo »Slov. Narod.«

Mehlovano sobo

s posebnim vzhodom in električno razsvetljavo ISCE GOSPODICA, ki je čez dan od sotna. — Naslov pove uprava »Slov. Narod.« 6084

Blagajničarko,

veščo in vestno starejšo silo, ISCE VELETRGOVINA V ZAGREBU. Uvažujejo se samo ponudbe z najboljšimi priporočili. — Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Slovenskega Naroda« pod »št. 6238«.

Obnovite naročnino!

Bančni uradnik

(ČEH) na študijskem potovanju po Jugoslaviji, SPREJME KAKRŠNOKOLI MESTO V PISARNI, da se priuči slovensčine. Visokost plače postranska stvar. — Dopisi pod 1923/6230 na upravo »Slov. Narod.«

Enostanovanjska vila

(nova) s prostim stanovanjem, 5 sob, kuhinja, velika klet, območje vrta, v Korytkovi ulici, 10 minut od glavnega kolodvora v Ljubljani, SE PRODA. — Naslov pove uprava lista. 6173

Dve sobi in kuhinja

ZA ODDATI za časa počitnic. — Naslov pove uprava »Slov. Narod.« 6177

Zamenjam lepo stanovanje,

obstoječe iz sobe, kuhinje in pritlik v Mariboru, s sličnim v Ljubljani ali okolici. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda.« 5766

Mehlovana soba

z električno razsvetljavo in posebnim vzhodom SE TAKOJ ODDA. — Novi Vodmat št. 18. 6234

PRODA SE

HIŠA v Novem mestu (last bivšega pisatelja J. Trdin) s lepim sadonosnikom in vrtom za zelenjavo. Stanovanje takoj na razpolago. — Poizve se: Novo mesto, Strelška ulica št. 13. 5712

Rada družinskih razmer DAM V NAJEM, najraje bi pa PRODA TAKOJ

hišo s trgovino

Z MESANIM BLAGOM. — Ponudbe pod »Ugodna prilika 6236« na upravo »Slov. Narod.«

SUHE GOBE

ponudite turški

KMET & CO.

Ljubljana, Gospodarska 12.

Svarilo.

Podpisana opozarja vse nama že precej znane obrekovalce — in to zlasti one iz Radovljice, ki razširjajo neutemeljene in lažjive govorice, da boveda proti njim odsej brez izjeme kar najstrožje sodnijsko postopala. Vsak pometaj pred svojim pragom! RADOVLJICA, 14. junija 1923.

Anna in Mirko Simnic.

USNJARNA

v celo prometnem kraju, 1 uro od Maribora, z lepim, 9 orlov obsegačim posestvom, 27 1/2 m dolgo enonadstropno hišo, kletjo za usnjarjo z basni in kadmi iz cementa, popolnoma na novorejeno gospodarsko poslopje, velika stiskalnica, 1/4 orla vinograde, lep sadonik, travnik za 3 glave živine, njiva in vrt. voda za obrat tudi ob suhi, večitev in nadaljevanje obrti takoj možna, se za ceno 1.200.000 K takoj proda. Hipoteka lahko ostane. Posredovalci izključeni. — Vpraša se MARIBOR, Milanska ulica 44.

Žaké in modne hlače,

malo nošeno, UGODNO NA-PRODAJ. — Ogledati se more v trafiki, Hilslerjeva ulica 12. 6221

Knjigovodkinja,

zmožna tudi vseh drugih pisarniških del, ISCE MESTA NA DEZELI. — Ponudbe pod »Knjigovodkinja 146/6190« na upravo »Slov. Narod.«

Proda se PES

čistokrvne volčje pasme, star 8 mesecev. Na zahtevo rodovnik. — Poizve se v trgovini Piatar Janko, Spodnja Šiška, Celovška cesta. 6111

Lepa svetla soba,

solnčna lega, z električno razsvetljavo, v I. nadstropju vile, blizu sredine mesta, SE ODDA SOLIDNEMU GOSPODU. — Naslov pove uprava »Slov. Narod.« 6181

Vratarja (prvega)

POTREBUJE TAKOJ HOTEL »CENTRAL« V SARAJEVU. Pogoji: biti mora strokovnjak, vešč več svetovnih jezikov, biti finega zdržanja; dalje primeren na garderoba in jamčina. — Ponudbe s prirčevali in sliko na upravo »Slov. Narod.« 6071

Službe išče

44 letni možki kot vratar, skladiščnik, pisar, sluga ali kaj sličnega. Ponudbe pod »Poštenost 6152« na upravo »Slov. Narod.« 6152

Kupi se

že rabljen pisarni stroj in taka železna blagajna. Naslov pove uprava »Slov. Narod.« 6140

Sobo

prazno ali mehlovano išče mlad in miren zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod »Nagrada 999-6141« na upravo »Slov. Narod.« 6141

Lokali

lepi, prostorni, svetli, v sredini mesta, se oddajo. Pisemne ponudbe pod »Označba podjetja« 6138 na upravo »Slov. Narod.« 6138

Časopisnega papirja

(makulatur papir) ima od 25 kg naprej za oddati po 18 K kilogram Milko Rumer, Sv. Križi pri Litiji. 6161

Knjigovodkinja

zmožna bilance, korespondentja v slovenskem in nemškem jeziku ter nemška stenografinja želi premeniti mesto. Ponudbe z navedbo plače na upravo »Slov. Narod« pod »Zanesljiva mož 6150«.

Obvestilo.

Naznanjam cenjenim trgovcem, da sem s 1. junijem 1923 izstopil iz tvrdke Josip Rajster & Comp., ter od tega dneva ne prevzamam nobene obveznosti za imenovano tvrdko. Šostanj, 1. junija 1923.

Karol Pačovnik.

Vrbove šibe

lepih kultiviranih vrst, pozimi rezane in neobeljene, za pletenje košev, košaric, plotov, štu kadurov itd., NEKAJ VAGONOV PO UGODNI CENI NA PRODAJ. Oddaja se pa tudi vsaka količina. — Ponudbe pod »Vrbove šibe 6017« na upravo »Slov. Narod.«

Trgovska hiša,

obstoječa iz 5 sob, 4 kuhinj, obokano klet, skladišča, lokala z izlozbo; vse prostora, na periferiji mesta Ljubljane. Strži se do 300.000 kron mesečno, SE RADI SMRTI Z VSEM INVENTARJEM PRODA. Cena 125.000 dinarjev. — Ponudbe pod »Kupce 6185« na upravo »Slov. Narod.«

SPREJMEM TAKOJ dobrega

čevlarskega pomočnika. Hrana v hiši. Plača po dogovoru. — Andrej Jamar, čevljar, skt mojster, Bohinjska Bistrica št. 130. 6237

Nemehlovana soba,

po možnosti s posebnim vzhodom, SE ISCE ZA TAKOJ. — Stanarina postranska stvar. — Ponudbe pod »Tako 6171« na upravo »Slov. Narod.«

Proda se AUTO

znamke »Puch«, moderni, skoro nš rabljen, izvrsten, 6 sedežni, VIII, 38 HP, z automatom, električno »Bosche« razsvetljavo. — Naslov pove uprava »Slov. Narod.« 6189

Znanja želi

mlad inteligenten trgovec z gospodinsko ali mlado vdovo s premoženjem in svrhu ženitve. — Ponudbe če mogoče s sliko pod »št. 30/6227« na upravo »Slov. Narod.«

Krasna velika omara

(rezljana), pripravna za kako restavracijo, knjižnico ali pisarniško arhivo. SE POCENI PRODA. — Ogleda se pri: Lotrič in sin, Tesarska ul. 3. 6204

Vila na Bledu

s petimi sobami in pritlikinami, popolnoma opremljena, s folnom vred, SE PRODA. — Več se izve vsak delavnik od 1. do 2. ure v Ljubljani, Aškerčeva cesta 15 (odhod iz podaljšane Bleiweisove c.).

Učenec

iz dobre rodbine in samo z dobrimi šolskimi uspehi, kateri bi stanoval pri starših ali sorodnikih SE SPREJME TAKOJ ali koncem šolskega leta pri tvrdki R. Siernecki, Gelfe. 6134

Prodaj auto

najnovjšega tipa, z dvema sedežema. — Istotam SE PRODA DVA DVE MOTORNI KOLESI s prestavami in prostim tekom. — Natančnejše se izve in ogleda pri: Marinc, Ljubljana, pri Dravogradu. 5993

Večja žuža s polnoarjemnikom na Gorenjskem SPREJMEM

obratovodjo,

popolnoma samostojnega, večšega tudi vseh popravil, dalje ŠTIRI ZAGARJE za samice. Reflektira se le na popolnoma samostojna, dobro izvešana moža, večše vseh popravil. — Ponudbe pod »Zaga 5911« na upravo »Slov. Narod.«

Išče se LOKAL

na prometni ulici. — Ponudbe pod »Lokal 1924/6205« na upravo »Slov. Narod.«

Letovišče na deželi

v ljubljanski okolici SE ISCE ZA OTROKE V STAROSTI 9-14 LET Z VSO OSKRBO od 1. julija do konca avgusta. — Ponudbe pod »Poletje 6255« na upravo »Slov. Narod.«

Kupim delnice

TRBOVELJSKE PREMGOJE, KOPNE DRUŽBE. — Takojšnje ponudbe je poslati na naslov: Ciril Lendovšek, tajnik okraj. hranilnice, Škofja Loka. 6280

Takoj se odda

ENA SOBA z dvema posteljnima in s 1. julijem DRUGA SOBA z eno posteljo; oba s posebnim vzhodom. — Poizve se: Ribniška ulica 173, Novi Vodmat. 6260

Gozdar,

mlajša moč, absoluten gozdar, ške šole, SE SPREJME ZA TAKOJ. — Ponudbe z zahtevami na: Gozdna uprava Vinc. Jurija Thurna, Ravne-Guštni. 6294

S 1. julijem t. l. SE SPREJME

sposobna kontoristinja ZA VEČJO TRGOVINO V MESTU NA GORENJSKEM. Začetnice izključene. — Ofrte je nasloviti z zahtevki plače na naslov, ki se poizve v upravi »Slov. Narod.« 6176

Motorno kolo

Z VOZIKOM, Rudge Multi, s tremi prestavami, prosti tek, voziček, Torpedo s steklom; vse skoraj novo, PRODAJ za 20.000 Din. — Moravec, Maribor, Slovenska 6. 6286

Kot učenka

SE SPREJME V TRGOVINO MESANEGA

I. W.

Pisma iz Srbije.

IV.

Kragujevac, v maju 1923.

Kragujevac! Ko čitate ime tega mesta, se nehoti spomniti bomb in kanonov in slične ropotije. Kaj ne, gospa Nuša?

Res je arzenal zopet v polnem obratu, tudi vojaštva je tu za dva polka, a vendar kaže glavno mesto Sumadije kaj pomirljivo lice. Ze tretji dan bivam tu in ostal bi še dalje, če bi se mi dopust ne nagibal h kraju. Bivališče v hotelu res ni bogve kako udobno — kaka razlika v primeri z udobnostjo beogradskega »Petrograda« — ali vsaj snažnje je in postelj čista. Sploh na svojem potovanju doslej nisem opazil niti občutil tistega nočnega mrčesa, radi katerega so v prejšnji dobi potovanja po srbskih krajih marsikomu priskutili.

Ne rečem pa, da je v manjših mestih zadostno preskrbljeno za tujski promet. No, to še vse pride. Čim pogostej bodo prihajali tuji v te kraje, tem bolj se bo skrbelo za njih udobnost. Treba pa je pomisliti, da Srbija prej nikdar ni bila turistijska dežela, kakor jih imamo v srednji Evropi, od 1. 1912 nadalje pa je bila malone vseskozi v vojnem stanju. Kakšni bi bili videti naši domovi, če bi bili preživeli take čase!

Naj Vam omenim sicer malo pomembn dogodek, ki sem ga doživel takoj prvo noč v svojem stanu. V vnanjem oknu ni bilo šipe, notranje pa se je dalo le pripreti. To sem dognal šele v pozni nočni uri, ko me je prebudila iz spanja burna »olujna« okno se je odprlo na stečaj in v sobo se je usula toča, kakor bi kdo orehe razspal. Planem iz postelje, da bi zaprl okno, a, evo ti, nima kljuke. Ni mi ostalo drugega, ko da sem z roko uprt tiščal okno, dokler se ni vihar umiril in je toča zvedela v obilni dež. Naravno, da je zjutraj pokrivala tla v sobi mlaka vode in izpod strepe so se po steni počele sragi deževnice. Lepenica, sicer skromna rečica, ki teče skozi Kragujevac, pa je tisto noč tako visoko narasla, da je preplavila ulice spodnjega dela mesta. Kakor hitro je prišlo, tako je tudi minilo.

Kragujevac je kaj čedno mesto. Leži na obeh bregovih Lepenice in se vzpenja po položnem brdu proti zapadu. Ne motim se dosti, če centim daleč od kolodvorov po glavni cesti na drugi skrajni konec mesta, do stanišča vojaških barak, na dva kilometra. Hla, vse sčlane, so večji del enonadstropne ali pritlične. Kaj

bi silili zgradbe visoko v zrak, ko pa je dovolj prostora da se mesto udobno širi na vse strani! Med njimi je dokaj poslopj, ki bi se dobro podajala vsakemu večjemu mestu.

Koncem mesta je velik park, zasajen po večini z borovci. Malo nenavadno drevo za umetne nasade, pa v Srbiji cenijo iglavce menda više kot listovce. Saj sem v svoje začudenje opazil na nekem beogradskem restavracijskem vrtu smrečice, do dva metra visoke, vsajene v kadéh, slično kakor gojimo pri nas oleandre. Kaj bi rekli, če bi pri nas komu prišlo na misel, da bi začel gojiti vrabce v — kletkah!

Motril sem prazne oblečeno občinstvo, ki je posedalo — bilo je na Spasov dan popoldne — po klopih v parku. Vse je bilo nekam svečano umerjeno, nič tiste košatosti in gizdavosti, nič promeni-ranja in spogledavanja, ki se je na naših šetališčih že tako razpaslo, da se jih resen človek dobrega okusa raje izogiblje. Na planoti kraj te »bašte« pa je »Sokolov« telovadišče in igrališče za mladi-no. Seveda so tu — kakor menda povsod po svetu — igrali »football«. On-stran parka je še širna planota, kjer so se jezdec, domači oficirji in ruski jah-či, vezbali in utrjali za nedeljsko dirko, sloviti kragujevaški »derby«.

Iz gruče gledalcev mi zazvenil na uho pristen, iz globine prepričanja pri-kipeli »prmejduš«. Kakor slovenska »pa-rola« se mi je v hipu zazdel ta vsik — za kletvico ga ne morem več smatrati, je že preveč obrušen. Pristopim k fan-tom. Bill so trije vrli obrtniki, dva kro-jača, eden klobučar, ki so se prav po-hvalili z dobrim zaslužkom med Srbi. Da, naši spretni rokodelci bi našli do-volj belega kruha pri bratih Srbih, sa-mo med nje je treba iti...

Zanimalo me je, da spoznam šuma-dinsko selo. Uslužni gospodje, s kateri-mi sem se bil pred nekaj tedni že v Ljubljani seznanil, so mi želili radi ustregli. Prijazni pop Ilija je poskrbel kočijo, seveda na mehkih kolesih, in le-pega popoldne smo se odpeljali ven iz mesta po široki cesti v smeri proti Mi-lanovcu. Srbske ceste niso tako gladke in napete, kakor naše krajske — manj-ka zanje dobrega gradiva, zlasti dolo-mita — in v vojni so jih prav tako za-nemarili, kakor toliko mi o naših cestah.

V Divostinu izvem, da je pravo-slavni vladika, ki je prav ta dan vršil cerkveno vizitacijo v tem kraju, že od-potoval v sosedno podružnico, v selo Grbice. Naš dobrodušni pop je hotel, da

dohitimo vladiko, in krenili smo na stransko pot, podobno bolj poljskemu kolovozu ko občinski cesti Kolesa so se globoko zajedala v blato, a to strum-nega kočijaža ni nič motilo; mestoma so se pogrezala kolesa do pest, a orali smo jo dalje, da smo dospeli v samot-no selo z majhno, starinsko cerkvico, šolskim poslopjem in nekaj kočami.

Vstopimo v cerkvenjakov dom. Sre-di družbe sedi častljivi vladika, sivo-bradat mož z visokim pokrivalom na glavi, sivih las, ki so mu spleteni v ne-kako kito, z zlatim križem na prsih. Predstavijo me cerkvenemu dostojan-stveniku in počaste nas novodošle s črno kavo in »sladkim«. V tej družbi je bil tudi grbiški pop, zastaven možak ostre-ga, prodirnega pogleda, kakršnega še nisem opazil pri moškem. Širokopleči hrust je do dva metra širok, in črna ha-lia dopetača ga dela še večjega. Nekdo mi pove, da je bil svoje dni nasilen »ko-mita«, zdaj pa pohlevno pase svoje ver-ne ovčice.

Čas je bil, da se vrnemo. Vladika sede v našo kočijo, meni odkažejo me-sto poleg njega. Tedaj mi prišepne ša-ljivec Ilija: »Da Vas vidi v družbi pravo-slavnega vladike Vaš dr. Korošec, to bi Vam zamerilo! Naravno, da so bile besede izrečene bolj nagajivo ko resno, a vendar so značilne za mentalnost pre-prostega naroda, ki mu je ime tega slo-venskega politika nekako programatič-nega pomena. V Novem Sadu mi je bil inteligenten mož pripomnil, da nam Slo-venec v sedanjem političnem toku ne zaupa več z isto iskrenostjo kakor ta-krat, ko smo se ujediniili. Ni mi bilo pri-jetno ugovarjati...

Ta prizor pri slovesu bi bili morali videti, gospa Nuša! Pristopali so selski veljaki, postavniki možje in sklonjeni star-ci, ki vozu ter so drug za drugim spoštljivo poljubljali vladiki roko. In vladika jih je blagoslovil in se poslovil od njih z besedami: »Da mi ostanete vrli Srbi, junaci, hriščani!«

Konjiči so potegnili in obe kočiji sta zdrčali ob špalirju šolske mladine na-zaj proti Kragujevcu, pred nami pa je peketa la skromna kavalkada čilih selja-kov. Tako dostojanstveno se doslej še nisem vozil!

Spotoma sem opazil na selskem grobju nagrobne spomenike, ki so se mi s svojo pestrostjo zazdeli nekako znani. So to do 2 metra visoke štirivogelne prizme s figuralnimi in linearnimi okras-ki v raznih barvah, ki spominjajo na šar-ovitost pirotskih čilimov. Stari Inchi-ostri je, kakor so mi povedali, motivo te srbske narodne ornamentike prenesel

v svojo slikarsko in rezbarsko umet-nost. Tudi v Ljubljani imate priloiko vi-deti vzorce te srbske umetnosti, prene-sene v umetno obrt. Poglejte si stopni-šče Jadranske banke!

Se več bi Vam imel povedati o kra-gujevskih vtiskih, a moram dalje, t. i. vračati se moram. Danes je nedelja, ob glavni cesti se zbirajo skupine mešča-nov in seljakov, kar se pripelje po kaldr-mi dolga vrsta voz s svati. Kmetiska savtba je, ki se vrača iz cerkve. Gazda-rica mi pripomni, da je nevesta bogata, ima 400.000 dinarjev »miraza« in polno blaga in zlatnine. Take so vam tu kmeč-ke neveste!

Je pa Sumadija že na pogled bo-gata pokrajina. Planjave in položna br-ga, pokrita s prhko publico, vse dobro obdelano, hrastove in bukove šume, bujni travniki — ni čuda, da Sumadinci lahko udobno žive in igrajo veliko vlo-go med Srbi. Narod pa je zdrav in vitre, da je veselje gledati te močne, a vitke in prožne postavbe...

Hotel sem Vam poslati lepo raz-glednico iz Kragujevca, pa je nisem mo-gel nikjer dobiti. Končno sem našel v knjižarni zadnje primerke, ki predocu-jejo mestni park. Ko izrazim prodajalki svoje začudenje, da tako lepo mesto ni-ma svojih razglednic, mi devojka od-vrne, da so jih dosti imeli, a da so jih vse pokupili rekrutje, zlasti Slovenci jih največ pišejo. H kakim izdatkom zavaja naše fante pismenosti!

V tem pogledu pa sem imel več sre-če v Smederevu. Res, saj Vam o tem zanimivem podunavskem mestu še ni-sem nič omenil.

Iz Pančeva sem se vozil zopet po Dunavu dol do Smedereva. Na desni se vrste srbske vlnske gorice, na levi se širi ogrska ravnina, na »adah« (oto-kih) se prepljavajo v zraku štrki in čap-lje. Ko se »Karagjorgije« približa Sme-derevu, obrne mojo pozornost nase ro-mantična stavba, ki se vidi, kakor da bi molela izpod reke. Smederevski grad! To Vam je starinska utrdba — zgradil jo je pred blizu 500 leti srbski despot Jurij Branković — in je menda edina svoje vrste. Zidovje, nad 10 metrov visoko, je dobro ohranjeno; 24 štirigla-tili stolpov z zobčastimi nadzidki pa straži ves obširni prostor, ki ga zavze-da ta srednjeveška trdnjava v obliki nepravilnega trikotnika. Celo mesto Smederevo bi lahko vanj prenesel z vsemi prebivalci vred, šteje jih nad 6000 — pa bi še ostalo dokaj praznega prostora. Znamenit je ta spomenik srbs-ke zgodovine, sedaj nam le še glasnik srbske žilavosti in odpornosti.

A tudi v svetovni vojni je bilo Sme-derevo krvavo bojišče. V oktobru 1915. so bili udarili Avstrijci in Nemci prek Dunava. Še danes se vidi v mestu po-drtnine, hiše brez streh in kotanje, ki so jih izgreble granate. Vendar polje v tem živahnem tržišču zopet novo življenje: zgradili so tvornice, domači izdelki, zla-sti žito in vino, se odvažajo po Dunavu in po železnici proti jugu.

Proti večeru sem šel na Karagjor-gievo brdo nad mestom uživati ob soln-čnem zatonu razgled po okolici in na Dunav. Pridem na vojaško grobišče. Nad tisoč grobov je tam, na vsakem le-sen križ z imenom pokopanega vojaka, vse prevaša že gosta visoka trava. Vse pa prevladuje velikanski masiven križ iz betona. Na njem so napisane z veli-kimi črkami v nemškem jeziku besede iz sv. pisma, da je »nailepša žrtve, dati življenje za svoje prijatelje«. Kako brez-obzirna je zgodovina v svojih posledicah!

Neka posebna ubranost me je pre-vezela, ko sem s tega mesta motril lepo pokrajino v večernem solncu. Kier so hoteli zagospodarovati naši sovražniki, tam zopet prosto diha srbski narod. Na njem je sedaj, da uresniči tiste načrte, ki so jih bili zasnovali Nemci, češ, Sme-derevo naj postane glavno srbsko tržiš-če, ki bi lahko uspešno tekmovalo z Beogradom: v dveh smereh drži vodna pot, ki je sedaj odprta lad am vseh nar-odov, proti jugu pa železna cesta, ki spaja Balkan z osrednjo Evropo...

Pa kaj bi modroval o bodočnosti! To ne sodi v pismo, namenjeno Vam, gospa Nuša. Raje Vam bom povedal ustno še marsikaj, kar sem doživel te-kom teh štirinast dni. Laglje in prijet-neje se da kramljati kakor pisariti.

Le to Vam rečem, da mi ni žal te-ga potovanja. Nasprotno: vsak naš izo-brajenec in prostak bi moral posetiti srbske kraje in se seznaniti s tem zdra-vim narodom. Tako bi se otreli mar-sikaterih predsodkov, ki si jih kot ne-poučeni namišljamo. »Treba je pre-trgati zastonj, da poneha tista tema, ki nas obdaja še sedaj« — to so besede, ki jih je zapisal rajni dr. Tavčar v enem svojih Beogradskih pism, a veljajo še danes.

Vračam se v prijetni zavesti, da sem videl dokaj lepega in zanimivega, več, kakor sem Vam mogel v teh pismih po-vedati.

Upam, da Vas bom kmalu osebno pozdravil ter Vam lahko dajal odgovor tudi na vprašanja, ki Vas še posebej za-nimajo.

Dotlej pa zdravstvujte, gospa Nuša!

Ena steklenica Elzafluida nadomesti tri steklenice francoskega žganja!

Vsebinsko to narediti... Sestava Fellerjevca Elzafluida je najmočnejši...
3 dvoj. ali 1 špec. stekl. Din 24
12 " " " " " " " 84
24 " " " " " " " 146
36 " " " " " " " 208

Kot primot: Elzafluid... zoper kurja ocesa 2 Din in 3 Din; Elza-mentolni črtniki 4 Din; Elza-švedska tinktura za želodec 10 Din; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok 9 Din; Elza-ritje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonjska voda 15 Din; Elza-šum-ski miris za sobo 15 Din; Glyce-rin 4 Din in 15 Din; Lysol, Lyso-form 12 Din; Kinečki čaj od 1 Din dalje; originalno Radikum fran-cosko žganje velika steklenica 13 Din; Elza-mrčesni prašek 7 Din; strup za podgane in miši 7 Din. Za primot se pakovanje in po-ština posebej računa.

Na te cene se računa sedaj 50% doplatka. Pisma je natančno adresirati na: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA Elzatrž št. 238, Hrvatsko.

AVTO-MATERIAL
VSAKO-VRSTNI KROGLJIČNA LEŽIŠČA SPECIJALITE TE NOVOSTI
J. GOREC
BILAČA 13-KRED-BK

Veliko nagrado,

obleko in perilo po lastni ceni DOBI KDOR ODDA STA-NOVANJE, obstoječe iz 1 do 2 sob in kuhinjo ZAKONSKE-MU PARU brez otrok. Sta ves dan odosna. — Ponudbe pod »Velika nagrada/6304« na upra-vo »Slov. Narod«. 6282

Mesta gospodinje

k vodu ali samostalnemu go-spodu IBCE IZOBRAZENA GOSPA srednjih let, iz boljše hiše. Vajena je vsega gospo-dinjstva in kuhanja. Gro tudi na deželo. — Ponudbe pod Gospodinja 280/6282 na upravo »Slov. Narod«. 6282

Dražba lova.

Dne 26. junija 1923 ob enaj-stih se vrši pri okrajnem sodi-šču v Kranjski gori soba št. 2 dražba zasebnega lova, ležeče-ga v podobčini Gozd, za dobo treh let. — Revir leži v Julij-skih Alpah in meri 161 ha, 52 a, 60 m². — Pogoji se lahko vpo-gledajo v sodni pisarni. 6296
Prva hrvaška veletrgovina že-leza in železne industrije FER-DO HIRSCHL K. D., Zagreb,

ODDAM

moderno stanovanje

v celem I. nadstropju moje, 10 minut od »Zvezde« oddaljene vili podobne enonadstropne hi-še, obstoječe iz petih parketiranih sob, kopalnice in vseh pritlikala onemu, ki mi posodi 150.000 dinarjev proti vknjižbi. Električna luč, solnčna lega. — Tudi prodam hišo po zmerni ceni. — Ponudbe pod »Zelo redka prilika/6303« na upravo »Slov. Narod«. 6296

Na stanovanje

SE SPREME TAKOJ BOLJSI GOSPOD. — Naslov se izve v upravi »Slov. Narod«. 6289

Elektromotor

za enakomerni tok, 220 Volt, 9 1/2 HP, PO UGODNI CENI NAPRODAJ. — F. Smol, Vile Glince 6. 6302

Služkinja,

snažna, ki zna nekoliko nem-sko in se razume na kuhanje. SE TAKOJ SPREJME. — Na-slov pove uprava lista. 6270

Dve hrastovi spalnici

(ena bela) in PAR KUHNJI-SKIH KREDCEN IMAM NA PRODAJ. — Jostp Kurnik, mi-sar, Zgornja Šiška 51. 6268

Učiteljica

podučuje klavir, laščino in francosčino; računi od ure samo 8 Din. — Naslov po-ve uprava »Sl. Nar.«. 6272

Deklico,

pridno in pošteno, katere bi se hotela izučiti kuhanja, SPREJ-MEM TAKOJ. Dogovori pi-smeno ali osebno. — Antonija Burger, restavratska oficirka-ga doma (Belgijska vojašnica). 6248

Stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pritlikalnimi v novi ali stari zgradbi, event. z nameštjenjem. ISCE MLAD ZAKONSKI PAR brez otrok s 15. septembrom t. l. Cena posttranska stvar. — Ponudbe pod »Inozemec 20« na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 6301

Ugodna prilika!

Gostilna in mesarija naprodej!

Na najpomembnejši točki v in-dustrijskem kraju, krasni in veliki gostilniški lokal, lepo urejen vrt, vse inventar, poso-da, steklenina, sodi, vsa vinaka zaloga, žganje, likerji, en izbo-ren konj, več voz in sani, vse orodje t. l. d. se radi družin-skih razmer takoj proda. Kon-cesija zasigurana. Za zelo do-bro eksistenco se garantira. — Cena 350.000 Din. Plačlini po goji najugodnejši. — Naslov pove uprava »Sl. Nar.«. 6251

Nova trgovska oprava

JE POD ZELO UGODNIMI POGOJI NAPRODAJ. — An-drej Panec, Gradac 12. 6291

Mehlovana soba

SE ISČE ZA DVE OSEBI s 1. julijem. — Naslov pove uprava »Sl. Narod«. 6257

Mehlovano sobo

ISCE MIREN GOSPOD; po možnosti s posebnim vvhodom. — Ponudbe pod Trgovce/6305 na upravo »Slov. Narod«. 6258

Isče se prazna soba,

če mogoče s posebnim vvhodom, za takoj ali s 1. julijem. — Ponudbe pod »Solidsna/6259« na upravo »Slov. Narod«. 6259

Isče se blaginčarka

ZA MALO KAVARNO, ka-tera bi bila tudi v pomoč pri gospodinjstvu. — Naslov pove uprava »Sl. Narod«. 6258

Kontoristinja

z večletno prakso, večša vseh pisarniških del, ISCE SLUŽBE. — Naslov pove uprava »Sl. Narod«. 6218

Moška suknja

(smoking) za velikega gospoda, dobro ohranjena, s svileno pod-logo, ZELO POCENI NA-PRODAJ. — Vpslati: Dom-žale-Rodica 34. 6216

in

trapistovski sir

polnomasten, kg 25 Din, čajno prazno maslo, kg 50 Din, razpoložljiva s pošto in železnico mikotarna Karlo Lomazky, Bežanovce, Slovenija.

Prave turške kose

neprekosljive ostrine, raz-lično bruane, dobro srpo dobite najceneje pri Šušterič, Petan & Erker, Ljubljana, Rožarjeva cesta 20 6269

Majhen šivalni stroj

za domačo porabo NAPRO-DAJ. — Hilšarjeva ulica 5/II, 6299

Enonadstropna hiša

z vrtom v Ljubljani SE PRO-DA. V hiši je uvedena gostil-niška obrt. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 6245

Izvežbana prodajalka

z daljšo prakso ZELI MESTA V KAKI TRGOVINI. Gre tudi na deželo. — Ponudbe pod »Izvežbana/6264« na upravo »Slov. Narod«. 6264

Znanja želi

samostojen obrtnik z gospico, ki bi imela veselje tudi do obrti. — Dopisat pod »Chic Pa-rizien/6263« na upravo »Slov. Narod«. 6263

Prazna soba,

jako pripravna, velika, s po-polnoma separiranim vvhodom, SE LAHKO TAKOJ ODDA MIRNI OSEBI. — Ponudbe pod »Mirna oseba/6249« na upravo »Slov. Narod«. 6249

Britvice,

že rabljene (Gillette, Mem itd.) SE SPREJMAJO V ELEK-TRICNO BRUŠENJE v dro-gertji »Adria«, Ljubljana, Se-lenburgova ulica 5. — Zunanja naročila hitro in točno! 6283

Izjava.

Podpisana voznika na mest-ni pristavi obžalujeva in pre-ključuje beseda, katere va-jeavno govorila zoper čast gosp. nadzornika Gaščka, ter se mu zahvaljujeva, da je na najno-prošajo odstopil od sodnjake-ga postopanja.

Ljubljana, 12. junija 1923.

Mihail Perko. Jože Čebulj.

6210

Posestvo na lepi legi

SE TAKOJ PRODA. Zidana hiša, gospodarsko poslopje, sadni vrt, dva vrta za zelenja-vo, dve njivi, vse okrog hiše in v dobrem stanju. Posestvo leži četrte ure od večjega mesta na Dolenjskem ob dveh cestah. Hiša je pripravna za vsako obrt ali za kakega upokojenca. Dobi se lahko tudi samo hiša brez gospodarskega poslopja in njiv. — Naslov pove iz prija-zni resnim zanimavcem upra-va »Slov. Narod«. 6225

Motorno kolo

D. K. W. in MOTOSEKOS SE CENO PRODA. — Sv. Pe-tra cesta 43. 6254

Mesto hišnika

ISČE OZENJEN MIZAR brez otrok. — Ponudbe pod »Hišnik 6206« na upravo »Slov. Nar.«.

Hiša naprodaj

v Rožni dolini št. 167 s sadnim in obdelanim vrtom. — Kupec dobi takoj stanovanje, obsto-ječe iz treh sob, kuhinje itd. 6256

KUPIMO dobro ohranjeno

stružno orožje,

eventuelno tudi novo. — Po-nudbe na I. Jugoslav. trgovico rinčih in ključke v Stražišču pri Kranju. 6228

Dve novi tračni žagi

(Bandsäge) premer 70 cm, na električni pogon, težka ca. 650 kilogramov, PO ZELO UGOD-NI CENI NAPRODAJ. — Naslov pove uprava lista. 6288

isče URAODNIKA

z lepim rokopišom za vodenje kartoteke (Lagerbuch). — Pi-smene ponudbe naj pošljejo samo večše sile na zgoraj na-vedeni naslov v Zagreb. 6298

Prazno sobo

(najraje v pritličju) ISČE DRZ. URAODNIK, ki ima svojo op-ra-vo, da se takoj vseh. — Po-nudbe pod »Državni uradnik 6253« na upravo »Slov. Nar.«.

Mehlovana soba

s posebnim vvhodom in električ-nim razsvetljavo SE TAKOJ ODDA ENEMU ALI DVEMA GOSPODOMA. — Vodovod-na cesta št. 296. 6196

Kumno, suhe gobe,

JANEZ, RDEČO DETELJO, LIPOVE CVETJE itd. PLA-ČUJEVA NAJBOLJE. SEVER & KOMF, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 6275

Velik štedilnik

obložen s modricami, dobro ohranjen, pripraven za gostil-niško ali večjo gospodarsko kuhinjo, SE PRODA. — Po-izve se pri gradbenem podjetju G. Tomic, tehnični oddelek, Dunajska cesta 25. 6201

Izvanredno popravljeno

LOKOMOBILI

promptno sa stanice Zagreb i Ljubljana

Wolff	HP	Wolff	HP
1908	10/20	1914	62/80
1908	15/25	1920	70/100
1917			

**Več dobrih
pleskarskih pomočnikov
sprejme proti dobri plači**
JOSIP JUG, LJUBLJANA, Rimska cesta 16

Pile in rašpe

izvorno naseljuje
IVAN FIGAR, Ljubljana, Hrenova ul. 19.

Lisičje kože
ter vseh vrst divjačine sprejme v stroj, barvo in izdelavo:

krznarstvo L. ROT, Ljubljana, Gradišče št. 7.

Zaloga kozuhovine! Moderniziranje kozuhovine!

Vsakovrstni okrogli les

kupuje vsako množino po najvišjih dnevnih cenah
parna žaga SLOGRAD
prej Peter Keršič, Ljubljana, Sp. Siska
Žaga tudi les po naročilu na vsakovrstne dimenzije.

Jajca kupuje

po najvišjih cenah od oddajnih postaj
in plača
poti oddajnemu potrdila in brez odteglaja
E. Vajda
Izvoz jajec, Čakovec, Medjimurje, Jugoslavija.
Brzjavlj: Vajda, Čakovec. Telef. Interurb. 89, 4, 3

Objava.

Štev. 18487/IV, 1923. Podpisana direkcija razpisuje za zgradbo

Izmenjevalnega skladišča na glavnem kolodvoru v Mariboru

nastopna dela oziroma nabavo pripadajočega materiala in sicer:

1. zidarska, 2. tesarska, 3. mizarska, 4. ključavničarska, 5. pleskarska, 6. instalcijska dela.

Natančnejši podatki se poizvedo pri poštini direkciji v Ljubljani oziroma pri vzdrževalnem odseku za brzojav in telefon v Mariboru. — Kolekovane ponudbe je treba predložiti tekom 3 dni poštini direkciji, IV. odsek, v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 15. junija 1923. 6267

Bremen-Amerika
Redna vožnja v Severno in Južno Ameriko z novimi velikimi parniki. Posebno priporočljive so III. kajute, s svojo izvrstno prehrano, snago in veliko udobnostjo. Hitra in varna vožnja.
Zastopnik podružnice za SLOVENIJO „Severnomorskega Lloyd“
ED. TAVČAR
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13 (za sodiščem).

Otvoritev trgovine!

P. n. občinstvu vijudno naznanjam, da sem prevzel delikatesno in specialno trgovino od centralne vnovčevalnice v Stritarjevi ulici, katere izdelke bom še vnaprej prodajal.

Trgovino sem prenesel v popolnoma na novo urejene prostore

v Stritarjevo ulico št. 2

ter jo bom vodil na svoj lasten račun v še večjem obsegu kot dosedaj.

Vse cenj. odjemalce zagotavljam, kot dosedanjim poslovođja, tudi vnaprej najvestnejše postrežbe ter se priporočam

s odličnim spoštovanjem

Anton Verbič.

Preselitev obrti.

Turška „Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, koflarjev“

v Ljubljani naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da se tokom tega tedna preseli iz dosedanjih prostorov v svoje nove prostore v isti ulici in sicer

v Kolodvorsko ulico št. 18.

Prostimo cenjene odjemalce za nadaljnjo naklonjenost.

AGILNE AKVIZITERJE

za Ljubljano, Maribor i Celje traži domača zavarovalna družba. Velika provizija event. stalna plača. Prijave na upr. Slov. Naroda pod „Agilni akviziterji“ 6198

LEPO POSESTVO

v Celovcu (Klagenfurt), sestojče iz ene vile, tovarnega poslojpa, gospodarskega poslojpa, z velikim dvoriščem in vrhom prodaje se po ceni iz obiteljskih razlogov. Poblizje obavestiti pri V. KUCERA, Zagreb, Illica 21.

Kompletna mlinška naprava

s 3 pari kamnov ter stopami kakor tudi z vsem inventarjem, vse v dobrem stanju se radi preureditve obrata takoj ceno preda. — Pismene ali osebne informacije pri Frano Kunzler, parna žaga in mizarstvo, Litijska.

Oskrbnika

oženjenega, za oskrbo svojih vinogradov rabim za takoj. Cenjene ponudbe na naslov: Frie Zemljic, vele vino-gradnik, Ljutomer.

OLEUM L. L. LJUBLJANA

je preselila svojo pisarno
Pred Škofijo št. 1
(vis à vis magistrata)

AND. JAKIL

tovarna kož in čevljev d. d.
prodajalna
Ljubljana, Poljanska c. 13

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških čevljev iz italijanskega boksar v vsaki bojni, gubejega boksar in rjane kravate.

SOLIDNO DELO! NIZKE CENE!

Leop. Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

Gradnja kompletnih elektrarn, daljnovodov.

Instalacije, strelvodne naprave. Zaloga motorjev, instalcijskega materiala in žarnic.

Lastna izdelava raznih lestencev, svetilk, svečnikov i. t. d. za privatno in cerkveno porabo.

Kovintotikalnica in galvanizacija, zlatenje v ognju.

Zahtevajte proračune!

Vreče,
KABLJENI IN DOBRO
OVRANJENE — KUPIM.
Jos. BAHOVEC, Ljubljana.
Sv. Jakoba trg št. 7. 410

Trstjezastroke

izdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah znaten popust.
ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

Pozor! 5189

Več otroških vozičkov, kolesa z gumo

se po ceni prodajo že od 250 Din.
Ljubljana, Zvonarska ulica 1.

Rabljene britvice

gillette, Mem itd. se sprejemajo v električno brušenje v drogeriji I. C. KOTAR, Ljubljana, Wolfsova ulica 3. Zunanja hročila se izvršijo hitro in točno. 6113

Trboveljski premog in drva

stalno v zalogi vsako množino.
Družba ILIRIJA
LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8.
Telefon 220. 2243

Martin Žuran

sočni slikar
Ljubljana, Mestni trg 12
se priporoča slav. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Izvršitev točno, cene zmerno. 5746

Vsakovrstni VOZovi

se izdelujejo, kakor so tudi stalno v zalogi pri MARTIN MALI, sedarstvo in ličanje avtomobilov. Domžale. Sprejemajo se vozovi: tudi v zamenj in popravilo. Solidno delo! Cene zmerno! Druženi obrtniki: LOŽAR, Dragomaj, MALI, KOZAR, Domžale. 3566

Potniki

zanesljivi, uvedeni v špirtitni in vinski stroki, se sprejmejo. Ponudbe na Aloma Company, anonimna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3, pod „Slovenija“ 6207

Kompletan KINO-INVENTAR

s kompletnim »Gauonde«-aparatom, 4 PH5 benzinskega agregata z dinamo brez magnetov in vplivnevalnika, pianino, 2 električni peči, nad 200 bukovihi zaklopnihi stolov. etc. etc.

SE PRODA na javni dražbi dne 19. junija ob 11. uri v skladišču »Javnega skladišča in prevozne družbe, d. d. v Celju, Savinjsko nabrežje (carinarna). Isključna cena 45.000 dinarjev. 6240

Iščeta se dva elektromonterja

zanesljivi in popolno samostojna delavca, veča vseh popravil električnih strojev in transformatorjev, ne čez 32 let stara. Pismena ali ustnena pojasnila daje obratno ravnanje južne železnice, oddelka VI/5, Ljubljana. 6232

Javna zahvala

g. primariu Dr. Ješetu v Ljubljani. Moja 67 let stara mati je trpela že več let na popolni slepoti ter je bilo vsako zdravljenje brezuspešno. V njenem obupu sem jo napotil k zdravniku specialistu g. Dr. Ješetu, primariu dež. bolnice v Ljubljani; le njegovemu silnemu trudu in požrtvovalnosti se imam zahvaliti, da je po kratkem zdravljenju popolnoma ozdravela in zadobila popoln vid ter imenovanega g. zdravnika primarija najstopleje priporočam.

V LJUBLJANI, 16. VI. 1923.

Štefan Domboc
krojaški mojster.

Din 2.000.000' — v gotovini.
Kupim večji gozd

za eksploatacijo (srednjo) v bližini reke ali železnice v pokrajini Save (Slovenija, Hrvatska, Slavonija, Bosna). Posredovalci izključeni. Ponudbe pod „TAKOJ“ PLACILJIVO“ na Aloma Company, anonimna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Stare kovine

vseh vrst, čunje, železo, odpadki kositra, bakra, jarki odpadki, medenina, baker Md. kupuje po najvišjih cenah

JAKOB ZAGODE, Maribor, Žržuška c. 5

Termalno kopališče v Laškem

se otvori dne 1. julija 1923.

Najmočnejši in najtoplejši termalni vrelci v Sloveniji.

Kopeli v kabinah in basenu, 18 m dolg, 5 m širok.

Sobe za goste v novourejenem zdraviliščnem domu.

Restavracija in kavarno bo vodil znan strokovnjak.

Park ob Savinji — lepi izprehodi.

Kopališče je oddaljeno 5 minut od kolodvora.

Cene zmerno. Zahtevajte prospekte.

Godbeniki

dobro moč, z daljšo prakso za prvo in drugo violino, čelo, bas, klavir in harmonij SE SPREJMEJO s I. AVGUSTOM, pri večjem, modernem podjetju v Ljubljani. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja in stalnim naslovom je poslati na upravo Slovenski Narod pod „GLAZBA“.

Tvrška

M. BARTL

se je preselila iz Zidovske u. 5.
v Stritarjevo ul. 2.

(v prejšnje prostore Ljublj. Kred. banke)
ter se priporoča p. n. občinstvu za nadaljnjo naklonjenost. 6273

Dravilišče Rogaška Slatina

Hotel Aleksandrov dom.

Divna lega — 3 minute od vrelcev.

Otvoritev sredi junija!

Prvovrstna francoska in dunajska kuhinja, karlovovarška dijetna kuhinja.

Casino des etrangers.

Prednaznanila na sobe pri ravnateljstvu hotela.

Brzjavlj: „Interhotel“.

V palači

Ljubljanske kreditne banke

so na razpolago:

nekateri trgovski poslovni prostori (pisarne) za zastopstva ali večja podjetja.

Dalje se odda velika svetla dvorana s postranskimi prostori, prikladna za risalnico ali večji atelje.

Reflektanti naj se oglase pri upravi Ljubljanske kreditne banke v novi palači, I. nadstropje.

M. Z.

Razstava Matija Jama – Ivan Zajc.

Kakor je človek Jama globoko čustven, pristen in pošten, preprost, nevstidljiv in ljubeznjiv, so take tudi njegove slike. Tehnično je bil kmalu dovršen; že tedaj, ko je v Ljubljani prvič razstavljal. To je bilo v Mestnem domu, na I. slovenski umetniški razstavi. Ni se bistveno izpremenil in ostal je zvest jedrnatemu impresionizmu svojih mlajših let, ljubezni do problemov svetlobe in barvnih učinkov, ki jih naravi daje različna luč.

Vidi se mu lastno naslodo, ki je je deležen ob čaru zahajajočega solca, ob hladni svetlobi bližajočega se dežja. Vživa čudesa, ki jih dela svetloba jutra, polnočnega letnega časa z istim predmetom. Kakor Claude Monet, ki je naslikal svojih slavnih 12 senenih kopic, t. i. vedno isto kopico pod različnimi svetlobnimi pogoji.

Radi tega čutenja je Matija Jama postal in ostal predvsem pokrajinski slikar. Pred naravo stoji z onim pesniškim čutom, ki ti ga je težko okleniti v besede tudi na samem sebi, ki pa je lasten vsakemu ljubitelju narave v večji ali manjši meri. Zadrživ se v košček narave; borova debla so spodaj že v vijoličasti senci, višje gori in v večjevi žare rdeče in oranžno v podvečernih žarkih, izgleve se leskeče v solcu jajčje rumeno, v sencih pa temnosinje in skoraj črno; med vršiči pronicuje nežno, hladno nebo kakor mlečna tekočina, ki se bo zdajci vili skozi vrzeli drevesnih kontur. Ti pa sedi s hrbtom proti solcu, gledaš in bi blaženosti rad zavriskal ali bogve kaj. Toda molčiš, samo vživaš in si nem pesnik. Jama je pa toliko oblagodarjen, da si more dati duša s čopičem, kadar ga doleti sreča takih krajinskih občutij.

Ta srčna stran se mu je tekoma let še poglabila in le na njej razloči mlajša njegova dela od starejših. Polnovredna so skoro vsa. Težko je reči: To je boljše, ono je lepše. Je bolj stvar osebnega okusa in osebnosti, katera ti bolj prija in te globlje ganja.

S svojimi slikarskimi in pesniškimi kakovostmi spada Jama med one naše nepregoste umetnike, ki jim lahko sledimo z mirnim in ponosnim pogledi, če kdaj svoja dela v mednarodnem svetlu. Zahtevajo pa ta dela, če naj zbude ono nežno pobožnost, ki jim gre, intimno okolico. Ker lastno jim je, kar označuje Nemeč z neprevodljivo besedo »Gemüte«. Poleg temperamentnih fanfaronad drugega kova bi se njih umetniška sila razblinila, kakor škriancovo zgolenje ob razjirnem kolodvoru.

Zato so Jamove slike še lepše v kaki domačnosti, nego v razstavnem prostoru. Občutja izčrpa v velikih potezih, v glavnih značilnostih. Detalje zanemara, s suverenostjo, ki si ga more dovoliti le tehnično dobro podprt slikar. Oblika predmetov mu je kot impresivnosti malo važna; zna jo pa s čopičem podati, kjer je treba. Kako resnično in mehko se zaokroga sprednji hrib na sliki Šmarne gore v dežju. Namreč brdo nad Savo; ne Šmarna gora, ki je le daljna silhueta. Priporočam nam naravo prav tako, kakor se nam sama daruje. Nesmisel pa bi bil, sklepati iz tega, da so Jamine slike nekaki izrezki iz narave. Tehnično so lapidarni posnetki zračnosti, luči in barv, za tehniko pa tiči vsa ona pobožnost, hrepenenje, poezija, ki bi jo smeli nazivati generalni umetniški čut in ki filistra včasih preveč priročno krasi narave ali pred umetniškimi delom.

Če naposled izjavljam, da je Jama kolorist, se bo marsikdo čudil. Saj so njegove slike zelo preproste, rekel bi, skoro puritansko poenostavljene tudi v barvenosti. In vendar je tako. Jama je kolorist v onem intimnejšem, finejšem smislu, kakor se to sme trditi o Rembrandtu. V finoti, s katero pretehtava zelo slične sosedne si barve, kako postavlja tudi lomljene barve, različne rjave in sive, drugo poleg druge, da se prijetno tople, blagoladne in nas pri vsi tihočnosti ne dolgočasijo, leži barvna kakovost Jame.

Le postrani še opozarjam na dragoceno vpadobitev zračnih fenomenov na mnogih teh slik; n. pr. na vlažni, drhteči vzduh male slike s Šmarogoro ob deževnem vremenu. In tudi razne tihe vodice, ribnjaki, v katerih se zrcali dreve in nebo, so slikane sugestivno.

Tiha umetnost je to, vonjava kakor vijolica pod grmom; skoro sramežljiva v svoji trpkosti finoti in nepretencioznosti. Toda ponosna po svoji globini in okusnosti.

Z Jamo je razstavil Ivan Zajc par plastik. Čudna pota hodi, odkar je bil zašel v Italijo, kjer ga je presenetila vojna in je pretrpel dolgo internacijo. Brez možnosti umetniškega udejstvovanja. Tako je hotela avita coltura, ki se ponaša z Michel Angelom, Donatellom, Cellinijem, Verrocchijem.

Ne vem, če je res, a čul sem nekoč, da si je Zajc včasih še spenjal k latinsko pesem. Ako je tako, bi bilo tem naravnije, če bi se bil v Italiji s poseb-

nim razumevanjem navdušil za antiko rimskega cesarstva. Toda iz Zajčevih razstavljenih plastik ne gleda duh antike, nego duh onega sladkega, za-klasičnega epigonstva, ki je lastno skulpturam dobe takoj okrog leta 1880—1870.

S tem ne budi izrečena nobena sodba, nego le ugotovitev, da se ti kipi prezentirajo tuji med proizvodi današnje plastike, ki je šla od srede prošlega stoletja po raznih razvojnih potih in je popolnoma preorala naš okus.

Vsekakor vzbujajo respekt Zajčeve tehniške kakovosti, zlasti obvladovanje anatomije človeškega telesa in zaokroženja, dasi povsem akademska kompozicija. V tem pogledu je tako siguran, da ustvarja ponavadi čisto brez živega modela. Poze figur so lepe; le morda nekoliko pretepe, kakor bi prihajale iz koreografske šole. To so pravcata dela za salonski okus, kakor imamo za klavir salonsko glasbo, ki tehnično včasih nikakor ni lahka, nego se le po svoji sentimentalni sladkosti in neglobini razlikuje od druge glasbe.

Če bi se Zajc s svojim močnim znanjem tudi vsebinsko, duševno povzpeli čez nivo klesanega krasoslovstva in sentimentalne anekdote, bi bil velik umetnik. Danes so mi ljubše njegove male plastične skice, kakor so »orači« in še ena v nasprotnem kotu razstavne dvorane, nego pa njegov v bel mramor lepo klesan parček zaljubljenega pastirja in pastirice. Zdi se ti, da se ravno ta parček v nebitvenih permutacijah že trideset stoletja izpreha po evropskem kiparstvu in je radi priljubljenosti pri malomeščanstvu prešel zdavnaj tudi že

med gipsfigure, da si ga more kupiti vsaka izobražena rodoljubkinja z dežle, kadar se možl in si nabavlja baliz. Neko naivno oponašanje (»Nachempfinden«) je onega, česar skoro več ne opazimo, če je zagledamo, ker se je vsled predolgega ponavljanja na nas tako stereotipiziralo, da nam ne sega več do zavesti. Je isto, kakor če pisatelj naravnega opisa ne more pustiti brez »stolnih hrastov«. Prvikrat je bil ta izraz gotovo živ, zato impresiven in lep. Danes ga pri čitanju sploh ne občutiš ali ti celo zazveni slog kot nekaj neprijetno obrabljene.

Dasi tudi zelo »znana«, vendar v svoji priprostosti dokaj simpatičnejša, neko bukoliki par z drobnico, je »vežalka sandale«. Prikupna plastika, ki bi si jo lahko marsikdo postavil v stanovanje.

Včasih se Zajc izgubi mestoma preveč v drobnjavo. Težko pojmljivo je njegovo upodabljanje človeških las in živalske dlake. Preveč vidi vsak koder ter izgubi nad tem značaj predmeta. Mesto mehke plasti zagledamo nemirno in trdo zbirko posamičnih kosmov brez skupnosti. Tudi izklesane ročice pod nogami koz ne nekaj osladno anekdoteskega, nepotrebne in kamenemu materialu protivnega.

Jako sposoben umetnik, ki bi potreboval le nekaj individualnosti in več globine.

Ker so prav zadnji dnevi razstave, naj bi Ljubljancem vendar malo številneje blizu prišli. Saj stane samo toliko, kakor ¼ litra vina.

Svečenik Vvedenskij.

Spominjam se onih mračnih dni iz napol pozabljene preteklosti. Ob možganih Nevi je počivala od strašnih sunkov pretesena severna prestolica ruskih carjev Petrograd. Tatvine, umori, neprestane justifikacije črezvračke so bile na dnevnem redu. S povečanim glavamj in v nemem pričakovanju nadnaravne sile, ki bi snela s pleč težo življenja, so hodili ljudje nemirno sem in tja. In v tej splošni nervoznosti in apatiji se je nepričakovano nekaj zganilo. Kakor čebele v ulju je zasumel pravoslavni življenjski ogromnega mesta. Zagovorili so, zabegli in če si vprašal mladočloveka, kaj pomeni blek nemihi oči in napete mišice na njenem obrazu, je odgovorila samo »on« in hitela dalje. Kdo je bil ta »on«? Mestni pravoslavni svečenik »otec« Vvedenskij. Prvi revolucionar in boljševik med rusko duhovščino. Antikrist, kakor so ga imenovali verni meščani. Nikomur ni bilo znano njegovo ime dokler ni sovjetska vlada stopila v božji hram in zahtevala zase, kar je božjega. Ko se je pravoslavna cerkev zganila, ko so se pojavili na cerkvenih vratih z debelimi črkami napisani obupni klici na pomoč, pozivji vernikom, naj s prostovoljnimi darovi rešijo svetinje, je nastopil on, ki je z magično silo svojega zvenečega glasu očaral množice. Spregovoril je in verno ljudstvo je strmelo. Vzdrželi je bilo, ker ni vedelo, komu naj verjame. Pogovarjal cerkev patrijarh Tihon je preklel boljševike, uprli se je novi odredbi o izvzetju cerkvenih dragocenosti, njemu so sledili ostali cerkveni prvaki in malodane vsa duhovščina; on, skromni, malokomu znani »otec« Vvedenskij, pa je izjavil s prižnice, da je zlato in biseri v cerkvi last ljudstva. In vnel se je boj med starim pravoslavjem in reformatorji, ki še dolgo leta ne bo končan. Vvedenskij vodi v tem boju za seboj neznatno število duhovščine, ljudstvo se ga boji, ker meni, da je v sorodu s satanom, in vendar gre počasi za njim, ker je njegova beseda živa in zadeva naskrivneje strune v duši: sam ga se naslanja na posvetno oblast in namerava s cerkvijo steriti isto, kar je storil Ljening z državo. Podreiti staro in poskusiti zgraditi novo.

In zdaj, ko berem v ruskem listu opis tega modernega apostola krščanstva, sem se spomnil nanj. Nekoč sem ga čul govoriti v Voznesenskem saboru na Nevskem prospektu. Ogromna katedrala je bila polna do zadnjega kotička. In prav tako, kakor sem ga videl in slišal takrat, ga opisuje tudi neka ruska dama, ki jo je pričaral njegov glas. S črnimi, ostrizanimi lasmi (drugi pravoslavni duhovniki v Rusiji nosijo vedno lase do ramen), s črnimi, prodajajočimi in nemirnimi očmi ter v rdečem talariju, kar je presenetljivo vse navzoče, je stopil pred altar. Služba božja ni vzbujala nobenega zanimanja, pač pa so vsi nestrpno in z nekim tajinstvenim strahom pričakovali pridige in šepetali: zdaj ga boste videli in razumeli, v čem je sila tega človeka. Stopil je pred množico in v cerkvi je zavladala grobna tišina. Njegove kretnje in glas imajo nekaj skupnega z boljševiški agitatorji. Tudi on maha z rokami po zraku, govori z znanim vznemirjenim glasom, v katerem se čuje neko nervozno eksaltacijo. Toda mesto bogokletstva in norčevanja slišite druge besede, ki pa vendar pred vratmi altaria zvane nekam čudno divje. Govori o ljubezni. Premnogo so govorili o nli cerkveni služabniki svojim vernikom in bodo še govorili, dokler bo na svetu vera, svetišča in kristjani. Toda Vvedenskij ni govoril o tej ljubezni. Prvič odkar je prišel Krist na zemljo, se čujejo v njegovem hramu med molitvi in strogimi liki svetnikov besede take ljubezni. Kakor da izziva strogi asketizem in cerkev, ko vpleta v svoj govor blagovonoče primere in fraze. Klic k večni mladosti in ljubezni v njeni spojitvi s naravo, nekaka poganska zmagovalna himna, so njegove besede.

»Dac«, je spregovoril z donečim glasom, v veliki ljubavi do ljudi je nas bog pripravil in ljubav mora biti naše življenje,

kajti Bog je ljubav in iz ljubavi je ustvaril svet. Brez ljubavi ni bilo niti sveta, niti življenja, ničesar bi ne bilo. Glejte zimo! V nji ni ljubavi in ni življenja. Vse je izumrlo. Prazen je božji svet. Oledenela je skorja oklepa zemljo. Kakor z oklepom jo je okovala, zadušila je vse možnost, vsa hrepenenja ljubavi. Toda glej! Prihaja pomlad, korak za korakom si priroda osvaja svoje zakonite pravice ljubavi. Taja se sneg, mraz pojema in mogočni žarki solnca končno starejo snežno odejo. In tedaj objame zmogovita priroda pokorno svojemu vodilnemu zakonu ljubavi, z vso neobzdržano silo dolgo zadrževanih instinktov to ustvarjajočo ljubav in zdrihti v radosti svojega obstoja. In zacveto rože. Nje je ustvarila ljubav in v ljubavi se bodo naslajali ljudje pri pogledu nanje. Slavec je zapel. Kaj pa je vzbudilo njegovo pesem? Ljubav, zopet ljubav in za ljubav! Mar je ne bodo čutili ljudje, mar njihova srca ne bodo utripala močneje, ko čujejo pesem ljubavi. Mar ne zapregovore besed ljubavi, ki so jih morda dolgo dušili v sebi? In te besede bodo rodile novo ljubav, novega človeka na zemlji za novo ljubav. Življenje in ljubav, ljubav in življenje, glejte, to je večni »perpetuum mobile«, neizpremenljiv motiv življenja. Brez ljubavi bi ne bilo sveta, brez edine, vse-možne, zmogovsne ljubavi bi bil ne-mogoč njegov obstoj.

Cim dalje bolj glasno, kakor da pri-ganja samega sebe z besedami, vznemeno, malodane eksaltirano je končal Vvedenskij svoj govor. Njegove črne oči so žarele, glas drhtel. Cilj je bil dosežen. Navdušenje svečenika se je polastilo množice: zganila se je kakor da je zdrihtela vsa cerkev v objemu istega oduševljenja. Zdelo se je, da so mirne samo še temne, gole in s trepetajočimi svetliki osvetljene podobe svetnikov. Kakšna razlika med vznemirjenimi, plametičnimi besedami in nemimi podobami, ki govore o miru in tišini, o drugi, ne tej, pravkar opevani strastni plameneči poganski ljubezni! In znova so zabegale mlade deklice z žarečimi, razpaljenimi obrazi, z blestečimi očmi. Visoka pesem o vse-možni ljubavi je zadelala naskrivneje strune mladih src. Množica je bila v njegovih rokah. Šla bi za njim, kamorkoli bi jo vodil. Tako je bilo takrat.

Toda kmalu je sovjetska vlada segla po drugih sredstvih in nastopila proti cerkvi z oboroženo silo. Padle so prve žrtve, zadet od krogle se je zgrudil mitropolit Benjamin. Verno ljudstvo je začelo majati z glavami, skrivaj so se čuli glasovi, da je Vvedenskij soudelevan pri preliti krvi pravoslavni duhovnikov. Kje je vendar resnica, komu naj tedaj verjamemo, so šepetali ljudje. Izgubili so se cerkve, kjer je opravljal službo božjo on, v svoji notranji razdvojenosti in verski zmedji niso vedeli, kam bi se zatekli, da najdejo uteho svojim nemirnim dušam. In zopet jih je ovrgnila magična sila njegove besede. V nedeljo je govoril in množica mu je sledila s pritajenim dihanjem. »O, Boga«, je dejal, »veliko izkušnjava si poslal svojemu hlapcu. Ti, vse-možni Oče, veš, kako je moje srce utripalo v miru in ljubavi in če je bilo tako napram vsemirju, je bilo tem bolj vneto zanj, ki sem ga ljubil in spoštoval kakor lastnega očeta (s temi besedami je mislil na umorjenega mitropolita Benjaminja). Želeč miru in pripravljen oddati svoje življenje za svojega duhovnega očeta, sem po usodopolni zmoči bala skrivaj njegove smrti. Solze pretaka moje srce, plakam in dvojno gorje nosim v sebi. Sinovi, moji ljubljani sinovi, se odvrčajo od mene. Mesto sočutja in tolažbe v izkušnjava me sprejemajo s kamenjem.«

Kakor vedno, je govoril tudi to pot strastno in vznemeno. Solze so tekale po njegovem licu. Množica mu je verjela in ginele oboževalke so ga zasule s cvetjem in vendar je v tem navdušenju manikavo nečesa, bilo je, kakor da je počila struna na prenapetem loku. Spomin na nedolžne žrtve je gnil venikom radost. Vedno bolj pogosto so se čule besede »hudič«, »zid«, »zidalec«. Ljudstvo je zbegan-

no ve, kam bi krenilo, kje bi iskalo pomoči in moralne opore v teh strašnih časih težke borbe za obstanek. Danes drvi za tem, lutri mu obrne hrbet in išče drugega. Svečenik Vvedenskij pa je vedno isti. Močne, priključne postave, energično lice, silajen govor in nič manj silajen psiholog, ki pozna dušo vernega ljudstva do globine. Razdvoji je pravoslavno cerkev idejno, posvetna oblast mu pomaga nadaljevati to razkrajanje stvarno in kdo ve, ali bo podleglo staro pravoslavje in zmaga »živa cerkev«, ki jo rodi on, ali nasprotno? Dosedanji uspehi potrjujejo prvo domnevo.

Dr. P. Strmšek:

Domača in svetovna književnost na naših srednjih šolah.

Avstrijski učni načrt je določil ona literarna dela, s katerimi so se morali seznaniti dijaki srednjih šol bodisi v šolskem ali privatnem čitvu; posebna važnost se je polagala na nemško literaturo, le malo ozira je uživala druga svetovna (angleška, francoska) književnost; slovanska pa se sploh ni uvaževala. Gorenja določila so razumljiva pač iz mentalitete avstrijskih šolskih oblasti, ki so stale na stališču, da zadostuje za povprečnega izobraženca poznanje le nemške književnosti. V tem pogledu moramo sedaj nastopiti novo pot ter razširiti svoje obzorje kar najdalej, da si tako prisvojimo najodločnejše produkte svetovne kulture.

Gotovo mora tvoriti središče literarnega pouka jugoslovenska književnost. Poezija in drobni trti za literarni razvoj važni spisi spadajo v čitanko, za druge pa se naj uporabljajo izvenšolske izdaje, dokler nimamo šolskih, opremljenih s potrebnimi uvodi in opombami.

Res je, da so momentane razmere na književnem trgu velika ovira popolnemu razmahu literarnega pouka; a šolska uprava je nastopila pravo pot, ko hoče oživotvoriti, kar se že sedaj daj oživotvoriti, za vse druge pa hoče izdati le načrt v pričakovanju, da se bodo izbrani deli lotili tem prejavljali in založniki in da bo radi večje naklade tudi cena izdajam zmernejša.

V velikem delu pa se da pri dobri volji ta načrt že sedaj izvršiti. Večino izbranih literarnih del bo imela že šolska knjižnica ali jih bo morala vsaj v najkrajšem času dobiti. Ako se ta izvod izroči enemu dijaku v varstvo in se hkrati naroči razredu, da mora vsak poedinec tekom dveh mesecev knjige prebrati, se bo to zgodilo prav gladko, ker bo imel brezdomno tudi kak dijak dotično knjigo, se je poslužil sam in jo posodil tudi nekaterim tovarišem. — Ravno taki izvodi lahko služijo tudi pri šolskem čitvu. Na mariborski gimnaziji pa je poleg tega kupilo Podporno društvo po več izvodov posamičnih del ter jih izposojuje kakor prave učne knjige, tako da je s privatnimi izvodi za vsako klop najmanj en izvod na razpolago. Treba je le še, da izda šolska uprava enotne smernice, da ne bo izbira del na raznih zavodih preveč raznolika.

Kakor že uvodoma omenjeno, se mora pri nas razmahati kar najbolj tudi svetovno slovstvo. Vendar pa sem mnenja, da se s samim čitanjem izbranih del izvrši naloga še do polovice. Mi vsi, ki smo se bavili z latinskimi in grškimi deli le na gimnaziji, moramo priznati, da se še pač spominjamo kakih epizod iz Homerija in Herodota, kake Horacijeve ode, a celotnega. Četudi najskromnejšega pregleda grške in latinske književnosti nimamo, ker smo slišali kvečjemu živopisne avtorjeve, tako da nam je vsela njegova doba takorekoč v zraku in je nismo mogli vsajati v razvojni pregled. Upravičeno se bojim, da se godi ista napaka v moderni filologiji na naših srednjih šolah.

Radi tega nujno želim, da se sestavi skromen pregled svetovne književnosti, ki bi služil kot podlaga in pripomoček pri čitvanju literarnih del; dijaku bi postalo delo razumljive in bi mu ostalo v spominu kot blesteča točka dotičnega kulturnega razdobja. — Naravno je, da bi tak pregled imel mnogo imen in letnic; upam pa, da bi ta imena in te letnice, ki so potrebne pač za umevanje kulturnoliterarnega razvoja, ne bile v svoji celoti predmet mehaničnega učenja in učiteljevih zahtev. V takem pregledu bi naj bila podana tudi vsebina in označeni problemi zlasti še onih važnih del, ki jih v celoti ni mogoče obravnavati ali pa kojih prevodov še nimamo; pa tudi za dela, ki so nam na razpolago, bi bil v tem pregledu podan primeren uvod, ki bi mladino opozarjal na značilnosti in li pozneje osvežil spomin na prečitana dela.

Iz gorenjega pa je tudi razvidno, da se morajo enako upoštevati tudi grška in latinska klasična dela, kajti realac in realni gimnazijec jih sploh ali le deloma pozna, dijak humanistične smeri pa le v posameznih in omenjenih partijah.

Število za šolsko in domačo čtivo predpisanih del kakor tudi literarni pregled bi narasla tako, da ju je treba primerno razdeliti na več razredov; mislim si, da bi se predpisalo čtivo za razrede od tretjega dalje, literarnemu pregledu pa bi se posvetila v zadnjih dveh razredih povprečno ena tedenska ura, ki bi se naj pridobila za materinščino nalašč v ta namen od nemščine, ki ima pri nas to enako število tedenskih ur kakor materinščina.

Kupujte srečke za tombolo »Gospodstvskega Zvona«!

Darila.

Za »Dolci dom« so darovalne učence IV. razreda meščanske šole v Celju po gospodni Zupaničevi Dn 200, »Splošno žensko društvo« pa je naklonilo kot prebitke predstavi »Siroti Anka« Dn 3337.76 je predavanja v Mestnem domu Dn 151.

Kako Slovenci kolnejo?

Tudi to bi bil donesek naši kulturni zgodovini.

Preklinjanje je navadno pri vseh narodih, zlasti v jezi si dajo duška s tem, dasi jim nič ne pomaga, pa je vsaj nekoliko tolažbe. V nezdoli, v nesreči, »žena joka — mož pa kolne« kakor pravi Aškerc. Gotove kletve pa so prešle tudi v vsakdanje govornice — lepo to sicer ni, in izomikanec se tega tudi izogiba, vsaj — dokler je trezen. Preklinjanje je namreč največji karakteristikon alkoholizma.

Zadnji čas se niso samo privatna (»Preroda«) temveč tudi državna prizadevanja pojavila, da bi omejili preklinjanje, zažugana je kazen za kletve v javnosti — ali pa boče vse to kaj izdalo, kdo vé? Sola in prosvetna društva še največ lahko store, da se v tem oziru obrne na bolje.

Najnavadnejše je klicati »hudiča« ali »prokletega hudiča« za vsako malenkost na pomoč — dasi smo že daleč iz srednjega veka in je že pri večini ugasnila vera vanj. — V pogovoru mi je sicer neki duhovnik rekel, da to ni greh, kajti hudič mu je ime in proklet je tudi od Boga — le jeza se mu je zdela pregrešna. A zakaj bi ga morali vedno imeti na ustnicah, je zdravemu razumu neumevno.

Slovenci se pridružajo, kadar kako stvar zatirajo. Da to podkrepe, povedo še, da je »duša« »krščena« in »krvava«. Da je krščena, je pač pri njih resnica, zakaj bi pa bila krvava, mi je povsem neumevno. Morda je to le poetična figura in v rabi zaradi aliteracije.

Poleg tega se še »sakramentira«, — Goričani prav pridno rabijo besedo »oštija«, kar baže znači hostija in je z zakramentiranjem istovestno.

To so najnavadnejše slovenske kletve. Omenim naj še, da se rabi beseda »proklet« tudi v zmislu superlativa, torej brez kletve, n. pr. »proketo sem ga natepel« ali »preketo slaba pot je bila« itd. Neki Tirolec se je v nedeljo po cerkvenem opravilu župniku pobahal, da je bil »proketo pobožen« (»verflucht fromm«), torej ta superlativ ni sprecljalista slovenskega jezika.

Kolikor jaz vem, Slovenci sicer zaradi kletvin slovijo, vendar ne prvačijo. Presegajo jih v tem Hrvatje in Italijani, ki še mnogo huje in ostudneje kolnejo. Pač pa moram reči, da so Nemci v tem oziru mnogo dostojnejši in tudi Čehom le redkokdaj odide kak »satraceni«. To velja za širše sloje naroda, v kolikor sem z njimi prišel v dotiko. Na sramoto pa moram priznati, da med izobraženci nikjer ni toliko kletvic kot med Slovenci. Marsikdo ne more spregovoriti niti stavka, da bi ne bil — četudi prav po nepotrebnem in brez vsake zveze, v njem »hudiča« ali »preketo« ali »pridušanja«, najčesteje pa celo vse troje — in to pri navadnem pripovedovanju brez vsakega afekta. Ker nas svet sodi po tem ter nas upravičeno smatra za divjake in neizobražence, je pač upravičeno želja, da se v tem oziru poboljšamo.

* O Neapolitancih mi je verodostojni svetok pripovedoval, da v jezi vržejo klobuk natla, potem komandirajo vse svetnike pod klobuk, nato »il santo fuore« to je, sv. Anton Padovanski naj gre ven — kajti ta vživa na Laškem največje spoštovanje — nato pa menderajo po klobuku med kletvami in zabavljanjem.

Spominjajte se

»Družbe sv. Cirila in Metoda«!

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Opekarniški stroji
in kompletne opreme in oporaba, prevode, glavnice, tlačilne in kuhinjske

Kamniolomni stroji
Transportne in razkladalne naprave in opreme in kompletne oporaba

Zakurji, žirijci, vilni za rudnike
(Förderhaspel)
in oprema za rudnike in kuhinjske naprave

Oprema za steklarstvo

LUDWIG HINTERSCHWEIGER & CO
MASCHINENFABRIK EISENGESSELREICH G. M. B. H.
LICHTENEGG BEI WELS O. O.

Zastopnik za Slovenijo, Nemčijo in Jugoslavijo:
AUGUST LECHNER, GRAZ
Rindlgasse 40, I. Stock

Naznanilo.

Afina in Makso Keželj priporočata izletnikom v divni Kamnik ter turistom Kamniških planin svojo prenovljeno restavracijo in kavarno v krasnem Društvenem domu (Ljubljani). Postrežba točna, kuhinja izborna, vina pristna, najboljša vrsta! V prostorih so razstavljene planinske slike in zanimivosti. Ob nedeljah postavljeni s spoštovanjem

G.F. Juresek
Ljubljana
Vilma d. 12

Upletajem ter popravilam
glasovje in harmonije, izpolnjam
strokovno in čeno!

Obitelj Keželj.

STEGO IN DRUGI

pisarna v Ljubljani, v palači Ljubljanske
kreditne banke, Dunajska c. 18, III. nad.

Koncesionirano podjetje za: vodovodne instalacije, parne
in vročevodne kurilne naprave, popravilo in postavitve kot-
lov za visoki pritisk, parne napeljave, lastna delavnica za
stavbo in strojno ključavničarstvo na Viču-Glincah 8

Specializirano podjetje za naprave in dobavo moder-
nih tag, transmisij in strojev za obdelovanje lesa.

Zdravo, suho seno nadalje
oves, koruzo, otrobe

pšenično moko in druge mlevske izdelke
oddaja najceneje tvrdka

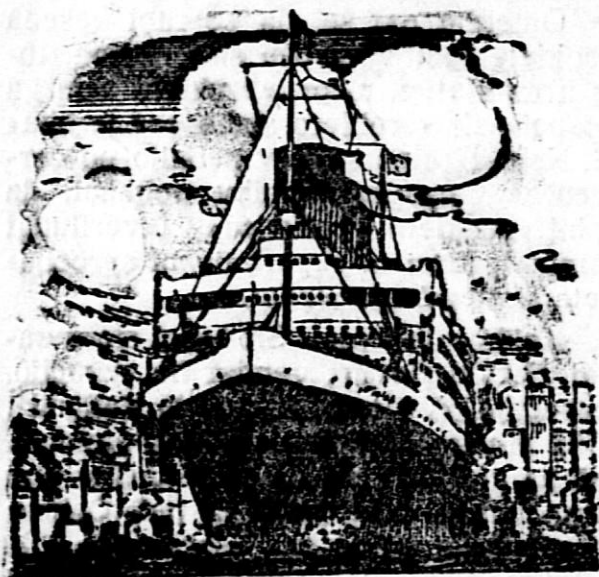
A. VOLK, LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA
STEV. 24.

Cenjenemu občinstvu

si dovoljujem vljudno naznaniti, da sem prevzel pekarno od gosp. Ivana
Jakina, Dunajska cesta šte. 5, ter začnem izvrševati obrt odnosno pro-
dajati pekarske izdelke dne 18. junija t. l. Pripravljal bodem tudi naj-
finiješe pecivo in se povsem potrudil cenj. občinstvo zadovoljiti z vedno
svežim blagom, ter se osobito najtopleje priporočam dosedanjim odje-
malcem za nadaljno naklonjenost, katerim zagotavljam že vnaprej točno
in najsolidnejšo postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Presker
pekovski mojster.

CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE, FRANCOŠKA LINIJA

HAVRE - NEWYORK

Najkrajša linija, samo 8 dni čez morje
Glavno zastopstvo Slavenska banka d. d., Zagreb
Vozne listke in tožadnena pojavnika
daje zastopnik

IVAN KRAKER, LJUBLJANA
KOLODOVRSKA ULICA STEV. 41

Naznanilo.

LIPA, zadruga mizarjev z o. z. v Št. Vidu, je
otvorila svojo obrt. Prevzema vsa stavbena in
pohištvena dela po konkurenčnih cenah. Delo solidno.
Postrežba točna. Stalna zaloga mizarjskih in tapetniških
izdelkov. 6224

Medjimurski konji!

Polteški in čisto teški konji in kobile za vprego
in odgoj za gospodarstva in tovarne stoje stalno
za prodajo pod najkulantnejšimi pogoji pri
E. VAJDA, veletrgovina s konji, ČAKOVEC,
Medjimurje, Jugoslavija.

Brzjavljaj: Vajda, Čakovec. Telefon Interurban 59, 4.

Dve hiši z restavracijo

ob kolodvoru s najlepšo bodočnostjo v kraju premogo-
kopa, se radi boleznj z koncesijo in gostilniškim inven-
tarjem prodasta. Cena 3.000.000 K. Naslov se izve pri
ALOMA COMPANY, anončna družba, Ljubljana, Kon-
gresni trg 3. 6029

Resnična tolažba na živcih bolnih

je moj pravkar izšil spis! Obravnava mnoge dolgoletne izkušnje o
vzrokih postanka in lečenju živčnih bolezni. Ta zdravstveni evangelij
pošljem popolnoma zastoj vsakemu, če piše ponj na spodnji naslov.
Na tisoče pisemnih zahval izpričuje ta edino obstoječi uspeh neu-
mornega, vestnega raziskovalnega dela v blaginjo tpečega človeštva.

Kdor pripada

veliki armadi na živcih bolnih,

kdor trpi na raztresenosti, tesnobi v srcu, slabem spominu, glav-
boli iz nervoznosti, pomanjkanju spanja, motenju želodca, preveliki
občutljivosti, bolečinah v udih, splošni ali delni telesni slabosti ali
na nešteto drugih pojavih,

najsi naroči mojo tolažbo nudečo knjižlico!

Kdor jo bo pazno prečital, bo pomirjujoče prepričan, da imamo prav
preprosto pot do zdravja in veselja do življenja. Ne čakajte, nego
pišite še danes!

F. Pasternack, Berlin, S. O. Michaelkirchplatz 13, Abt. 3.

Stanovanje

na periferiji ali v bližnji okolici mesta išče mirna
stranka proti dobri nagradi. Event. se vzame hiša
v najem. Ponudbe na E. Kralj, Brezovica (barake)

Kdo hoče pristopiti s kapitalom od 500.000—
do 1.500.000— Din kot tihi

družabnik

k zelo plodonosnemu podjetju? Varnost zasn-
rana z vključbo na prvo mesto. Cenjene ponudbe
na upravo Sl. Narod pod „Razširjenje obrata-5986“

Pozor!

Slanina!

Pozor trgovci, potrošaško zadruga, delavski
konsumi, gozdne industrije, uprave rudnikov in
hotelirji!

Nudim stalno s skladišča iz prve roke, po najnižjih
dnevni cenah prvovrstno blago!

I-a belo debelo slanino, povojeno slanino, papric. slanino,
I-a sladko rožnato papriko, polsladko in guljažno papriko,
Blago razpošiljam po železnici v zabojih. Denar ob na-
ročilu ali po povzetju. Točna odprava. Za ceno se obr-
niti na: GJ. P. Prodanović, Import, ekspotr. paprike,
Novi Sad (Vojvodina). Brzjavljaj: Prodanović.

SANATORIJ

* V MARIBORU. *

Privatna klinika s najmodernejšimi
napravami in aparati na polju zdrav-
stva, kakor Röntgen, diatermija in
višinsko solnce i. t. d.

V zavod se sprejemajo vsake vrste
bolniki, razen umobolnih, infekcijskih
in s odprto tuberkulozo. Oddelek za
porodništvo.

Državni nameščenci in njih bližnji svojci so 1/2
popusta v i. in s. razredu.

Prosta izbira zdravnikov.

Zmerne cene. Hrana izvrstna.

Informacije daje uprava SANATORIJA V MA-
RIBORU. Telefon št. 190.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

POZIV

k subskripciji novih delnic XIII. emisije.

Od občnega zbora delničarjev dne 6. maja t. l. k temu pooblaščenj upravni svet Ljubljanske kreditne banke provaja na podlagi odobrenja Ministrstva
za trgovino in industrijo z dne 7. novembra 1920 VI št. 3199 zvišanje delniške glavnice

od 20.000.000 na 25.000.000 dinarjev

z izdajo

50.000 novih delnic po Din 100— nom.

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanjim delničarjem se ponudi 40.000 delnic v nominalnem iznosu 4.000.000— dinarjev tako, da smejo optirati na vsakih pet starih
eno novo po tečaju Din 175— tel. quel. V izvrševanju opcije morajo predložiti delničarji stare delnice brez kuponskih pol na blagajnah nižje navedenih
mest k prekolekovanju. Inozemskim delničarjem, ki ne stanujejo v enem subskripcijskih mest, ni treba vpošiljati delnic, temveč morajo le točno naznaniti njihove
številke in jih na morebitno zahtevo predložiti v prekolekovanje mestu, ki se jim bo naznanilo. Odlomki izpod 5 delnic se ne upoštevajo.
2. Novim reflektantom se ponudi 10.000 delnic v nominalnem iznosu Din 1.000.000— in vse od dosedanjih delničarjev nevpisane delnice po
kurzu Din 215— tel. quel za delnice.
3. Protivrednost vseh subskribiranih delnic je plačljiva naenkrat takoj ob subskripciji.
4. Potrdila o vplačilu se morajo skrbno shraniti.
5. Vse nove delnice so deležne dobička za celo tekoče leto in imajo kupon za leto 1923.
6. Subskripcija traja od 10. junija do 25. junija 1923.
7. Kot subskripcijska mesta so določene:

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Brežicah, Celju, Gorici, Kranju, Mariboru, Met-
koviču, Novem Sadu, Ptuj, Sarajevu, Splitu in Trstu;
Hrvatsko-slavonska zemaljska hipotekarna banka v Zagrebu;
Beogradska ujedinjena banka v Beogradu;
Zivnostenska banka, filialna Wien, Wiener Bank Verein, Wien in
Zivnostenska banka v Pragi.

8. Dodelitev neoptiranih delnic je pridržana upravnemu svetu in se izvrši kar najhitreje; za nedodeljene delnice se vplačani denar vrne najpozneje do 31. julija t. l.
9. Izročitev novih delnic se bo izvršila proti vrnitvi subskripcijskih potrdil do konca tekočega leta.
10. Uspeh gornje subskripcije je zagotovljen po posebnem garantnem sindikatu.

V LJUBLJANI, dne 1. junija 1923.

Upravni svet.

Lokomobile vseh velikosti najmoderneje kon-
strukcije, parne žage, kom-
pletne naprave, polnojarmeniki, krožne žage i. t. d., parne mlatilnice,
poljedelski stroji in orodja, jeklene vile za gnoj i. t. d., tri za
poljske železnice, 600 mm razdalje, kompletne, s prekusnimi
vozčki, tračnice, za stavbene namene in industrijski tiri, pi-
stole in varilne ovi, črne in pocinkane, stavbene in
konstrukcijske železo, pločevino, črno in pocinkano
dobavlja takoj po konkurenčni ceni s skladišča Maribor.
Jugoslovansko Importno in eksportno podjetje, Maribor,
Trubarjeva ulica številka 4. Telefon interurban 82. 4711

RAZGLAS.

Štev. 19528/VI-23. Po naredbi ministrstva pošte in
telegrafa št. 35695 od 12. VI. t. l. se bo postavila v
Sloveniji brezplačna brzojavna postaja, za katero se
nakupi zemljišče v površini okoli 10.000 m².
Zemljišče mora biti oddaljeno od Ljubljane kakih
10 km in mora biti v bližini železnice.
Ponudniki naj se zgledajo s kolektivnimi ofertami
v 3 dneh pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani,
kjer so jim na razpolago natančni pogoji za nakup
zemljišča.

V LJUBLJANI, dne 12. julija 1923.

Ali ste že preskrbljeni s knjigo
„Babilonska uganka“?
Dobi se skoraj v vseh knji-
garnah! Za njo se iščejo
tudi gospodje, ki bi jo proti
primernemu honorarju pre-
stavili v angleški, francoski,
italijanski in ruski jezik.
— Naslov pove uprava „Slov.
Naroda.“ 6110

Kupimo

do 100 vagonov, tudi posameznih,
črnejeve, javorjeve, orehove, bu-
kove in hrastove

deske (plohe)

žamane ali nežamane za takojšnje
in poznejšo dobavo, plača se ta-
koj pri odjemu. Ponudbe s na-
vedbo dimenzije, količine in cene
franko vagona na upravo Sloven.
Naroda pod „Takojšnje plačilo
6216“.

Ženske nogavice

prvovrstnih znamk.

KENDA Machi trg 11.

ter gre tudi na deželo.
Feliks Povše Ljubljana
Tržaška c. 45

Pravo
LIPTAUERSKOG
travista i delikatesnog
SIRA I SAJTA
sviežeg čajnog
MASLA

samo na veliko šali fabrika sira
Nada, centrala SUBOTICA.
Tel. 650. U vlastitoj kući. 6196

V najem se vzame
GOSTILNA ali RESTAV-
RACIJA takoj ali pozneje
na kakem prometnem kraju.
Naslov pove uprava „Slov.
Naroda.“ 4832

AUTO

znamke „Pražac“, 6 sedežni,
35 HP, z električno raz-
svetljavo in pogonom, sko-
ro nov, CENO NAPRO-
DAJ. — Naslov pove upra-
va „Slov. Naroda.“ 6108

Rogaška Slatina Villa dr. Pečnik

Zdravniška penzija, oddaljena 110.
Dietne, mastne, ležalne, solne
kure itd. Za notranje, živčne, pre-
snovalne, bolezni dihalnih organov,
odpočitka potrebne. Soba in iz-
vratna penzija od 400K. Prospekti.
4438

Rabljeno

jutaste vreče za moko

85 kg vsebujoče, in za otrobe 50 kg
vsebujoče, dobre, čiste in brez-
tuhnjaste kupi Vinske Majdič,
valjični mlin, Kranj. 6000

Velika zaloga klobukov in slam-
nikov se dobi pri

Franc Cerar

druga s o. z. tovarna v Ste-
bu pošta Domžale.

Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i. Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4.

Pozor Amerikanci in Istrijanci! Varno naložena
glavnica!

Proda se lepo kmečko posestvo

radi družinskih razmer s 66 orali zemlje, od tega okoli 36
oralov krasnega roza v starosti 30 do 40 let, 12 oralov njiv, ostalo
travniki in pašniki, 6 glav goveje živine, tri leta stare svinje, 5 ovc
in vse se nahajajoče gospodarsko orodje.
Hišno poslopje leseno, hlev zidan s skodlami krit. Posedstvo
se nahaja v hribih, dve uri oddaljeno od železniške postaje, lega
ugodna. Proda se za ugodno ceno 550 tisoč dinarjev. Na-
slov pove uprava Slov. Naroda. 6123

Strojarji in trgovci z usnjem!

Kdo mi da v komisijsko zalogo sortirano usnje?
Proti prvovrstni garanciji. Cenjene ponudbe na
upravo Slov. Naroda pod „Brez konkurence-5987“.

Opatija (Abbazia)

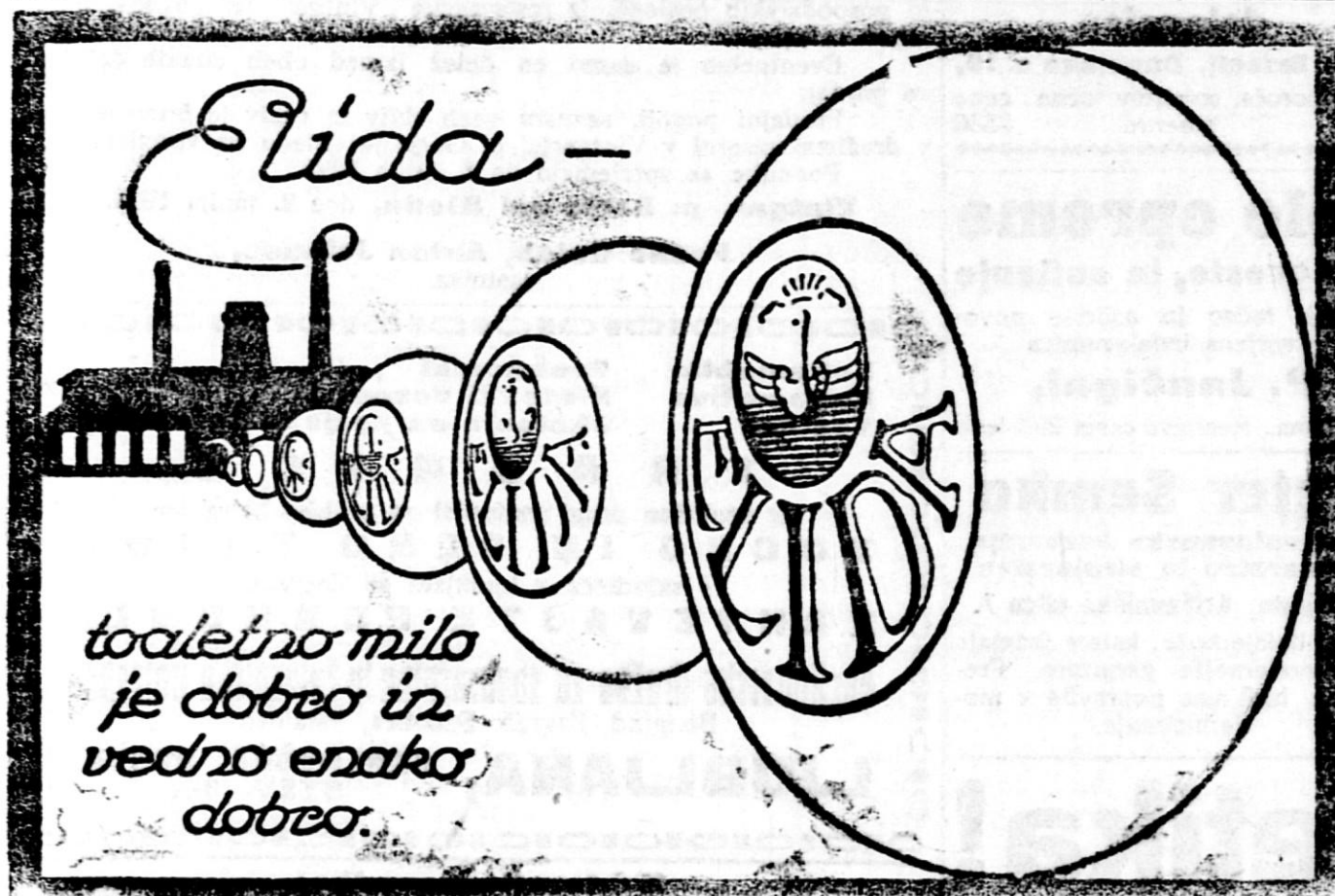
Pension Hausner

Centralna lega ob morju s popolnim komfortom, poleg
vrt. Na novo urejeno. Prvorazredna kuhinja. Odprto
celo leto. Lastnika in upravitelja Brača Tomažič. Soba
s popolno oskrbo od Lir 30— dalje. Točne informacije:
Pension Hausner, Opatija, Abbazia-Italia. Brzjaviti:
Hausner, Abbazia.

KONCESIJONIRANO PODJETJE ZA ELEKTROTEHNIKO: Stegú in drugi,

KOM. DRUŽBA ZA STROJNO IN ELEKTRIČNO INDUS.
Pisarna: Ljubljana, palača Ljub-
ljanske kreditne banke, Du-
najska c. 1b, III. nadstropje.
Delavnica: Vič, — Glince št. 5.

Gradi električne centrale in električne naprave za tuč
in moč. Izvršuje vse električne inštalacije, dobavlja ves
električni material, generatorje, elektromotorje, transfor-
matorje.

TRBOVELJSKA PREMOGOKOPNA DRUŽBA.

Oglas.

50. redni občni zbor delničarjev Trboveljske
premogokopne družbe, kateri se je vršil dne 1. junija
1923, je sklenil za poslovno leto 1922 izplačati dividendo

Din 25— (din. petindvajset) za delnico
od 11. junija t. l. in povzeta delniško glavnico na SHS K 200.000.000—
(Din 50.000.000—) z izdajo 500.000 komadov na donosca glasečih se polno
vplačanih delnic v nominalni vrednosti od SHS K 200— (Din 50—).

V provedbi tega sklepa in v skladu s modalitetami emisije, katere
so odobrene od občnega zbora ter upravnega sveta, daje se posestnikom sedaj
v prometu nahajajočih se delnic pravica opcije in sicer:

za vsakih 5 (pet) komadov starih delnic 2 (dve)
novi delnici, kateri participirajo na poslovnem dobičku družbe od 1. ja-
nuarja 1923 in sicer pod sledečimi pogoji:

1. za manjše kakor 5 (pet) starih delnic ne daje se nikake
pravice opcije;

2. pravica opcije ima se v času od 11. junija 1923 do vštete-
ga 25. junija 1923, ker se jo sicer izgubi, prijaviti v času poslovnih ur na sle-
dečih mestih:

v Jugoslaviji pri Slavenski banki d. d. v Zagrebu
ter vseh njenih podružnicah in ekspoziturah v Beogradu, Bjelovaru,
Brodu n. S., Celju, Dubrovniku, Gornji Radgoni, Kranju,
Ljubljani, Mariboru, Jesenicah, Murski Soboti, Osijeku,
Rogaški Slatini, Sarajevu, Somboru, Sušaku, Sabcu,
Sibeniku, Skofji Loki in Vrhu ter njeni afilaciji Jugosla-
venski industrijski banki v Splitu. Na Dunaju pri Cen-
tralni evropski deželni banki (Zentral Europäische Länderbank)
podružnica na Dunaju. V Parizu pri Banque des Pays de
l'Europe Centrale. V Ženevi pri Lambert, Odier & Cie,
Darier & Co, Union Financiere de Geneve.

Pravica opcije na francoskem se zamore izvršiti šele po izpolnitvi
po francoskih zakonih predpisanih formalnosti i. s. v terminu, ki bo še po-
zneje razglašen.

3. Opcijski tečaj novih delnic znaša **Din 82-50 tel quel** po
kom. ter se ima takoj ob priliki prijave pravice opcije vlačiti v gotovini sicer
se izgubi pravica opcije. Vplačilo se zamore izvršiti tudi na ta način, da se
izroči dividendne kupone za poslovno leto 1922 i. s. s prepustitvijo 5 divi-
dendnih kuponov v vrednosti a Din 25— pro komad tako, da je s tem po-
ravnan protivrednost dveh novih delnic. Za vplačilo v Avstriji je merodajna
protivrednost po dnevnem tečaju v avstrijskih kronah.

4. Pri prijavi ima se predložiti plašče delnic ter priložiti dvojni
seznam, v katerem so številke delnic vpisane v aritmetičnem redu. Formularje
teh seznamov izdajajo brezplačno vsa subskripcijska mesta.

5. O pologu plašča delnic, kakor tudi o izvršenem vplačilu izdajajo
se blagajniška potrdila, katera se bodo v roku, ki se bo kasneje objavila, za-
menjala za odgovarjajoče nove delnice. Predloženi plašči starih delnic opremili
se bodo z žigom, ki bo označen, da je pravica opcije izvršena, ter se bodo
tako vrnila strankam.

Nove delnice bo mogoče prevzeti samo pri onih podpisanih mestih,
kjer se bo izvršila prijava pravice opcije.

DUNAJ, dne 11. junija 1923.

Trboveljska premogokopna družba.

Velika trgovina

na najprometnejšem kraju,
v sredini mesta Ljubljane,
z nahajajočim se trgov-
skim lokalom, z lepim šte-
vilom stalnih odjemalcev,
se radi odpotovanja z vsem
inventarjem

takoj proda.

Redka ugodna prilika. Po-
trebni kapital, ki je takoj
položiti, ca Din 300.000.

Ressne ponudbe do
25. junija t. l. pod „B.
B. 2-81684“ na upravni-
štvo Slov. Naroda. 6168

**Delniško društvo
v Zagrebu**
Preradovičeva 2
TELEFON 23—88
BRZJOVI: ASTRA.

Važno za industrijalce
in poljedelce!
Zahtevajte informacije
in cenike!

Ogromna pribrana!

BENCIN

brez naplate drž. trošarine s
slobodnega skladišča
za benca v Vrapcu pri Zagrebu.

la. dup. raf. petrolej
Plinsko olje

Vsa mineralna olja
Cilindrska olja

amerik. provenijencije
Avto olja

Tovotna mast
Parafin

po najnižjih dnevnih cenah.

Generalno zastopstvo

(za Stajersko)

premogovnika za rjavil ali soliti premog

išče veletrgovina s premogom „Brüder Korbuly, Graz, Franzia-
kanergasse 10.

Kupi eventualno tudi na trden račun. Natančne ponudbe s analizo na gornji naslov.

Suhe gobe, zdravilna zelišča

kupuje po dnevnih cenah

V. H. ROHRMANN, LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 27,
(za vodo.)

66 LEVIATHAN

59.956 br. reg. ton.

Najmodernejši, največji in najzgodnejši oceanški parnik.
V tej čudni ladji je utelešena največja zmoglost znanosti, kapitalne
sile in iznajdljivosti. Nenimerljiva udobnost v vseh razredih.

Prvo potovanje v New York 17. julija 1923,

dalje 7. avgusta, 28. avgusta, 18. septembra, 8. oktobra, 29. oktobra vsake tri
tine ob torkih iz Southampton — Cherbourga. Več povedo spodnji raslovi

BREMEN—NEW YORK

Direktna zveza s prekrasnimi ameriškim vladnim parniki. Neprekosljivi
po udobnosti, snaznosti in izborni prehrani. Hite in zanesljive ladje.
„George Washington“ „President Fillmore“ „President Harding“
„President Roosevelt“ „Amerika“ „President Artur“

Zahtevajte natančna pojasnila in številko voznega lista.

Proda se v vseh velikih trgovinah in restoracijah.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo
na Jugoslaviji: Beograd, Palata Beogradske Zadrage.
Podružnica v Ljubljani: Zadruga Zveza v Ljubljani.

Tungstram-žarnice

is vlečene žice. **Nepokvarljive.**

Šentjanski premog
se dobi po ugodnih cenah vsako množino.
Prodajni urad šentjanskega premogokopa Ljubljana, Krekov trg 10. 6214

P. L. 6178
Konečno se nam je posrečilo, neposredno od prve in največje ameriške tovarne hranil
Wrigleyjeve (žvečilne) gumi bonbone (Chewing Gum) uvažati.
Ti Wrigleyjevi (žvečilni) gumi bonboni so pripravljeni iz najboljših zelišč Amerike, kakor krizantem, sokov osvežujočih listov in je z ozirom na to ponaredba istih vsled njihove prvotnosti in učinkovitosti nemogoča.
Profesor Allan Johnson piše v Edinburger medicinski reviji sledeče:
Wrigleyjevi žvečilni gumi bonboni so okrepilo za turiste in športnike. Ohranijo in pomnožijo vstajnost, zadržujejo željo in glad, zmanjšujejo znoj, učijo celo strastnega kadilca vzdržati se tobaka in ohranijo ustno votlino trajno mokro in svežo.
Dobi se povsod in pri **generalnem zastopstvu**
Drogerija Adria, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5.

Kirurgija in ortopedija
Izdelovanje umetnih nog, rok, raznih aparatov za krive kosti, ortopedičnih steznikov pri skipljenju hrbtenice, raznih vložkov za ploske noge (Plattfuss) in oklitanje, bandaže proti kilam, gumi-jevit in usajenih trebušnih in želodčnih pasov, različnih podvez in obvezil.
Pri posebnih slučajih mere zdravnik specialista prisoten. Pre-vezmanje vseh vrst kovin za ostro brušenje, bakrenje in nikljanje z električnim pogonom. Lastni izdelki tovarne in trgovine
G. Besednik in drug, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

„Aikadont“
ZOBNA PASTA, USTNA VOJA, ZOENI PRASEK.
D-bi se povsod.
Glavna zaloga drogerija
A. KANC, Ljubljana. 2964
Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica
Ivan Brčić, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno. 2530

Priložnostni nakup
že nad dvesto let obstoječe, bogato založene trgovine z glasbilo (v vrednosti 60.000 dinarjev) prodam za polovično ceno
S. Kmetec, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

Prodaja
lesn. industr. podj. „Vintgar“ d. z. o. z., Gorje pri Bledu.
Z ozirom na družinske razmere in preveliko zaposlenost pri drugih podjetjih prodaja podpisana lastnika trdke „Vintgar“ svoje dobro vpeljano podjetje, sestojajo iz tovarniških, pisarniških in gospodarskih poslopih, iz restavracije „Vintgar“ ter gozdov, travnikov in njiv.
Eventuelno je samo en delež izmed obeh enakih deležev na prodaj.
Prodajni pogoji, seznam vseh aktiv in pasiv je interesentom v družbeni pisarni v Vintgarju, p. Gorje pri Bledu na vpogled.
Ponudbe se sprejemajo do 5. julija 1923.
Vintgar, p. Gorje pri Bledu, dne 2. junija 1923.
Franz Golob, Anton Jelenec, lastnika.

Med dobrim najboljšim!
Pfaff **Puch**
šivalni stroji, **vozna kolesa**
za **razni**
redbino in obrt **novi modeli**
Garancija za vse blago. Ugodne cene in plačilni pogoji.
IGNACIJ VOK
LJUBLJANA **NOVO MESTO**

Naprave za hlajenje s suhim zrakom
ter prostori za zamrzovanje brez pogona s strojem, samo s ledom, valed česar so popravila nepotrebna, avtomatična cirkulacija, zraka mrazna peraba ledu, neobhodno potrebno za hotele, klavnice, tovarne konzerve, zaloge piva, mlekarne, trgovine z jajci, divjačine in perutnine, bolnice itd.
naprave za hlajenje in zamrzovanje z ledom z uporabo strojev. Najmodernejših sistemov. Termostati izločajo tvari in iz- peljava vseh izolacij proti mrazu, vročini, jeku po izkušenih monterjih
Dobavlja brzo!
Višji inženir D. RAUBERGER, Ljubljana, Stresemayrjeva ulica št. 3. Brzojavni naslov: Rauberger, Ljubljana.

Cole opreme
za novoste, in entlanje
izdeluje točno in solidno novo- otvorjena izdelovalnica
P. Jančigaj, Ljubljana, Resljeva cesta 29/1 levo

Peter Semko
I. jugoslovanska barvarija, krmarstvo in strojarstvo Ljubljana, Križevniška ulica 7.
Barva listje kože, katere izdeluje v najmodernejši garnituri. Pre- vzema tudi vsa popravila v mo- dermiziranje.

Jetika!
Dr. Pečnik ordinira za pljučne bolezni vsaki tork in petek v Sv. Jurju ob j. z., v Slatini pa za notranje bolezni. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki. 7927

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 3.
Krovec, stabel, galanterijski in okrasni kepar. Instalacije vedovodov. Naprava strojev. Kopalnice in kletne naprave. Izdelovanje posod iz pločevine za firme, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (skafje) za konzerve.

Velika zaloga porcelana.
Emajlirana in luksuzna posoda.
Priporoča se **Ana Kus** 3577 Ljubljana, Resljeva cesta 4.

Anton Steiner
mestni tesarski mojster v Ljubljani
prevzame vsakovrstna tesarska dela, kakor strešne stole, kupole, stolpe, mostove, vrtno ulice itd. Parna žaga z vsemi stroji za ob- delovanje lesa. 1141

Lokomotive **Prekucniški**
Lokomotive **Platonski vozovi**
Vozilski **Okolesja za poljske železnice**
T R A O N I C E
ter vsakršni drugi material za poljske železnice
TOČNO IN CENOTAKOJ
s skladišča v Ljubljani ali Zagrebu
ZANTEVAJTE PONUDBE!
Akcionarska družba za saobratne in železniške potrebe
Beograd, Zagreb, Subotica, Sarajevo
LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA **ŠTEV. 30.**

Zahtevajte ponudbo!
Papir za debelo. **Tvarniška zaloga**
Specialiteta:
Ovojni papir
(papir za pakovanje)
vseh vrst, datje tiskovni, konceptni, pisarniški, risalni papir i. t. d.
po tvarniški ceni vedno v zalogi.
Glavna zaloga:
ABADIE cigaretnega papirja
A. LAMPRET
LJUBLJANA **Krekov trg 10.** **Telefon 247.**

Lastne hladilne naprave.
Lastna prodajna mesta v največjih tržiščih inozemstva.
Vstreljeno divjačino
srne, divje koze, divje prešiče, zajce, fazane, jerebice, kljunače, divje race
kupuje
vsak čas in vsako množino po najvišjih cenah od oddajnih postaj
E. VAJDA
velitrgovina z divjačino
CAKOVEC, Medjimurje, Jugoslavija.
Telefon interurb. št. 59, 4, 3. Brzojavi: Vajda Cakovec.
Večje love prevzamemo potom naših organov od lovišč.
Soliden in točen obračun. 3930

Staroznana solidna trdka
FR. STUPICA, Ljubljana
trgovina z železnino, poljedeljskimi stroji in zaloga razstreljiv
IMA STALNO V ZALOGI VSE POTREBŠČINE ZA KMETOVALCE OBRTNIKE STAVBENIKE INDUSTRIJE in ind.

HAMBURG AMERIKA LINIJA
in **UNITED AMERICAN LINES INC.**
Filijalka
Simon Kmetec, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.
Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila in prodaja vozne listke.
ODHOD IZ LJUBLJANE VSAKI TEDEN.
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
J. G. DRAŠKOVIĆ Zagreb, „B“ cesta pri državnem kolodvoru.
PODRUŽNICE: Beograd: Balkanska ulica 25. — Sušak: Jovo Gj. Ivošević, Karolinska cesta 160. — Split: Ante Buić Diklecijanov obala 13. — Gruž: Ivo Lovričević. — Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp., Bulevard Kralja Aleksandra 187. — Vel. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4.
Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.

Različno kopalno perilo za dame in gospode!
A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA, MESTNI TRG 10.

SLAMNIKE
vseh vrst prodaja po
20 % popusta
modni salon
Stuchly-Maške
Ljubljana, Zidovska ulica 3

Stanovitno, nepremočljivo sredstvo za pokrivanje streh in izoliranje proti vlagi, že desetletja poznano in preizkušeno
RUBEROID
Cisto brez ka- trana, zato li- denje za vdrža- vanje nepotrebno. Vzorci in proračuni pošiljamo brezplačno.
Hrvatska industr. katrana d. d. Zagreb, Trenkova ul. br. 18. — Tel. br. 3-64.

Simon Kmetec, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.
Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila in prodaja vozne listke.
ODHOD IZ LJUBLJANE VSAKI TEDEN.
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
J. G. DRAŠKOVIĆ Zagreb, „B“ cesta pri državnem kolodvoru.
PODRUŽNICE: Beograd: Balkanska ulica 25. — Sušak: Jovo Gj. Ivošević, Karolinska cesta 160. — Split: Ante Buić Diklecijanov obala 13. — Gruž: Ivo Lovričević. — Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp., Bulevard Kralja Aleksandra 187. — Vel. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4.
Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1
(PREJ SLOVENSKE ESKOMPTNA BANKA)
KAPITAL in REZERVA Din 17.500.000—
:: Izvršaje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje ::
Brzojavi: Trgavska **Telefoni: 199, 146, 408**

POPRUŽNICE:
Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:
Konjice
Mehn - Dravograd
Ljubljana (menjalni- ca v Kolodvorski ul.)